

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 forint).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az Igazságos.

Budapest, október 11.

Történelem és legenda együtt formálták meg hatalmas alakját a nagy magyar királynak, a legdicsebbnek, a legmagyarabbnak, akit úgy hívnak, hogy Igazságos. Ötszáz esztendőn átál élt ez a csoda a magyar nép lelkében, míg végre érbeöntve is odaállították szülővárosának főtérére, a Róla nevezett templom elé, hogy valahányszor Kolozsvar népe istentiszteleire gyülekezik, az Ó bronzalakja előtt kelljen elhaladnia imádságos hódolattal. Sem egyházi, sem világi törvény ránk nem parancsolja, szentséges ünnepi dátum lesz nekünk mégis a holnapi nap dátuma, amelyen felavatják azt az ércszobrot, ötszáz év előtt támadott, de haj, gyorsan elhanyaglott világraszóló nemzeti dicsőségünk hirdetőjét.

Amit az a szobor hirdet, az egy darab történelem, egy darab legenda. Ötszáz esztendő a história épp úgy, mint a mondakör, amely hozzáforrott. Hol az a választóvíz, amely le bírja mosni a legenda-háncsot Mátyás király históriájáról? Jött a tudós nagyképűség, nekifoháskodott a rettenetes nagy munkának és hámozza, faragja, piszkálja, áskálja az ötszáz esztendőn át megkeményedett, legendával elegyes darabját a magyar históriának, de csak nem ment vele semmire. A magyar nép hisz benne váltig és bűnös, pogány kéz az, ami ezt a hitet szétrombol akarja. Ez a hit: igazság. Ez a legenda: történelem. Ne bántásotok, nagyesszű és nagyképi tudósok a magyar nép hitét, igazságát. Amíg ez az ő hite, ez az ő igazsága fennmarad, addig tud csak hinni az igazságban, amely oda lett, hogy Mátyás meghalt, de fel fog támadni vele együtt...

De van egy népmese, amely azt mondja: nem igaz még az sem, hogy meghalt Mátyás király. Nem halt ő meg, csak eltűnt a földi emberek látó szeme elől. Ott él ő most is Triglav hegyében, a hegynek egy elrejtett, mélyes barlangjában, ott ül egy széles asztal körül az ő hiveivel. Ott ül mély álomba merülve már ötszáz esztendő óta; hosszú ősz szakála mint dus, fehér folyó kanyarodik a széles asztal köré. Mire olyan hosszú lesz, hogy kilencszer körüli az asztalt, akkor felébred, lóra pattan, felkölvi alvó seregét és csatába indul a népeket elnyomó armány és erőszak ellen s diadalmas harc után feltámasztja újra és örökös uralomra segítő a letport igazságot. Így szól a mese, amely évszázadok óta él a nép ajkán. De nem a magyar népen, amely régen elsiratta Mátyást és vele együtt az igazságot is, hanem a krajnai és karintiai szlovén nép ajkán, amely a magyar hősnék felébredésétől várja az igazság új diadalát.

Ime, tudós urak, egy idegen népnek együgyű meséje többet mond ezer árkus papírosnál, száz métermázsza pergamennél, mindenféle srófoseszű forráskutatók kacskaringós okoskodásánál. A nép királya volt Mátyás, nemcsak nemzeti király; a nép meghódolt nagysága előtt tül e haza határain is. Hódító volt ő, nemcsak fegyverrel, hanem lelkének mérhetetlen nagyságával is. És mikor leborulunk legendás alakja előtt, áhítatos csodálatunk egyképpen fordul a nagy hadvezér felé, aki megostromolta Bécsset és megvacogtatta fogát a német-római birodalom hatalmas urának, nemkülönbön a bölcs és igazságos és demokrata fejedelem felé, aki meghódította a népek szívét ott is, ahová jogara és fegyvere el nem ért.

És bizony, tudós urak, nagy jó uraim, a

mi szegény plebejus lelkünknek nagyobb a gyönyörűsége ebben a népből való, paraszt ősök ivadékából lett néptől választott és népének élő uralkodóban, mint a dicső katonában, a tüzzel-vassal országokat hódítóban. Nagy ez is, nagy és halhatatlan, de amaz nagyobb, mert egyedül való az egész magyar históriában.

Ugy hiszem, jól mondtam, hogy Mátyást a nép választotta királynak. Az a negyven-ezer köznemes, aki a befagyott Duna hátán türelmetlen daccal zugta oda a fondorkodva tanakodó országnagyoknak, hogy *éljen Mátyás király!* — akkor a magyar nép volt. A többi, a sok millió jobbágy nem volt semmi. De a leigázott, a földhöz kötött, az örökös szolgaságra kázhoztatott millióknak a lelke is megszólalt akkor abban a szilaj kiáltásban. *és Mátyás király lett.* És attól fogva *valami* lett abból a sokmilliófejtű semmiből is, amelynek *paraszt* volt a neve. Igazi népkirály lett a néptől választott királyból, aki a *nép* fogalmát kiterjesztette azonképpen, amint előre megsejtették a milliók a negyvenezrek mögött.

Szép tudomány bizony a história, amelyről azt tanultuk gisgimazista korunkban, hogy az élet mestere. De ennek a mesternek kontár-legényei el akarják venni a magyar néptől ötszáz esztendő bálványát, Mátyást, az Igazságost. Buzgó legendáirtásuk, kegyetlen képrombolásuk közepette göröcsövön fűrkészik hibáit, erényeit pedig beleteszik olvasztócsövekbe, hogy a legenda nemes ércét leolvasszák az ugynevezett históriai igazság salakjáról. De hiabavaló minden erőlködésük: az a *hiba* mind *erény*; az a *salak* csupa *drágakő*; az a *legenda*, az az *igazság*. A Mátyás király igazsága. A magyar nép igazsága.

Mátyás bizony erőszakos volt és, mi tagadás, a törvényt sem tisztelte mindig. Szté-

TÁRCA

Mátyás király.

— Kolozsvari lovas-szobra előtt. —

Hollós Mátyás király, sas-szemű diákom,
Van-e még igazság ezen a világon?
Hogyha van is itt-ott, nem hiszünk meg tőle!
Ritkán kap a nemzet és szűken belőle!

Mendégél a magyar, vándorol a lába
Oláhok földjére, nagy Amerikába.
Úravaló gyanánt — Istenadta népe! —
Görösös koldusbotot nyomnak a kezébe.

A mikor te voltál magyarok királya,
Akkor is el-elment idegen országba,
Ámde nem koldusbot: kard volt a kezében!
Aratott hirt, kinscet dörgő csatatéren!

A nép híve voltál Visegrádon, Budán.
Ál-ruhában jártál az igazság után.
Gyűjtötted a paraszt könnyeit, sóhaját,
Es meggyógyítottad a szegény nép baját!

Mindezt szerettek!... Azért meg imádlak,
Hogy körmére csaptál gögös Ausztriának!
Nyögte glóriádat Bécsnek büszke vára.
Bécsből jött az áldás akkor a hazára!

Alkuszik az osztrák, egyezkedik velünk,
És most már egészen elszivná a vérünk.
Kivenné, kifálná a földet alólunk!
Az utolsó inget lesszakítan rólunk!

Hej, ha föltámadnál, újra köztünk volnál,
Érc-lovadnak hátán Bécsbe lovagolnál,
S végigvernél szörnyen a falánk osztrákon:
Igazságos, erős, nagy magyar királyom!

Abrányi Emil.

A cigány és az ő tanítója.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta Porsó.

Ha úgy hallgatom a muzsikáló cigányt, kérdem magamtól: mi is az oka annak, hogy ilyen rendkívüli tehetség mellett csak *országos* híru, soha azonban *világra* szóló művész nem támadt e fajból. Hogy sorából sohasem kelt *zenész*, csak *muzsikus*. A forróbb vér okozza, melynek eiviselhetetlen nyűg a rendszeres tanulás fogyelmé?

Ott környezik — ki megdölvé, ki guggon ülve — a többnyire cseh származású falusi karnagyot, aki minden egyesnek külön-külön fújja, dudolja, húzza, veri el a maga „stimmjét”, mivel hogy emberei nem ismerik a kóttát. Amíg az értbetön tova ömlő dallamon fordul meg a tanítás, nines mit bámulni a tanítványoknak gyors felfogásán. De utána a bassus-rész következik, az ütemszavak öreg, azaz kezdő-betűivel a *szavak híján*. Majd soros a second, a második-hegedű az ő göröcsös (syncopicus) kettős fogásaival. Szavak, melyeknek nines *kezdő-betűik*, amelyekből ugyszólván még a hangzók (vocalisok) is hiányzanak.

És mégis: az ilyen propädeutikával Kukacz Adám dabasi primás az ő bandájával három tavaszi délelőttön tanulta meg a „Norma” nyitányát. Persze, hogy a népnapi ebédekben s egyéb lakomákon agyon-nyaggatott zenedarab nemes pianója úgy hangzott, mint a magyar hallgató nóta, allegrója meg mint a csárdásnak táncra perdítő friske. De hát mégis csak ritkaság-számba megy az az emlékező tehetség, főnem hallás, melyel ezek a falusi cigányok ily rövid idő alatt betéve játszhatták el ezt a nem is oly egyszerű zenedarabot.

Ujabbban persze alig van már banda, melynek legalább első hegedűse ne ismerne hanggyeget s ne lege artis kezelné a vonót. De még ez az újabban szerzett vívmány sem viszi közelebb a cigányt a művészet legmagasai felé. Egyik okát, ismétlem, az ő fékezhetetlen temperamentumában keresem.

Példa bizonyítson mellettem. Liszt előtt a sok közül egy különösen talentumos cigány fiu hegedült. Lelkesedésében a mester elhatározta, hogy a gyereket kineveltesse. Vitte is magával Párisba s a híres Marmontelre bizta kiművelését. Lajos egy hónap alatt háromszor szökött meg tanítójától. Egyszer csak ott fedezt föl a párisi „faluvégen”, a Buttes-Chaumont ronda házai között, amint ott hegedül a nagy világváros leggyanusabb hallgatóinak zajos tetszésére. Az iskola, a szabály szorító bilincs volt az ő kezén, lelkén.

Másik oka, hogy innen marad a tökéletes-ségen, az ő tudatlan és műveletlen volta. De hát nem is törekszik ő többre, nem kér magának nagyobb jutalmat, mint azt, hogy nekik húzza, a mi sirva-vidadásunknak ő legyen a szerzője.

Közben nem egy derék tudós foglalkozik az ő nyelvével. Mert hogy van neki külön idiomája, mely a szanszkritnak valami elvétét gyermeke.

ütött ércöklével az ország nagyjai között és rátaaposolt a törvényre, a hatalmasok, a gazdagok törvényére. Brutális erővel tartotta féken az oligarkákat — ámhátor tudott kegyelmes, tudott nagylelkű lenni hozzájuk is; adót vetett ki az országgyűlés megkérdése nélkül, megnyirbáltva a nemesség jogait; kirugdosta fényes hivatalaiból a gőgös főurakat, valahányszor valamelyik kényelmetlen volt neki. Így igaz. Ám a gyengéket oltalmazta, a szegényekhez, a kicsinyekhez le szállott a trón magasságából, levette hermelinjét és mint ember osztott igazságot mindeneknek. Féltedobta a törvényt, de helyébe tette az igazságot. És a rossz törvények helyett, amelyeket alkottak előtte mások a kiváltságosok kedvéért, adott az országnak jó törvényeket, az egész nép jóvoltára. Hiszen még a törvény előtt való egyenlőséget is kimondotta, akkor, mikor világszerte csak a nemesek egyenlőségét ismerte a törvény. Bölcs és emberes törvényhozója, igazságos bírja volt népének, Ő, a hatalmasok zsarnoka. Ezt a Mátyás királyt foglalta legendába a nép, amelynek alatta lett először igazsága, s amely igazságért cserébe igazságos szeretetet adott. Szeretetet, amely el nem mulik soha, amely frissen él a magyar nép lelkében az Igazság emléke iránt mindörökké; szeretetet, amely épp úgy, mint az idővel, győztesen dacol a tudósok okoskodásával is.

Igen, a legendának van igazsága, az adja nekünk a valóság képét Mátyás királynak; az a valóság, az anekdotákra tagolt szépséges mítosz, amelynek fénylő párázatában látjuk magunk előtt az Ő csodás alakját. Az a mi nemzeti hőünk, az a mi felistenünk, az a népies Mátyás király, aki Mátyás diák képében járt-kelt jobbágyai között. Mind igazak az Ő bölcs ítéletei, csinytelvései, szeretkezései és áruhában véghezvitt hősi bravurjai. A szántóvető pór előtt megsegényített nemes urak törtéjára, a cinkotai itce naiv adomája, a cseh Holubár legyőzése és Szép Ilonka édes-bus meséje egytől-egyig igaz. Csak ha ezt mind hisszük — és hinnünk kell mind — csak akkor érthetjük meg igazán a nagyszerű magyar reneszánsz király alakját, aki nagy volt a hadviselésben és a békében; aki Európa összes hadvezéreit felülmúlta hősi tetteivel és világgpolitikát csinált észével épp úgy, mint kardjával; aki nyugaton a német

császárt, keleten a törököt tudta sakkban tartani; aki a magyar világlármáról álmodott, hogy valóság legyen örökön a magyar függetlenség; aki folytonos hadviselése közben is kulturát tudott teremteni ebben az akkor annyira elmaradott országban; aki fejedelmi udvarában Európa legnagyobb művészeit és tudósait látta vendégül és ennek a merőben idegen ékességnek magyar nemzeti karaktert tudott adni óriás egyéniségével. Évszázadok törtériájának ezt a legnagyobb csodáját, akiben egykor, hacsak kis időre is, hódító pompában ragyogott egész Európa firmamentumán a magyar géniusz: úgy kell átvennünk, úgy kell megtartanunk, úgy kell átadnunk ivadékaiknak, amint megformálta őt magának a néplelek teremtő ereje, a maga ősi naivságával, csodáiban hívő, igaz és együgyű bölcsességével. Csak így meríthetünk belőle hitet, reménységet és erőt is a jelen küzdelmeihez, a jövőendő feladataihoz.

Ezzel a hittel és reménységgel boruljunk le imádságra az Igazságosnak ércszobra előtt. Igaz a legenda. Nem halt meg Mátyás. Él és eljövendő egykor és eljövendő vele az Igazság.

Soltész Adolf.

BELFÖLD

A közigazgatás egyszerűsítése. A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény alapján alkotott egyszerűsítési rendeletek, ugymint a vármegyei és járási, a községi és körjegyzői, a közigazgatási bizottsági, az árvászeki és gyámhatósági ügyvitelről, továbbá a megyei pénztárak és számvédelmi államosításáról, a járási számvévi intézmény behozataláról szóló törvény és szabályrendelet a *Magyar Nemzet* szerint 1903. évi január 1-én kasszathatalanul életbe lépni. A belügyminisztériumban már az utolsó munkát végzik a rendeletek kidolgozásán. Ezeket a nagyleletőségű miniszteri rendeleteket, amelyek alapján az egész közigazgatási ügyvitel, az egész közigazgatási eljárás az ország 64 vármegyéjében azonos, összhangzatos, egyöntetűvé, gyorsabbá, olcsóbbá és pontosabbá lesz, még oly időben teszik közzé, hogy az érdekelteket hatóságoknak elég idejük maradjon a rendeletek átanulmányozására és a szükséges nyomatványok beszerzésére, valamint a korszakos reformmal kapcsolatos előkészületi cselekmények elvégzésére, úgy hogy ez az igen melyre nyúló újítás minden akadály nélkül átmehet a közéletbe. Felelmitjük, hogy az

édesebb fajtából is valóságos gyöngyszemeit leljük a füzetekben a busongó, vágyó epedésnek. A bánattal váltakozva fel-felcsillan bennök a kötekedő pajkoság is, meg a papoknak s a sváboknak (azaz osztráknak) elmeséi kifigurázása. Mert a Thököly- és Rákóczi-féle harcok a nemzetiség s a „magyar” hit: az ev. ref. vallás mellett folytatott küzdelem valának. Csak indulók nem riadoztak, trombita nem harsogott s kürt nem öblögetett azokban a dülő hadjáratokban. Egy bonyhádi születésű, Scholl Miklós nevű es. k. Kapellmeisternek volt fentartva, hogy a Rákóczi-nótának szeretője, zokogató siralmát — ezt a magyar kol-nidret, melyet a fejedelemlenk *Bihari* János játszott el — szabatos ütemekbe foglalva s harcias rhythmusba szókentve, 1809-ben megalkossa belőle a világnek leglelkesebb, legzaklatóbb indulóját — a *Rákóczi-indulót*.

Volt és van tehát magyar zene és ama régi s az azóta boldog bőségben felfakadt népdal, mely a cigány fűszeres, duzzadó harmonizálásával, az előadás lendületével, elragadó hevével, az erő és báj, a fekete vérű keserűség, a piros dévajság s néha szerelm és szilajság váltakozásával mámorba ejti lelkünket és csordultig tölti meg szívünket.

Van magyar zene — de nincs cigány zene, sem itt, sem bárhol egyebütt. A nagy-idaí panaszos nóta az ő egyetlen zenei tulajdona, és ez sem régi keletű; ez is csak amolyan áradzó sirám, melynek se partja, se martja. Tánadt pedig ez a nóta akkor, midőn csak fogytatosan erősített városának cigány őrsége, mely a vívó törököt ügyes fogásokkal áltatta, idejekorán süttötte el a győzelmi ágyúból az utolsó töltést.

Uj rend értelmében minden törvényhatóságnak külön hivatalos lapja lesz, mely a vidéki lapiraportalmat jelentékenyen fellendíti. Az egyszerűsítési javaslatok első csoportját, mely a megyei ügyekre vonatkozik, valószínűleg már október végén közreossztatják és a többi rendelet is ez után rövid napok alatt közzé fog látni. Ezek a rendeletek a kidolgozás, a szerkesztés tekintetében is a legtekélyesebb munkálatnak ígérkeznek.

Uj-Bánya város kérelme. Uj-Bánya város nagyobb küldöttsége járt ma délelőtt a honvédelmi miniszteriumban, Gromon Dezső államtitkárnal. A küldöttséget, melynek tagjai között volt *Cotiers* Emil polgármester, *Baumann* Samu tanácsnok és több előkelő polgár, *Rényi* Pál országgyűlési képviselő vezette. A kérelem az volt, hogy a honvédelmi kormány helyezze át valamelyik honvédsapattestet Uj-Bányára, vagy amennyiben ez nem volna lehetséges, intézkedjék, hogy oda egy nagyobb különítmény tétessék. Főképpen nemzetiségi szempontból volna ez a dolog Uj-Bánya városára nézve fontos. Ez gazdasági tekintetéből is kívánatos. Gromon Dezső államtitkár szívesen látta a küldöttséget s készséggel megígérte a kérelem támogatását.

Egy orosz államtanácsosrólunk.

Fiume, október 9.

Német szövetségesünk sajtója a pángermán igaztók elleni védekezésünk alkalmából csukogy hemzsegett a magyarellenes megnyilatkozásoktól. Nem tekintve államunk szuverenitását, félredobva a nemzetközi jog által előírt formai udvariasságokat is, vasok durvasággal párosult ferdeitésekkel támadtak reánk, mert nem engedjük ugyanis minduntalan fenyegetett belbékénket néhány külföldtől fizettet, szemérmelen agitátor által felrognatni. Még a német sajtó józan részét is elkapta a magyarofobizmus.

Sajtónk talán túl is becsülte a támadásokat, mikor újszólván annak mindegyikéről külön tudomást vett és nagyon keveset törődött azzal, hogy a többi külföld mit tart nemzetiségi kérdéseinkről és a magyarokról általában.

Alkalmam volt tegnap egy jelenleg Grácban időző és az osztrák és magyar politikai és gazdasági viszonyok tanulmányozására kormányá által kiküldött orosz császári államtanácsossal, dr. *Scherzel* Viktor lovaggal, odesszai egyetemi tanárral e témáról hosszabban beszélgetni.

Az államtanácsos azon kezdte, hogy Oroszországban nagyon érdeklődnek a magyar viszonyok alakulása iránt és rokonszenvvel kísérik a magyar nemzet fejlődését. Fájdalmasan érinti az orosz népet, hogy a magyar nemzet nem felelt meg el a 49-es inváziót, pedig ez nem az orosz

A kuruc világban inkább a tárogató hangzott, mint a hegedű. Pedig már akkor sokfelé települt meg az országban a cigány. Az első erősebb muzikus, akiről Káldy Gyula megemlékezik, az öreg *Czinka*, aki az ő két fiával együtt kíséerte el Rákóczit Rodostóba s 1735-ben ott is halt meg. Az ő unokája pedig a fiatal művész cigányleány, a hírneves *Czinka* Panna, *sohasem* hegedült annak az imádot nemzeti uralkodónak. S bizony, szinte nehezére esik a rajongó magyarnak letenni arról a bánatosan szép jelenetről, midőn a bájos barna hajadon az ő hegedűjével ott vigasztalta a sátorában buslikodó fejedelmet a hosszú Rákóczi-nótának hol könyekre fakasztó, hol harcra serkentő hangjaival.

Akítél pedig — s itt is a Káldy tekintélyére hivatkozom — az öreg *Czinka* is tanult: az a Kárpátokon át ide hozzánk Magyarországra került *klezmer*: a vándorló zsidó zenész. Ő volt mestere Czinkáéknak, valamint hogy ezután is klezmer nevelés volt minden honi cigánybanda s az is maradt mindaddig, míg, rövid időn, a mestert messze hagyta el a tanítvány, felülmulván azt virtuositásban s a kíséret pazarságában. Mert elragaszkodva a zarnok harmonia-tan és rideg ellenpont merev szabályaitól (a fegyelmet itt sem tühette): a cigány megengedhetetlen szabados, generalbassus-tagadó hatásokat oltott bele a kíséret zenébe. Amely pogány vakmerőségtől megremült minden jó muzikális lélek és igazhíti zenetudós — hogy utóbb annál erősebb meggyőződéssel meghódolva, szintén vallja ezeket a lázító új tanoikat, megtérve hódoljon nekik és szomjasan szívja magába azoknak édes vadságait.

UJ IDŐK

Képes hetilap. Kedves olvasmánya a magyar családnak. Gazdag tartalmát emeljük a gondosan megválogatott képek. Most az új évnegyedben az *Uj Idők Herceg Ferenc legújabb regényét* közli «András és Andor» címen. Kiadóhivatal Budapest, Andrássy-ut 10. szám, a hol a lapra negyedévi 4 kor.-val elő lehet fizetni. Ugyanott mutatványszám is kapható.

nép akaratából történt. A magyar nemzetiségi politikát erélytelenebb tartja és *birkatürelennek* nevezte azt az elnézést, melyet a magyar hatóságok az alldeutsch urakkal szemben két éven át tanúsítottak. A magyar imperializmus sem ellenkezik Oroszország politikájával — a Balkánnál nyugati részére, mely Magyarország érdekszférájába esik, Oroszország soha sem aspirált.

Az államtanácsos a magyar nép csodálója, kitűnően ismeri hazánk történetét és irodalmát. Többek közt úgy nyilatkozott, hogy ha a magyar népeknek csak Petőfije vagy Kossuthja volna, már ez is a kultúrmentek sorába emelné a magyar nemzetet. De nemcsak korifeusainkat ismeri, hanem megemlékezett Kazinczyról, a Kisfaludyakról, Körösi Csoma Sándorról és nagy lelkesedéssel Vámbéryről is. Hazánk társadalmi és etnografiai viszonyait is alaposan ismeri és megelégedéssel konstatálta, hogy a magyar faj az abszolút többséget elérte.

A társalgás eleinte német, majd orosz nyelven folyt. Kellemesen érintette, hogy saját anyanyelvén beszélhettem hozzá. A diskurzus vagy egy jó negyedórát folyt még, midőn az államtanácsos, erősen idegenül hangzó kiejtéssel ugyan, magyarul a következőket mondotta:

— Igen örvendek, hogy nemcsak láthatom az önök szép hazáját.

Most már rajtam volt a bálulás sora.

— Tudom, mondja az államtanácsos, kiejtésem idegenes, de igyekeztem, mennyire nyelvtan és szótár segítségével lehet, ezt a szép nyelvet megtanulni.

A beszélgetés aztán felváltva oroszul és magyarul folyt és sokszor csodálkoztam a nagy szöbbségen, melyvel a már teljesen eloroszosodott litvániai német rendelkezik.

A beszélgetés folyamán az államtanácsos kiemelte, hogy talán sehol sem respektálják annyira Magyarország államiságát, mint Oroszországban, hol a 67-es kiegyezés konzekvenciáit mindenben levonják és betartják. Buzdított, hogy a nagy orosz lapokkal lépjek érintkezésbe s ismeressem ott a magyarországi viszonyokat, mert minden, a magyarokra rokonszenves cikket szívesen fognak közölni.

Az államtanácsos Grácból Laibachba és onnét Dalmáciába és Boszniába megy. A tavasz elején ér Fiuméba és innen egyenesen a fővárosba fog utazni. Magyarországon hosszabb időt szándékozik eltölteni.

Dr. H. Ö.

Mátyás király emlékezete.

— A Budapesti Napló kiküldött tudósítójától, —

Kolozsvár, október 11.

Az erdélyi bércok fűszeres levegője mára megtelt ünnepi érzésekkel. Kolozsvár városának történelmi falai közt ezrével hullámszik a nép, a magyar nép, mely ide sereglett, hogy az emlékezés oltára előtt ujjtsa föl dicsőséges királyá hős tetteinek, hazánk egykori nagyságának gyönyörű képeit, hogy visszaidézzék azt a legendás időt s azt a legendás irást, amelyben s aki alatt Európa bámulva nézett reánk, mert egyik voltunk a haza szeretében, a kulturális munkában s világtörténelmi hivatásunk helyes felismerésében. A kolozsvári ünnep hát nem ennek a gyönyörű magyar városnak az ünnepe csupán. Országos ünnep. Országos nemcsak azért, mert megjelenik a koronás király külön kiküldött képviselője, a kormány, a törvényhozás, a törvényhatóságok s a magyar társadalom színeje, hanem országos ünnep első sorban azért, mert nagy nemzeti érzésnek, egy gyönyörű korszaknak és egy nemzeti királynak emeltek itt örökké tartó, művészi emlékeket.

Ma még magas falakkal van eltakarva a kíváncsiak szeme elől Fadrusz János gyönyörű szobra. Csak a hatalmas Mátyás-téri templom cifraüveges ablakai tekinthetnek a szobrot körülzáró területre. De holnap reggel Kolozsvár területén ezer meg ezer magyar ember szeme előtt fog megcsillanni a ragyogó érc, melyből Mátyás maga s büszke paripája öntve van. A város már ma ünnepel. Gyönyörű díszben várja az ünnepélyre érkező vendégeit s igaz magyar vendégarbársággal köszönti őket. Közük elsősorban József Ágost főherceget, aki a király képviselőjében jelenik meg az országos ünnepen.

(Az utca képe.)

Ezekből az utcákból, a duplafelelű ives ablakkal ellátott házakból csodálatos erővel áradnak ki Erdély történelmi emlékei. Valóban alig van Magyarországon város, melynek házaira jobban illene a magyar lobogó s a középkorból maradt cimerdíszítés, mint ezekre. A díszítések és a házak igaz harmóniába olvadnak össze. A régies, ives erkélyekre szőnyegeket és virágfüzereket akasztottak ki, míg alant az utcák során pompás cimerpajzsok, Mátyás korabeli lobogók díszítik a hatalmas póznákat. A vasutól hosszú, egyenes út vezet a Szamos hidjáig. Ezen a hosszú uton, jobbra és balra mintegy kétszáz obeliszk van elhelyezve. Főnt a osucson a Hunyadiak híres madara, a gyűrűs holló áll. Az obeliszkok oldalán az ország címere, Kolozsvár címere s a régi erdélyi fejedelmek gyönyörű cimerpajzsai láthatók. A lobogódsz nem az egyhangú zászló-rengetű, melyet ilyenkor használni szoktak. Valóságos heraldikai studium az, ahogy e cimerek el vannak helyezve s a zászlók sokféle színéhez Mátyás korának egy-egy nevezetes mozzanata fűződik. Ezen a gyönyörű, színes utvonalon, mely fölé az erdélyi, tiszta kék égbolt hajol, a Szamos hidjához ér az ember. A vashidat a díszítő művészet gyönyörű diadalkapuvá formálta át. Óriási ives kapcsolódnak egybe a hid közepén s az ives középpontján a szent-korona hatalmas arányban épített mása csillog. A Szamos hidján túl, föl a Mátyás-térig megint obeliszk állanak őrséget.

A hatalmas, négyoszalaku íóter, melyet körülkörüli régi, történelmi emlékeket rejtő paloták zárnak be, a legnagyobb dísz öltötte magára. Minden ház díszben pompázik s a székesegyház portáléja, a plébánia-épület, a Bánffy-palota, Béli főispán palotájának homlokzata is gyönyörűen van dekorálva. Jellemző és eléggé nem hangsúlyozható, hogy e díszítésekben sehol semmi nyoma nincs a sablonnak. Mindenütt eredetiség, öletesség nyilatkozik meg.

A középkori székesegyház, mely a tér közepét foglalja el, élénk ellentétet képez a tér egyik oldalán épült modern stíli, nagy szállodával. E szálloda és a székesegyház közt, arccal az egyetem felvívó utcára, áll Mátyás király szobra. A szobrot takaró lepel sem az, amelyről egyszerűen csak azt konstatálják, hogy lehullott s evvel megszűnt minden érdekessége. Ez a lepel, melyet gerendák tartanak, el van borítva gazdag heraldikai díszrel. A leleplezés új, eredeti készülékkel fog történni, melynek az előnye van, hogy nemcsak a leplet távolítja el a kellő pillanatban, hanem a gerendákat is, úgy hogy a szobrot minden oldalról szabadná és láthatóvá teszi. A szobor körül óriási oszlopokon négy turul-madár van kiterjesztett szárnyával, míg az oszlop alján négy életnagyságu oroszán tartja hatalmas körmeivel a cimerező pajzsokat. A szobor előtt bíborban pompázó, gyönyörű nyitott sátor állították föl a király képviselője és a notabilitások számára.

Ebbe a pompázó, tündérszépségű városba egyre érkeznek most a vendégek. A szállodákban aranyért sem kapni már szobát, a vendégek befogadására előkészített épületek minden zugának akadt már lakója. A híres kolozsvári vendégszeretet is fénynapjait éli. Nincs ház, melynek ne volna magyaros szerettel látott beöczt vendége. S e zsufoltság dacára egyre érkeznek idegenek. Brassó felől, Budapest felől, az ország minden részéből sietnek az emberek, hogy kegyeletes emlékezésüket ott ujjtsák meg Hollós Mátyás szobra előtt.

(A vendégek.)

Az első vendége Kolozsvárnak Jókai Mór, a legnagyobb költő király volt, aki nevelés ptekenkel délután érkezett meg a legigazságosabb király városába. Az a lelkesedés, melyvel az ezekre menő néptömeg fogadta, szinte leirhatatlan. A színház tagjai várták a pályaudvaron s véges-végig, az egész utvonalon, szakadatlan éljenzéseként be a városba. Ugyanavval a vonattal, melyen Jókai Mór megérkezett, jött Hegedűs Sándor is, a szoborbizottság elnöke, akit a szoborbizottság élén báró Feilitsch Artur alélnök rövid beszéddel üdvözölt. Hegedűs Sándor örömeinek adott kifejezést, hogy ismét Kolozsvárra jöhetett.

Ma délután félhatkor érkezett meg Kolozsvárra Széll Kálmán miniszterelnök a kormány tagjaival. Fogadásukra megjelent a pályaudvaron a város nagy küldöttsége, Szavacsina polgármester vezetésével.

A polgármester üdvözlő beszédére Széll Kálmán miniszterelnök a következőképpen felelt:

Mélyn tisztelt polgármester ur! Azt a szívvelyes üdvözlőt, amelyet Kolozsvár város közön-

sége nevében hoztam intézni szíves volt, őszinte szívvel köszönöm. Mi a parlamentnek és a kormánykornak tagjai előttünk, hogy résztvegyünk önökkel azon a nagy ünnepen, amelyen önök a nagy király emléket dicsőíteni készülnek. Az a holnapi ünnep nemcsak Kolozsvár hazafias ünnepe. Az a nemzetnek és az országnak ünnepe. Ezt akartuk kifejezésre hozni, midőn örömmel jöttünk el. Egy részt azért kerestünk leróni annak a halálnak, amelyel mi tartozunk s az ország tartozik Kolozsvár városának, hogy Mátyásnak, a magának és igazságosnak emléket megörökítette, mint szülővárosát történelmünk és nagy alakjának. Fogadják őszinte köszönetemet e szíves fogadtatásért. Nagy örömmel fogunk résztvenni azon hazafias, lelemelő nagy ünnepélyen, amelyet együtt akarunk önökkel megülni, hogy az önök kegyeletéhez fűzzük a magunkét és tesszük ors. Ágossá azt a kegyeletet, amelyel adozunk nagy királyunk emlékének.

A képviselőház küldöttségének külön vonatán érkezett gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke s sok képviselő, kiket gróf Eszterházy Kálmán, a Ház jegyzője kaluzol. Ezt a vonatot, amely délután öt óra negyven perkor érkezett, nagyszámu deputáció fogadta. Az üdvözlő beszédre gróf Apponyi Albert így válaszolt:

Tisztelt polgármester ur és tisztelt uraim! Mi is, midőn a képviselőház egyhangú határozata folytán és attól nyert kikiötetés következtében itt megjelenünk, a legnagyobb örömmel, kegyelettel és hazafini megindultsággal áldozunk azon nagy király emlékének, aki e város szülőjé volt és aki egyelőli magasan tartotta a nemzeti dicsőségnek lobogóját, másfelől a nép jóitétért buzgólkodott saját személyében és az „igazságos”-nak nevet hagyta legnagyobb dicsőségeket az utókora annak jelképeül, hogy ez a nemzet, ennek a nemzetnek minden tényezője szolgáltatson mindig igazságot a nemzet minden fiának de szolgáltatson mindenkéltül igazságot magának a nemzetnek. Ebben a szellemben, tisztelt polgármester ur örömmel lépünk át e városnak vendégszerető küszöbét.

A leleplezési ünnepélyen a budapesti ügyvédi kamara is küldöttség által képviselteti magát. A küldöttség dr. Fittler Dezső vezetése alatt dr. Bihari Mór és dr. Reisz Ferenc választmányi tagokból áll. Ezen küldöttség a budapesti ügyvédi kamara nevében keszort helyez a szoborra. Pest vármegye küldöttségét dr. Fazekas Ágoston vezeti, tagjai pedig dr. Zolnay Jenő tk. főügyész és dr. Lángos Kálmán árvaszéki ülnök.

(A király képviselője.)

Este 10 óra 8 perkor érkezett meg a József Ágost főherceget, a király képviselőjét hozó vonat. A pályaudvaron Széll Kálmán miniszterelnök, valamint a kormány tagjai, Flósz, Wlassics, Darányi, Láng miniszterek magyar díszben, báró Fejérváry honvédelmi miniszter pedig tábornerszeregi egyenruhában volt. Az ide lejtött képviselők közül számosan voltak künn a pályaudvaron. Künn volt továbbá Béli Akos főispán, Szavacsina Géza polgármester és számos egyesület és hatóság képviselője. A pályaudvaron honvéd-diszszakad várt a főherceget. Jelenvolt Probst hadtestparancsnok, Klobousz, Hotbauer és Márk altábornagyok. A főherceget óriási lelkesedéssel fogadták. A főherceg ellépett a diszszakad előtt és aztán Széll Kálmánhoz lépett és szívélyesen kezét szorította vele. Aztán a kormány többi tagjaival, valamint a jelenvolt Hegedűs Sándorral is kezét szorította. A király képviselőjét Béli Akos főispán üdvözölte, aki rövid szavakban szívélyesen köszönetet mondott a fogadtatásért. Aztán bevonultak a városba, ahol ezekre menő közönség óriási lelkesedéssel üdvözölte a főherceget. A fellegvarról ágyudörgés hirdette, hogy a főherceg itt van. A város lényesen ki van világítva. A főherceg a Bánffy-palotába szállt, ahol ő felsége két izben volt szálláson.

A bevonulás után a Bánffy-ház előtt, hol a főherceg megszállt, Kolozsvár város összes dalköre, a zenekar kíséretével szerenádot adtak lampionokkal. Ezekre menő közönség állott künn. Eljásztották a Hubay-féle királyhimnuszt és több daleyveletet. A főherceg többször megjelent az ablaknál és a közönség mindannyiszor lelkesen éljenezte. Az eső megereedt és íélt, hogy elrontja a holnapi ünnepet. A színházban Jókai Szigetvári vértanút adták. Az előadást Jókai is végignézte, akit a közönség lelkesen ünnepelt.

(Az ünnepélyek sorrendje.)

A leleplezés alkalmából rendezett ünnepségek első része ma délelőtt folyt le, amikor az Erdélyi Irodalmi Társulat tartotta diszgyűlését. Erre a diszgyűlésre küldöttséggel hívták meg Jókai Mór, aki felszöveglével együtt meg is jelent s nagy és lelkes ovációkban részesült. Az unitárius kollégium épületében

MOLL SEIDLITZ POR
 felülmihatalan háztiszter mindama gyomorbaajknál, melyekből a rossz emésztés és székrekaós szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FALE FRANCIA BORSZESZ és SO
 Legjobb fájdalomcsillapító beörszölés, esz, köszvény és egyéb meghűlési bajknál. A raktárakban glommal zárt (plombirt) üvegokban 1 korona 90 filléért kapható. MOLL készítmény kérendő.

volt a gyűlés s a kollégium igazgatósága, mint házigazda, a léposházban fogadta Jókai Mórt. A gyűlésen Szamosi János elnökön kívül ott volt Hegedűs Sándor, gróf Zichy Jenő és számos budapesti vendég. Szamosi János megnyitotta beszéde után Fiszeghy Dezso alkalmi költeményét olvasták föl, majd Bartha Miklós országos képviselő tartott emlékbeszédet Mátyás királyról s beszédeben Mátyást mint hadvezért, imperátort, diplomatát és nemzeti királyt méltatta nagy hatással. Azután Szabolcska Mihály szavalt el alkalmi költeményét, majd Jankó Abigél Jókaimat azt a versét, amelyet az ősz költő annak idején maga szavalt el Mátyás király emléktáblájánál.

A vasárnapi és hétfői programot a következőképpen állapították meg:

I. Ünnepeles istentisztelet a Mátyás király-téri Szent Mihály-templomban. Kezdeté pontban 9 órakor. A meghívottak a templom déli bejáratán át háromnegyed 9 óráig a részükre ientartott helyekhez vonulhatnak. — II. Istentisztelet után felvonulás a szobor előtt kijelölt helyekhez. Elhagyásuk után délelőtt 10 órakor: 1. Szózat. Eneklék az egyesült kolozsvári dalkörök. 2. Széll Kálmán miniszterelnök beszéde. 3. A király képviselője, József Agost főherceg engedélyt ad a szobor leleplezésére. 4. A szobor leleplezése. Himnusz. Előadják a kolozsvári egyesült dalkörök. 5. Hegedűs Sándor v. b. t. t. szoborbizottsági elnök, a szobor átadja a város közönségének. 6. Szvacsina Géza polgármester a szobrot átveszi. 7. József Agost főherceg a szobrot Fadruz János, a szobor alkotójának vezetésével mellett megtekinti. 8. Mátyás király emléke. Dal. Szőlősy Attilától. Előadják az egyesült dalkörök a m. kir. honvédeknek a kísérete mellett. 9. József Agost főherceg elvonulása. Déli 12 órakor Mátyás király szülőházában a magyar nök Erzsébet-lobogójának felavatása és az Erdélyi Kárpát-Egyesület által berendezett néprajzi múzeum megnyitása. Délután 3 órakor az Erdélyi Szépírói Társaság műkiállításának megnyitása dr. Wlassics Gyula vallás- és oktatásügyi m. kir. miniszter, védnök által a sétatéri műcsarnokban. Délután 4 órakor néprajzi felvonulás a sétatéren, a kolozsvári földezek hódolatának bemutatásával. Rendezi az E. K. E. délután félhat órakor. Estében a vendégek tiszteletére a New-York szállóban. Este 8 órakor diszlocadás a Nemzeti Színházban. Rendezi az igazgatóság.

Hétfőn, október hó 13-án, délelőtt 9 órakor a Ferenc József Tudomány-Egyetem központi épületének felavatása. Fél 12 órakor a Kis- és Középkereskedők Társulatának lobogó-felavatási ünnepélye. (zászlóanya Hegedűs Sándorné). Délután 12 óra 53 perckor József Agost főherceg elutazása. Délután fél 2 órakor az Erdélyi Falkavadász-Társulat versenyé A.-Zsukon. Este 7 órakor a Nemzeti Színház igazgatósága által rendezendő diszlocadás. Este 8 órakor a kereskedők bálja a városi Vigadóban.

(Kitüntetések.)

A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Mátyás király kolozsvári emlékszobrának létesítése körül kifejtett buzgó működésük méltánylásul megengedem, hogy Hegedűs Sándor belső titkos tanácsos, országgyűlési képviselő és a szoborbizottság elnöke, Szvacsina Géza királyi tanácsos, Kolozsvár sz. kir. város polgármestere és a szoborbizottság alelnöke, dr. Márki Sándor városi tiszteletbeli tanácsos, egyetemi nyilvános rendes tanár és a Mátyás király emlékkönyv szerkesztőjének és Fekete Nagy Béla városi tanácsos, a szoborbizottság előadója és tükárnok elismerésem tudtul adassék, továbbá Fadruz János akadémiai szobrászművésznek díjmentesen harmadostályú vaskorona-rendemet, grálfiat Nagy Lajos unitárius esperes és a szoborbizottság pénztárnokának díjmentesen a királyi tanácsosi címet, végül Fekete Lajos kolozsvári építész-mérnök és városi tiszteletbeli főmérnöknek Ferenc József-rendem lovagkeresztjét adományozom.

Kelt Bécsben, 1902. évi október hó 6-án.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Gróf Széchényi Gyula, s. k.

KÜLFÖLD

Az osztrák honvédelmi miniszter jubileuma. Gróf Welsersheimb Zenő tábornok, osztrák honvédelmi miniszter ma ülte meg 50 éves szolgálati jubileumát. A király ez alkalommal kéziratot intézett hozzá, megelégedéssel emlékezve meg a miniszter szolgálatairól, s egyszerűen a gyómatokat adományozta neki a Lipót-rend nagykeresztjéhez, melyet a miniszter már régebb idő óta bír. A miniszter minden üdvözlést visszautasított s a mai napra Magyarországra, tabi birtokaira vonult vissza. Itt adta át neki a legfelsőbb kéziratot Dietrichstein herceg ezredes, a király szárnysegéde.

Finország vége. A Finország önállósága ellen intézett ukáz, melyről multkor bőven emlékeztünk, már kezdik megvalósítani, bár ez az ukáz a legbrutálisabban megsérti a finn alkotmányt. Ez az alkotmány ezentul pusztá illuzió

lesz. A finn főlebbviteli törvényszéknek több tagját egyszerűen letették, bár az alkotmány szerint elmozdíthatlanok, hacsak bírósági ítélettel nem fosztatnak meg a hivataluktól. Ezek az urak azaz vonták magukra az orosz kormány haragját, hogy az új orosz védkötelezettségi rendeleteket semmiesnek nyilvánították s azokat a finn fiatal embereket, kiket e miatt perbe fogtak, fölmentették. A finn alkotmány szerint, melyre a cár meg esküdt, Finnország határain belül csak azok a törvények irányadók, melyeket a finn országgyűlés szavaz meg, az orosz véderőtörvényt azonban ez az országgyűlés egyhangulag elvetette. Míután a főmentelt bírák is magukévá tették az országgyűlés fölfogását, most bűnhődniök kell.

Románia észretérése. A romániai idegentörvény kérdésében a belátásosabb román politikusok fölfogásában nevezetes fordulat észlelhető. E fordulat oka az Egyesült-Államok kormányának ismeretes jegyzéke s a német, francia, angol és egyéb külföldi lapoknak az állásfoglalása a romániai zsidók mellett.

A konzervatív Take Jonescunak a közlönye, a *Romanie* nyíltan bevallja, hogy a jelenlegi viszonyok tarthatatlanok. Ezt az álláspontot teszi magáévá a liberális párt több oszlopos tagja, akik arról tanácskoznak, vajjon a király kezdeményezésével s a liberális és konzervatív párt támogatásával nem kellene-e egészségesebb állapotoknak egyengetni az utját ezáltal, hogy a törvényhozást reformálják. Ezt az eszmét mind számosabb politikus teszi magáévá s a munkástömegnél is népszerű.

A lakosság zöme még nagy gazdasági nyomorúsággal küzd s javulásra nincs is kilátás, mert a tengeri-termes az idén nagyon silány. E gazdasági viszonyok folytán a dobrujsai német telepek Bulgáriába akarnak kivándorolni. A városi viszonyokra jólle jellemző, hogy Bukarest és Jassy lakossága egyre fogy, aminek természetesen a háziurak látják a legnagyobb kárát.

A forrongó Macedónia. Londoni hírek szerint az érdekeltek hatalmak fölszólláltak a portánál a macedón zavargások miatt. Ugyancsak londoni források szerint a hatalmak komolyan tartják ugyan a zavargást, de nem veszélyesnek. Azon riasztó hírekkel szemben, hogy Oroszországnak nagy a nyomása Bulgáriára, az angolok biznak a bolgár erős ellenálló képességében, mely megóvjá őket attól, hogy vakon kövessék Oroszországot.

Azt beszéljük, hogy a revali találkozás alkalmával a német császár és az orosz cár közt a macedóniai helyzet is szóba jött, s a császár táviratilag óvta a szultánt attól, hogy a hatalmak türelmét sokáig próbára tegye, mert különben a császár nem fogadná el a közvetítő szerepet. (?)

Szófiában a porta komolyan fölszóllalt a miatt, hogy a fölkelő-bándák akadálytalanul járnak kelnek a török határon s hogy a török katonaság ellen menekülők akadálytalanul lemehetnek Bulgáriába. A bolgár kormány tegnap bizottságot küldött a határra a bándák üzemének megvizsgálására. A legutóbbi katonai tanácskozáson elhatározták, hogy a határőrséget szigorítják; e miatt a helyőrségi áthelyezések már meg is kezdődtek.

A portát egyáltalán nem aggasztják a fölkelő-bándák üzelei; a kormány meg van róla győződve, hogy a kerületek hadosztályai még nagyobb nyugtalanság eloszlására is elegendők volna.

A bolgárok két fölkelő-bándát rajtakaptak, mikor a bolgár határt Dubnica közelében átakarták lépni. Hír szerint a bolgár kormány behív néhány ezer tartalékost a határőrség megerősítésére. Dubnicában kihirdették az ostromállapotot.

A boer tábornokok. Utrechiben az ottani székesegyházban Krüger váratlanul fölment a szószeke s hatalmas hangon, lelkesedéssel dicséret a boer tábornokokat, de többről nem beszélt, mert különben — mint mondotta — a politikát lenne kénytelen érinteni. A hatalmakról csak annyit mondott az elnök, hogy tényleg adtak a boeroknak pénzsegítséget.

Utrechtból jelentik, hogy *De Wet* tagadja, hogy a boer tábornokok vonakodnak kihallgatásra menni Vilmos császárhoz és hozzátette: Ha a császár óhajtaná bennünket magánál látni, ez nagy megtiszteltetés volna nekünk néve. Szívesen igénybe vennék az angol nagykövét közvetítését. De Wet végül közölte, hogy a tábornokok Berlinből Londonba mennek, ahová Chamberlain hívta meg őket.

Berlin, október 11.

A német lapok egynemelyike azt írta, hogy sem a kancellár, sem a külügyminiszter nem tett előterjesztést Vilmos császárnak avégből, hogy adjon kihallgatást a boer tábornokoknak. Ezzel szemben a

Kölnische Zeitung, mint kölni tudósítónk táviratozza, illetékes részről kapott értesülések alapján közli, hogy ezekből a híresztelésekből egy szó sem igaz.

A Vatikán s a keresztény demokrácia.

Budapest, október 11.

„Keresztény demokrácia” cikkünkben a minap ismertettük Don Romolo Murri fiatal római papnak san-martinoi beszédét, mely rópiratban, újságokban is megjelent s mely mélyreható változást jelentet a olasz katholicizmusban.

Beavott római körökben nem veszik komolyan a Vatikán harcát Murri s az általa képviselt keresztény demokrácia ellen, mert tudni való, hogy a Vatikán épp oly tehetetlen a természetes fejlődés, a haladás s a gazdasági érdekek ellen, mint akármely más hatalom. A vatikáni intranzigentizmus elfelejté, hogy 1870 és 1902 közt harminckett év telt el s az ifju-katholikusok már megunták a vallás és a hazafiság közt való örökös harcot. A Vatikán merev politikája összedőléssel fenyeget, s a kevésbé belátásos katholicusok is rájöttek arra, hogy a kárörömnök rampollai politikája, mely az új Olaszország összeomlására számít, épp nem felel meg a keresztényi szeretet vallásának. A Rampolla által óhajtott nagy krachnak a lehetőségét a hármasszövetség megújítása s Olaszország növekvő tekintélye nagyon előadta. A belpolitikában pedig a katholicusoknak a választásoktól való tartózkodása azt eredményezte, hogy a katholicus töképezések előtt bedugultak a hatalom és befolyás forrásai, nemcsak a parlamentben, hanem a városi közigazgatásokban is. A gazdasági érdekeiktől való aggodalom tehát arra bírja az olasz katholicusokat, hogy a mostani állapot megváltoztatására törekedjenek. Ha külsőleg nyugodtan viselik is magukat, ez csak a pápa magas korára való tekintettel történik és sok akeiót az új pápat megválasztó konklave utáni időkre halasztanak. De ekkor aztán cselekedni fognak.

A mai állapotot élénken illusztrálja az a beszélgetés, melyet a milánói galeria igazgatósága, Corrado Ricci folytatott egy magasanru prelátussal. A főpap azt mondta, hogy don Murri alávetése csak másodrangú jelentőségű s azután így folytatja:

Murri alávetése után (aki tudvalevőleg visszavonta a könyvében mondottakat) az ő eszméi csak annál hatalmasabban fognak működni, miután mindenki tudja, hogy nem rebellis papból, hanem egy nemeslelkű embertől származnak, aki ismeri a fejelemet s föl is tudja magát áldozni érte. Különben higye meg nekem, a Vatikánnak halvány sejtelme sincs arról, hogy mit cselekszik. Még Rampollának az a levele is, melyet nemrég a keresztény demokrácia vezetőségéhez intézett, annyiféle magyarázatot enged meg, miszerint mindenki azt hiszi, hogy a Vatikán taktikát akar változtatni s támogatni igyekszik az új mozgalmat. A Vatikán e sajtóság politikájának az a magyarázata, hogy a Vatikánban a jezsuiták uralkodnak s XIII. Leót befolyásolják. Minden katholicus elismeri, hogy a régi Egyházi Állam csak galvanizált holttest volt, s nagy érdeme Cavournak, hogy az olasz egységet megteremtette, csak az a baj, hogy ez az egység erőszak által jött létre. Innen van a két fél közt az ellenségeskedés. A mostani nemzedék a kibékülést meg nem tudja várni, mert a Vatikánban az a jelszó, hogy mindent el lehet törni, csak közvetve és közvetlenül ne beszéljenek a pápa világi hatalma ellen. A Vatikánnak legnagyobb reménye a franciáknban volt, de rájött, hogy ezek nagyon állhatatlan népség. A német és angol katholicusok iránt pedig határozott ellenszenvvel viseltetik, s eretekeknek tartja őket, Ezért fél a Vatikán bármily ténen engedményt tenni a liberális eszméknek. Nálunk (Olaszországban) is sok pap tiltakozik a jezsuiták ellen, de csak titokban, mert senkinek szert vértanui szerepre vállalkozni. Pedig a jezsuiták uralma egyértelmű az egyház romlásával, mert a jezsuiták csak hatalomra törekednek és sokkal jobban fölülják magukat, mint a szabadkőművesek valaha is tették. A mi ideálunk az, hogy a ószárnak adjuk meg, a mi a öv s alapítsuk meg az istennek azt az országát, melyről az Irás beszél, melyben becsületesség, viszonos vallási türelmettség, szabadság, egyenlőség, szeretet uralkodik. A jezsuiták azonban másra törekednek s korumpálják a keresztény ideált. Csak egy második XIV. Benedek támadna. Ez jól veséjébe látott a jezsuitáknak, bizonyítják ezt a pápai levélvár titkos okmányai is, melyeket most Funk és Kirsch német tudósok publikálnak... A politikális megosztás az egyházat annak a lehetőségétől, hogy azt a jót cselekedje, amit megtehetne s meg is kellene, hogy tegyen.

Ha meggondoljuk, hogy ez a beszélgetés a miláno-cremonai vonalon történt, s figyelemre méltatjuk a prelátusnak azt a kifejezését is, hogy „segíteni kellene az egész világon elszórt olasz

munkásokon, akkor alighanem alapos az a föltevésünk, hogy az említett főpap nem más, mint *Eonomelli*, a cremonai püspök, aki ismeretes hazafiságról s arról, hogy misszió-utakat tett a külföldön élő olasz munkásokhoz.

A sztrájkok.

Budapest, október 11.

Amerikában beállt a hideg idő, s ezzel a széninség a lehető legkritikusabb stádiumába lépett, mert *Mitchellnek* a bányatulajdonosokkal és a miniszterekkel folytatott tárgyalásai eredménytelenek maradtak. A széninség különösen a szegény néposztályt sújtja, s több család kénytelen összeállni, hogy egy tűzhelyen, egy tűznél főzhessen. A bányatulajdonosok (míg óriási szénkészleteiket óriási áron el nem adják), hallani sem akarnak engedményekről, s még attól sem ijednek meg, hogy egy trósz-ellenes törvényjavaslattal fenyegetik őket s a pennsylvaniai bányák államosítását célozzák. Míg ez a kettő meglesz, addig ők leföldzik a dolgot, eladják készleteiket s azután majd ráérnek tárgyalni.

Azon az értékeletlen, amelyet tegnap *Platt*, *Patz*, *Percha* szenátorok és *Odell*, New-York állam kormányzója és számos bányatulajdonos és pártvezér tartott, hangsúlyozták, hogy ha a sztrájk még 14 napig tartana, a *kötársasági párt győzelmé* a küszöbön álló választásoknál Pennsylvánia és New-York államokban *kétségessé válnék*. Utaltak arra is, hogy a sztrájk folytatása utját egyengethetné a szénszindikátusok ellen irányuló törvényhozási akciónak. A bányatulajdonosok azonban nem engedték magukat a fejtegetések által befolyásolni és ismételték, hogy a politikának az üzletben nem szabad szerepet engedni. Megmaradnak a kezdettől fogva elfoglalt állásponton, bízva a jogrendszer integritásában, amely meg fogja őket védeni egy kedvezőtlen törvényhozási akciónál. Ma újabb értekezletet tartottak, melyet azonban ismét határozathozatal nélkül elnapoltak. A helyzet változatlan. Hír szerint kedden újabb tanácskozás lesz. Jól informált körök értesülései szerint a sztrájk megszűnése már most keddre várható (?), miután a bányatulajdonosok engedményeket fogtak tenni a sztrájkolókra és követeléseiket teljesíteni fogják. A sztrájkolók tegnap egy vonatot dinamittal akartak felrobantani. A vonat kiskilott ugyan, de emberéletben nem történt kár. A sztrájk oly mérvet öltött, hogy a behívott milícia már nem elegendő a rend fenntartására.

A franciaországi sztrájk eddig elég erősded mederben folyik, s a sztrájk ügye valószínűleg választott bíróság elé kerül. Itt-ott vannak ugyan összeütközések, de ezek a sztrájkterület roppant terjedelmét tekintve, szóba sem jöhetnek.

A genfi sztrájk mulófélben van, ellenben *Németországról* sztrájk-mozgalmak híre érkezik. Lipcsében ötezer szövómunkás ma megkezdte a sztrájkot, mely akkora visszhangra talált, hogy rövid idő alatt a szomszédos iparkörletekből ötvenezer munkás csatlakozott a lipcsesiek mozgalmához.

Angliában szintén érezhető az amerikai szénharc hatása. Az angol szén ára jelentősen emelkedett. A dunckerquei kikötőmunkások ma a több angol hajón érkezett szenet kirkatták a sztrájkoló bányászok ama kísérlete ellenére, hogy a behozatalt megakadályozzák.

(Franciaországban.)

Clermont-Ferrand, október 11.

A lacombellei sztrájkoló bányászok barátai fölkérték a bányatársaságokat, hogy a sztrájkot választott bíróság elé terjeszszék. A társaságok kijelentették, hogy a bányamunkások nyújták be írásban javaslatukat.

Páris, október 11.

A sztrájk második napja még erősdedebb volt az elsőnél. Az összes bányakerületekben nagyszámú katonaság van, de eddig sehol sem volt okuk a közbepítésre. A szénkereskedők már tudják, hogy legközelebb fölemlik a szén árát.

Páris, október 11.

Terrenoireben tegnap összeütközés történt több ember meghalt és megsebesült. A sztrájkolók azután támogatást intéztek a kaszárnya ellen, melynek ablakait betörték. Ma reggel egy század katona érkezett ide, *Lenzen*ben az éj nyugodtan telt el, *Denamben* ma reggel teljes nyugalom uralkodott és járőrök cirkáltak az utcákon. A tárnakt folyton katonaság őrzi. A denaini szénvidék és a környék összes bányáiban a dolgozó munkások száma észrevehetőleg csökkent. *Carneauzban* a helyzet változatlan. Ma reggel senki sem állott munkába. *Monceau les Minesben* állandóan nyugalom uralkodik. *Blanzy*, *Perreoy les Furges* és *Montobanin* les Mines bányáiban normálisan folyik a munka.

Páris, október 11.

Ma délelőtt a legfontosabb bányaközpontok sárga szindikátusának képviselői a független munkásoktól gyűlést tartottak. *Lenoir*, a tőzsde titkára kijelentette, hogy a forradalmiak erősen kisebbségben vannak és hogy a bányamunkások kiküldöttéit 640 pisztolyal és 1400 tölténnyel látták el, hogy azokat a bányaközpontokon szétoszassák. A szindikátus képviselői kötelezték magukat, hogy a sárgák élére állnak, hogy azokat személyesen munkára vezessék bármi történjék is. A sárgáknak azt tanácsolták, hogy viselkedjenek nyugodtan és hogy csak támadás esetén védekezzenek.

Lens, október 11.

Ferlay és Estrée-Blanche állomások között, hír szerint, bányamunkások kísérletet tettek, hogy a vágányra helyezték *szikladarabbal* a vonatot *kisklassák*. A vonat mozdonya tényleg kiskilott és erősen megsérült. Egyéb baj nem esett.

(A genfi sztrájk.)

Genf, október 11.

A kormány határozata következtében minden sztrájkolót, aki rendzavarást követ el, ki fognak utasítani. A szövetségánács kérdést intézett a genfi kormányhoz, hogy a szövetség fegyveres közbelépését kívánja-e a rend föntartására? A genfi kormány azt válaszolta, hogy egyelőre nincs szükség a fegyveres közbelépésre, mert ha rendzavarás lesz is, a genfi csapatok csakhamar helyreállítják a rendet.

Bern, október 11.

A szövetségi gyűlés fölhatalmazta a szövetségi tanácsot, hogy Genfben a rend föntartására végezt 2000 emberről több katonát hívjon be. — Genfben a tegnapi csoportosulás alkalmával egy katona és egy rendőr csolyosan megsebesült.

Genf, október 11.

A mai nap nagyon mozgalmas volt. A kormány néhány óra alatt öt zászlóalj katonaságot mozgósított s ennek köszönhető, hogy az olasz és a szláv elemek által támasztott forradalom csirájában megszűnt. A mozgósítás alatt olyasmi történt, ami más államban egyenesen lehetetlen: 200 szociáldemokrata katona, akik a rendes katonasorba valók, nem vonult be és megtagadta az engedelmességet. Ezek közt van *Sigg* is, a szociáldemokrata-párt titkára és hivatalos lapjának, a *Feuplenek* szerkesztője, akit ma letartóztattak és a többi szökevényekkel együtt haditörvényszék elé fogják állítani. Eddigél a zavargók közül *háromszáz* munkást tartóztattak le, legnagyobbbrészt olaszok, franciák és szlávok; német és osztrák alig van közöttük. A foglyokkal nagyon röviden bántak el. Kihallgatás után kocsira ültetik és rendőri fedezet alatt a határra kísérik őket. Bebizonyosodott, hogy a zavargásokat és a sztrájkot anarkhisták szították, de pénzügyi köröknél is részük van a sztrájk felidézében, mert folyton azon fáradoztak, hogy a közúti vasutat az állam által átvéssék. De politikai háttere is van a sztrájkoknak: a genfi konzervatív párt, amely magához akarta ragadni a vezetést, hogy célját elérje, kénytelen volt megbontani a radikális-szocialista szövetséget, ami így sikerült.

A városban ma már kinyitották a bankokat és az üzleteket. A nyomdászok sztrájkja teljes mértékben sikerült. Három nap óta egyetlenegy lap, még a szociáldemokrata *Feuple* sem jelent meg.

Genf, október 11.

A város visszanyerte szokott képét. A közúti vasut dél óta részben ismét közlekedik. A fodrászok, szabók és nyomdászok elhatározták, hogy újból munkába állnak.

(Amerikában.)

New-York, október 11.

A tegnapi tanácskozás, amelyben több szenátor, *Odell* kormányzó, számos bányatulajdonos és munkásvezető vett részt, eredménytelen maradt. Az a jelentés, hogy kedden újabb tanácskozás lesz, alaptalannak látszik. Egy munkásvezető azt a kijelentést tette, hogy az ügy el van intézve. Politikussal nem jönnek többet össze. *Morgan* ragaszkodik ahhoz az elhatározásához, hogy a viszályban nem vesz részt.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

HIREK

Budapest, október 11.

— BUDAPESTI NAPLO. Október 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délután jelenik meg.

— Személyi hírek. *Lipót* bajor herceg, aki hosszabb időt töltött Gödöllőn, holnap délelben Nagytapolcsányba utazik s mint *József* Agost főherceg vendége, több napig marad ott, ahol tiszteletre nagy vadászatok rendeznek. — *Ferdinánd* toscanai nagyherceg, aki szintén Gödöllőn tartózkodik, kedden utazik el Bécsbe s onnan Salzburgba.

— A király itthon. A király az eddigi megállapodások szerint még ebben a hónapban Budapestre érkezik s egyenesen Gödöllőre megy. Innen csak a rendes kihallgatások napján, hétfőn és csütörtökön jön a fővárosba. A királyi palotában már megkezdte fogadására a szükséges intézkedéseket.

— Uj királyi tanácsos. A király dr. *Peregri*ny János, az országos képtár titkárnak, a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül, a királyi tanácsosi címet adományozta. Az erről szóló királyi kézirat a hivatalos lap mal számában jelent meg.

— A pápa köszönete. A katolikus újság köre, amely október 5-én tartott pápai ünnepsége alkalmából táviratban üdvözölte *Leo* pápát, ma a következő távirati választ kapta Rómából:

A szent atya örömmel fogadta a Budapesti Katolikus Újság Körenek nevében kifejezett érseimket és mindnyájukra szeretettel adja apostoli áldását. *Rampolla* bíboros.

— Egyházkerületi választások. A *dunamelléki református egyházkerületben* *Tisza* Kálmán halála folytán egy egyházkerületi világi tanácsbírói állás, *Csekey* István halála folytán egy egyházkerületi egyházi tanácsbírói állás jött üresedésbe. A megüresedett állásokra beadott szavazatok folyó hó 10-én bontattak fel *Szilassy* Aladár egyházmegyei gondnok, *Mády* Lajos esperes, *Papp* Károly, dr. *Kiss* Aron egyházkerületi tanácsbírók, *Petry* Elek egyházkerületi pénztárnok és *Farkas* József egyházkerületi jegyzőből álló bizottság által. Az egyházkerületi világi tanácsbírói állásra beadott 294 érvényes szavazat, ebből dr. *Darányi* Gyulára esett 208 szavazat; *Benkő* Gyulára 86 szavazat, ügy 122 szótöbbséggel egyházkerületi világi tanácsbíróvá dr. *Darányi* Gyula budapesti ügyvéd s a pesti egyházmegye tanácsadója választott meg. Az egyházkerületi egyházi tanácsbírói állásra beadott 196 érvényes szavazat; ebből *Morvay* Ferenc feisbaranyai egyházmegyei egyházi főjegyzőre esett 168 szavazat, *Lévay* Lajos 66 szavazata ellenében.

— Negyven év — teljes penzió. Udvari emberek csak most mesélik el azt, hogy miért nem ült jubileumot néhány esztendővel ezelőtt a király. Akkor telt volna be tudniillik negyven esztendeje annak, hogy a trónra lépett. Néhány bizalmas udvari ember szóvá is tette a király előtt ezt a nevezetes évfordulót és arra kérték, hogy ünnepelje meg a negyven esztendőt. Végre is van mit ünnepelni ezen a szép időn. Az egész világtörténelemben ritkaság az, hogy egy uralkodó annyi ideig töljön a trónon. A király azonban idegenkedett minden ünnepléstől.

— Minek az? — mondta. — Negyven évig dolgoztam, de tudok dolgozni tovább is.

Később aztán kissé melancholikusn tette hozzá:

— Negyven év. Bizonny sok idő. Számomra azonban semmi egyebet nem jelent, mint hogy most már teljes fizetéssel mehetek penzióba. Ennek azonban még nincs itt az ideje.

— Négy katonaszökevény sorsa. Egy brassói telegramm jelenti, hogy négy csikmegei legénynek, *Gaal* Istvánnak, *Csibi* Lőrincnek, *Máté* Istvánnak és *Telkes* Mihálynak most kellett volna katonai szolgálatra bevonulni, e helyett azonban elhatározták, hogy átszöknék Romániába. A mult héten éjnek idején mind a négy legény elintá hazulról. Senki sem tudta, merre járnak, hol rejtőznek. Két álló napig bujkáltak a gyimesi hegyek között, keresve az utat, mely Romániába vezet. Végre a harmadik napon a gyimesi szoros közelében akartak átosonni a határon. De vesszükre. Mert épp az általuk kiválasztott utvonalt őrzi a határőrség kettőzött éberséggel. Mikor a négy legény éjjel a határ közelébe ért, egyik őrjárat észrevette s reájuk is kiáltott. A legények azonban futásnak eredtek és miután másodszeri felszólításra sem állottak meg, az őrök utánuk löttek. Az első lövésre *Gaal* és *Csibi* elbuktak, a második lövésre pedig eltalálták az őrök *Mátét* és *Telkes* is. *Gaal* és *Csibi* rövid kilődás után kiszenvedett; a másik kettőnek sebesülése pedig oly súlyos, hogy aligha épülnek fel.

— A leánykereskedelem elleni kongresszus vége. Egy kongresszusnak utra vége van, arról azonban szó sincs, hogy valami eredménye is lenne. Napokig tanácskoztak az urak s végül abban az állapotban hagyták el a nyavalyát, aminek a gyógyítására összegyűltek, mint amilyenben a kongresszus előtt volt. A derék, humánus, becsületesen gondolkodó, de hatáskör nélküli emberek kongresszusa nem segíthet olyan bajon, amit az elvetemült pénzhajsza talált ki üzletnek és ami a hatalommal bírók elnézése mellett burjánzik világszerte. A leánykereskedés elleni kongresszusról van szó, amelyet a Majna melletti Frankfurtban tartottak meg minden náció érdeklődői. Közöttük volt Páris rendőrőrnöke, Lepine is, akinek a felszólalása nagyon érdekes. Azt mondta, hogy a leánykereskedés ellen nem a geográfiai határok között kell küzdeni, hanem egy általános, nagy nemzetközi egyesülésben. S mivel hogy minden ideális törekvés csak úgy lehet igazán sikeres, ha pénzértékben való jutalom a verseny díja, tüzenek ki díjakat azok számára, akik a legeredményesebben küzdenek a leánykereskedés ellen. De a legfontosabb az, hogy nyerjék meg az ügynek folytonos szolgálatára a sajtót. Ennek pedig nagyon egyszerű a titka. Lepine, mint a gyakorlati ember, azt mondja, hogy folyton friss, új hírekkel kell ellátni a sajtót, nem burkolózni bele nagyképi titkolózásba, s akkor azután a sajtó jó kedvvel, animozitással nélkül dolgozik.

A kongresszus különben — minden kongresszusok programjához híven — udvarias buszokodással fejezte be munkáját. A Saalburgról ma a kongresszus idegen tagjai ezt a telegrammot kapták:

A leánykereskedés elleni kongresszus idegen megbízottai ma a Saalburgon egybegyűlve, köszönetet mondanak a német császárnak a vendégszeretetért, melyben őket Homburg kastélyban és itt részeltette és csodálatukat lejezik ki ama művön, melyet ő felsége a Saalburgon létrehozott.

A telegrammra egy sor válasz érkezett. Lucanus adta tudtukra a kongresszus tagjainak, hogy a császár örömmel fogadta az üdvözlést. Sokkal melegebb az a telegramm, amivel Loubet köszöntötte a kongresszus üdvözlését. Ez így hangzik:

Nagyon meghatólt, elnök ur, az a távirat, melyet ön a kongresszus nevében hoztam intézett, hogy megköszönje a francia köztársaságnak, hogy az első hivatalos nemzetközi értekezést egybehangzó kezdeményezte. Midőn legősimebb köszönetemet tejezem ki önnek megújított jó kívánságaimat, melyeket az önök jótékony emberbaráti munkájának sikere iránt táplállok. Emile Loubet.

A két telegramm hangjának melegsége közötti különbség bizonyára abban található meg, hogy Franciaországba nézve sokkal veszedelmesebb a leánykereskedés, mint Németországba nézve. Németországba a leány beviteli cikk, Franciaországban export.

— Garibaldi számára nincs hely Párisban. Irunk már arról, hogy a francia-olasz testvériségi liga, amelynek Lockroy volt tengerészeti miniszter az elnöke, beadványt intézett a párisi községtanácshoz, amelyben a hely átengedését kéri az emelendő Garibaldi-szobor céljára. Escudier, a községtanács elnöke azt felelte, hogy a kérelem 1887 november havában fog határozni a községtanács. Mint párisi tudósítónk jelenti, a nacionalisták körében mozgalom indult meg a Garibaldi-szobor ellen és minthogy a párisi községtanács többsége nacionalista, valószínű, hogy megtagadja a szobor számára kért helyet. Garibaldi tehát nem fogja befordítani városra, pedig a nagy olasz szabadsághős a franciákkal is küzdött a németek ellen. Díjon városra különben már néhány évvel ezelőt szobrot emelt Garibaldiinak.

— A pozsonyi kiállításból. A kiállítást ismerető cikkosorozatunk befejezése előtt meg kell emlékeznünk a Stollwerk testvérek által rendezett — diszokmánynyal kitüntetett — kiállításról és a cég pozsonyi csokoládé- és cukorárú-gyáráról. Stollwerk testvérek tüzeltelpe a Rajna mellett levő Künblen van és ottani csokoládégyáruk mely több mint 2000 munkást foglalkoztat, ez idő szerint a legnagyobb a világon. A cég egy másik nagy csokoládégyára Berlinben. Egy harmadik New-Yorkban van és 6 év előtt alapították a negyedik gyárat Pozsonyban, mely jelenleg már 200-nál több munkással dolgozik és — üzemét folyton bővíti — hazánk számottevő gazdasági lényezői között foglal helyet. A pozsonyi kiállítás iparosainakban helyetve a cég egyikét a legszebb és legérdekesebb, művészi ízléssel elrendezett kiállítás csoportokhoz, — mely a pozsonyi gyárban készült százkara menő különféle csokoládé, kakaó, marcipán és cukorárú-cikketek esinose elrendezésben mutatta be, mint bizonyítékát a pozsonyi gyár nagy termelőképességének. A kiállítási csoportokat dus tartalmassága által üdvözlőve, sokan felkeresték a gyárat. A vaspályától mintegy 20 percnyi távolságra és a vasuti állomással közvetlenül egy vágyánnal összekötve, emelkedik tágas területen a gyári léopület, körülveve az igazgatósági épület, raktárpépületek és több esnos kétemeletes munkásház által. Egy kétszáz lóerőn leülű hatalmas

gőzgép hozza mozgásba a számos üzemgépet, melyek valamennyien sokévi tapasztalat alapján tervezettek, amelyeknek majdnem mindegyike a cég saját gyárában készült és amennyiben szabadalmazva vannak, a berendezés oly különlegességgel képezik minő felett semmi más csokoládé-gyár nem rendelkezik. A világos, szelős munkatermekben kérésztűhaadva ama meggyőződésemre jutunk, hogy minden ami a pozsonyi gyárból kikerül, ténylegesen belöldi gyártmány és hogy e szerint a Stollwerk-testvérek cég készítményei, melyeket minőség tekintetében semmi más gyártmány nem mul felül, gazdaszanyainknak jó lelkismerettel mint valódi honi gyártmány ajánlhatók. A műhelyekben mindenütt urakodó kiváló rend és tisztaság, valamint az ott tapasztalt sűrűsforgás kedvező és hathatós benyomást tesz a látogatóra. Az üzemhez szükséges majdnem valamennyi segédesszköz a gyárban készül. Van itt gőztűrés- és ladagár, bádogostűhely és fémdoboz - készítés, papírdoboz-gyártás, könyvkötő-műhely stb. A munkások anyagi és szellemi jóléte érdekében minden megtörténik, ami a modern követelményeknek megfelel és volt alkalmunk arról meggyőződni, hogy a gyár a munkáskérdés egy jókora részét szerencsésen megoldotta. Stollwerk testvérek a magyar király, az osztrák császár, a német császár, az olasz király, összesen 27 lejedelmi háztartás udvari szállítói és különféle kiállításokon 12 arany stb. érdeméremet nyertek. Örömmel töltött el bennünket magyar munkásaink és munkásnőinknek ügyessége, melyvel ez előttük teljesen idegen munkába oly gyorsan és tökéletesen begyakorolták magukat. A gyár látogatói azzal a kívánsággal nagytak el a gyártelepet: vajha honi iparunk egyéb ágai is ily szépen és sokat igézően fejlődjenek.

— Megszökött váltóhamisító Aachemből táviratozzák, hogy Brunner József gyáros kétmillió márká értékű váltót hamisított s azután megszökött. Körözését elrendelték.

— A prágai nagy sikkasztás. A prágai Szent Vencel-pénztárnál fölfedezett sikkasztás, amelyben Drozd pápai kamarás szerzett hírhedt ségűt nevének, végső összegében, mint prágai tudósítónk táviratozza, föltűmlyha a három millió koronát. A pápai kamarás a rendőrség előtt mindendáron azt akarta bizonyítani, hogy jóniszeműségének áldozata, de csakhamar kiderült, hogy saját céljait szolgálta bűnös manipulációival. Így botrányos életére vet világot, hogy Madel Anna nevű gazdaasszonya, akit már szintén letartóztattak, nemcsak hogy tudott a pápai kamarás sikkasztásáról, de az elszikkasztott milliók elfepréselésében segítségére is volt. A gazdaasszony nővére megszökött Prágából, mert vele is megosztotta Drozd lelkész a szegény emberektől ellopott milliókat. A pap-gazdaasszonynál 20.000 korona készpénzt és óriási értékű ékszereket találtak, amivel a jól végzett sikkasztás közben kedveskedett neki a pápai kamarás.

A tönk szélére jutott Szent-Vencel előlegezési pénztár épülete előtt már a reggel nyolc órákor nagy néptömeg verődött össze, mely részben betevőkből, részben kíváncsiakból állott. A kapu előtt rendőrök voltak, kik csak azoknak engedték meg a belépést, kik takarékkönyvvel igazolták magukat. Megrendítő jelenetek játszódtak le. Szegény munkások, özvegyek, lelkészek és asszonyok okogtak, siratva elvesztett garasait. A vizsgálat ma reggelig 1,337.061 korona 64 fillér hiányt állapított meg készpénzben és 2 millió korona hiányt váltóban, de este négy millió koronán tul volt már a hiány. A hiány ledezésére eddig 97.000 korona értéket találtak. A Narodni Listy jelentése szerint monsignore Drozd pénztárnélküli gazdaszanyának nővérét, Madel Franciskát, aki nagyobb pénzüsszeggel megszökött, már letartóztatták. A sikkasztó pápai kamarásnál tegnap este házkutatás volt, melynek során kiderült, hogy Drozd már hetek óta elkészült arra, hogy bármikor elhagyhassa a várost. Drozd a rendőrségen nyugodtan viselkedett; tagadta vétkességét, kijelentve, hogy egyetlen bűne az volt, hogy túlságosan bizott az emberekben. Ez azonban nem felel meg a valószínűségnek, mert tudják róla, hogy rendkívül kűtséges szerelmi viszonyai voltak. Kohout igazgatót és Hueber pénztárost ideiglenesen szabadon bocsátották. Az előlegezési pénztár igazgatósága tegnap este küldöttség útján megkérte a káptalant, hogy akadályozza meg a pénztártelep összeomlását. Az igazgatóság mindenáron meg akarja akadályozni, hogy a pénztár csődbe menjen. Minthogy a betevőknek nem fizetik ki betéteiket, a pénztárt két hétre bezárták és a bemutatott takarékpénztári könyveket is vissza akarják tartani, ezért a betevők az illetékes hatóságoknál panaszt tettek az igazgatóság ellen. A prágai pénztártelek az előlegezési pénztárnál nem voltak érdekelve, csupa szegény ember megtakarította fillereket sikkasztott el Drozd. Érdekes, hogy már esütőrőkön jelentette a pénztár egy felügyelő-bizottsági tagja, hogy egy millió korona hiány van. Rohant e hírrel az elnökhöz, Drozd lelkészhez, aki ekkor szörnyen illundulva lenyegtetődött, hogy gyanúsítás miatt föl fogja jelenteni. A pápai kamarás nagyméretű manipulációi közben az egyes tisztviselők is eltűntek világról. Hessik könyvelőnek alig volt 8000 korona évi fizetése és hátsólvatot tartott. Kohout igazgató a könyvekben meg-

hamisította a számkokat, így egy 74.000 koronáról szóló váltóhitelet elő kéttós számot írt, mire a könyvben 274.000 koronáról szerepelt a váltó, a többletet pedig egyszerűen magához vette. A többi tisztviselő kisebb-nagyobb Jésszeggel részesedett az elszikkasztott pénzből, amivel tömérdek kis egzisztenciát tettek tönkre. Ma számbaveittek a pénztártelep vezetői is rájöttek, hogy a zálogostályban nagymérvű csalások követtek el, még pedig úgy, hogy az elzalogosított tárgyakat három-négy, sőt tizszeres összeggel vezették be a könyvekbe és a különbözetet elszikkasztották. Az érsek, a püspökök és a főnemesek, akik a Szent Vencel előlegezési társaság alapításában részt vettek, hallani se akarnak arról, hogy áldozatokat hozzanak a pénztártelep rendezésére. A vizsgálat még legalább három hetet fog igénybe venni. Mikor monsignore Drozd pápai kamarását, az előlegezési társaság elnökét, a börtönbe kísérték, Drozd így szólt a porkolábhöz:

— *Fizesse meg isten, hogy ilyen jó cellát szánt nekem.*

A vizsgálat kiderítette, hogy Husber és Kohout főhivatalkók ellen, akik most szintén fogságban vannak, 1893-ban büntlenytő vizsgálat volt folyamlatban s akkor a társaság majdnem egyhangulag elvetette azt az indítványt, hogy mozdítsák el őket állásuktól. A Zivnoscenska Banka, amely összekötetésben állott az előlegezési társasággal, kijeienti, hogy 800.000 koronányi szabad betétét még idejekorán visszavonta. A Narodni Listy mai számában hevesen kikeli a klerikális sikkasztótársaság ellen és közli, hogy nemrég egy leányt a Szent-Vencel-társaság épületébe csaltak s az esetet akkor csak nagy bajjal sikerült elsimítani, a rendőrség pedig bizonyítékok hiányában beszüntette a vizsgálatot a társaság ellen.

— Esterházy páter regénye. Gróf Esterházy Jenő, aki nagy és teljes áldozatkészséggel kötötte le magát Jézus szolgájának s évek során át a jezsuita-rend egyik legbuzgóbb tagja volt, hirtelen megvált a rendtől. Ezt a mindenképpen érdekes hírt mondottuk el már tegnapielőtt. Akkor még senki sem tudta a fiatal páter meglepő elhatározásának okát s nyílt kérdés volt, vajjon teológiai eszeteinek változása, vagy érzelmi világának eseményei okozták-e, hogy a rendből való kilépésre szánja magát. Ma már ismeretese elhatározásának indító okai. Esterházy Jenő egy nő miatt hagyta ott a kolostort.

A regényes történet első szála Budapestre vezetnek vissza, ahol a jezsuita páter két évvel ezelőt megismerkedett egy Teyllard de Reynao Mária nevű marquisseal. Az előkelő származású hölgy Budapestre jött, itt meglepetted s francia nyelv tanításával kereste kenyerét. Nagyuri családokban fordult meg s egy ilyen családban látta viszont Esterházy pátert, a család gyóntatóját. Ismeretségük nem volt új. Vagy husz évvel ebből, mikor a marquisse meg serdülő leány, a páter pedig a világ örömeit élvező gentlemán volt, ismerkedtek meg Párisban. A viszontlátás pillanatától kezdve Esterházy gyakrabban látogatót el ahhoz a családkhoz, ahol a márkinő tanított s rendtársainak csakhamar föltűnt, hogy társuk egész lénye nagy változáson ment át, hogy szerfölött ideges s hogy minden deluntánját a kolostoron kívül tölti. Utána jártak s kiderült, hogy a gróf a kolostorhoz közelfekvő Szentkirályi-utca 49. számú házába jár, melynek első emeletén a márkinő lakott egy hónapos szobában. Rendtársai kérdőre vonták a gróft, aki nem védte magát, de kifejtette, hogy Bécsbe utazik s tisztázni fogja magát a rend provinciálisai előtt. Evvel távozott el gróf Esterházy a budapesti rendházból, ahova többé nem tért vissza. Ugyanazon a napon, melyen Esterházy elutazott, eltűnt a fővárosból de Reynao Mária is. Egy hónapon át semmi hír nem jött Esterházy Jenő felől, míg végre mostanában nyílt képes levelezőlapot küldött Grácból rendtársainak. A levelezőlap tartalma a következő volt:

— Ne keressetek. Kiléptem a rendből. Nem térek többé vissza köztetek. Gróf Esterházy Jenő. E levéllel egyidejűleg az a magnásalád is, melynek körében a gróf viszontlátta a márkinőt, levelet kapott. Ebben a levélben azt írta meg Esterházy Jenő, hogy elhatározását a szerelm érlelte meg benne és hogy nőül veszi de Reynao Máriát.

— Pénzbe kerül az ész ki sark is. Es pedig nagyon sok pénzbe. Pedig a sarkvidékről csak most hazatért utazó bőven rendelkezett pénzzel, de még az a sok pénz se volt elég ahhoz, hogy elusson a sarkig. Azt mondja, hogy a sark föl edezés tisztán csak pénzkérdés. Az expedíció fölszerelése olyan tökéletes kell, hogy legyen, ami nagy summát igényel — s ezen mulik az egész végtelen fontosságú munka. Egy Ziegler nevezetű newyorki milliomos is értesült arról a nyilatkozatról s rögtön kijelentette, hogy annyit pénzt ad egy új leledező utra, amennyire éppen szükség van. Mindjárt meg is bízta Pearty, hogy szervezzen új expedíciót s induljon el minél hamarabb.

— **Tüntetőik öröme.** Azok a hevesvéri ifjak, akik lázba szokták hozni Budapest rendőrségét és publikumát egy-egy parázs politikai tüntetéssel, valóságos hasznatnak a gyönyörben. Egy óvatosságnak figyelemzet arra, hogy belül ugyan kevés a hely az új parlamentben, kívül bezeg annál tágasabb. A tüntetőik, akikkel előlött néhány pere alatt elbánt a rendőrség a régi parlamenti épület környékén, most tág teret kapnak a gyülekezésre. Azelőtt a Múzeum kertjét bezárták és a szűk Sándor-utcában, Esterházy-utcában hamar végigsöpörte a népet néhány lovasrendőr. De ezentul — bizony meggyülik a baja a rendőrségnek a tüntetőikkel. Az új parlament előtt hatalmas tér terül el, a széles Alkotmány-utca pedig rendőri szempontból nem „kezelhető” oly könnyen, mint a Sándor-utca. Előreláthatólag sok baj lesz az első tüntetésnél, ami, hogy minél később következze be, szívből óhajtuk. Nem lehetetlen, hogy a rendőrség máris próbálgatottak rendezésként az új országház környékén s tanulmányozza a terepet, mint ahogy katonák kitanulmányozták a jövőendő csatateret geográfiai viszonyait. Más szempontból azonban tüntető-mentesebb az új parlament, mint a régi, amennyiben sokkal messzibb van az egyetemről. Ha még ehhez hozzávesszük azt, hogy a Lipótváros eszendőbb elemek lakóhelye, mint a kedélyes Józsefváros — a hónapok nyugodtan alhatnak.

— **Halálos hegedűs.** Rimaszombattól táviratozák, hogy Bari Gyula cigánykarmester Balog Lajos 14 éves tanulóknak hegedű-órákat adott s tanítás közben Bari egy revolverből a töltényeket kísérletre kihuzogtatni. E közben elsült a fegyver és a golyó a tanítvány fejébe halott. A szerencsétlen fiu nyomban meghalt.

— **A vakok hangversenye.** Vasárnap, délután 5 órakor a vakok zenekara hangversenyt rendez a Vakok Országos Intézeté disztermében (István-ut 95. szám alatt, az állatkerti villamos megállóhelyénél). A hangverseny műsora válogatott, szép számokból van összeállítva. A műsor változatos szépsége, valamint a vak zenészek nem közönséges játéka, megérdemlik a figyelmet. A csütörtöki hangversenyre (e hó 9-ére) váltott jegyek erre a napra is érvényesek.

— **Fellamert halott.** Megirtuk a minap, hogy a hűvösölgyi villamos végállomás közelében, a Szép kútidás nevű hegy torkolatában, a sziklák között egy feloszlanak indult férfitöltést találtak. A törvényszéki orvostani intézetben a halott ruhában Reisz Ignác balassa-gyarmati születésű 29 éves ékszerész ruháira ismertek. A halott mellett írást is találtak. Reisz Miksa óras, az elhunyt öccse és Spiegel Simon, meg Kornfeln Abraham ebben az írásban megismerték Reisz Ignác írást és így valószínű, hogy a felismerhetlenségig feloszlott holttest Reisz Ignácé, aki a Váci-körút 23. számú üzletéből még augusztus 14-én eltűnt.

— **A menetjegyjelzős kirándulásai.** Említettük, hogy az államvasutak menetjegyjelzősje a hó vége felé Konstantinápolyba és Olaszországba társasutazást rendez. Most arról értesítenek bennünket, hogy a török fővárosban mozogalm indult meg, hogy az október 26-án odaérkező magyarokat ünnepélyesen fogadják. A vendégeknek alkalmat kívánnak adni arra is, hogy az idegeneknek pár év óta hozzáférhetetlen *Selamikon* is jelen lehessen és hogy a szultán kincstárát is megtekinthessék. A hazajövő magyarokhoz visszajövet egy nagyobb számú előkelő török társaság csatlakozik, amely a látogatást nyomban viszonzozza. Több napi tartózkodásra jön ez a társaság Budapestre. A konstantinápolyi utazásra a menetjegyjelzős (Vigadó-tér 1.) ad — levélben is — felvilágosítást.

— **Az újságíróknak és az újságkiadóknak.** A Fővárosi Orszégek októberi márcsára általános megelégedést kelt, október 20-ikán, hétfőn nagy előadást rendez, melynek tiszta jövedelmét felerészben a Magyarországi Hírlapok Nyugdíjintézetének, lerészben a Fővárosi Hírlapkiadói Társaságok Segítő-Egyesületének ajánlotta föl. Mindazok a programszámok, amelyek most minden este szórakoztatják a közönséget, előadásra kerülnek és kivülök új szám is lesz. *Martineti* kacagató némajátéka, a japáni *Fukushimas* bámulatos mutatványai, a tiroli *Egger-Rieser* társaság szép éneke és pompás tánca, amely számok minden este nagy közönséget vonzanak az orszégek helyiségebe, sok más mutatványt együtt elsőrendű programot alkotnak. Bizonyítja ezt a sok taps is, melynek esténként se vége, se hossza.

— **Meldinger-kályha.** A tél közeledtével legfontosabb a fűtés kérdése. A fűtőanyag rengeteg sok pénzbe kerül és csak föltétlenül jó szerkezetű kályhák használata mellett kell kevés fűtőanyag. A legjobb Meldinger-kályhák *Heim H. cég Budapest* (Thonet-udvar), *Bécs* és *Prága* állítja elő. Hétszáznyolcszáz kilogramm szén vagy kocsz elegendő egész térsre egy középnyagú szobának a fűtésére. Szébb lakásokba zománcozott kályhák kaphatók. Fűtés és szellőztetés című ismertetést kívánatra bérmentve küldi a cég.

— **Bélyegzők.** Nélkülözhetetlen manapság a bélyegző és kausuk-írásjegyek, amelyeket a legtekintélyesebben *J. Lewinson cég Bécs* (Adlergasse 12.) és *Odesa* (Kanatunja 12.) állít elő.

— **Rendőri hírek.** A lipótzemei tébolydából tegnap délután megszökött Szabó József siketnéma eimebeteg. A Ferenc-körútban véletlenül találkozott vele egy tébolydabéli ápoló s egy rendőr segítségével a LX-ik kerületi kapitányságra vitte. Innen a tébolydába szállították. — Tegnap este 7 órakor a kelen-

földi állomáson a *Bioske* felé induló 22. számú személyvonat mozdonya összelitkőzött az 1312. számú tartalék-mozdonyval. A személyvonatnak semmi baja sem esett, a tartalék-mozdony azonban megrongálódott. A tartalék-mozdonyon volt *Heri Mihály* fűtő a bal lábán megsebesült.

(x) **Legdívatossab** ruhaszövetekből mintákat kívánatra bérmentve küld Weiss Gyula, Budapest, Kossuth Lajos-utca 18.

(x) **Rendkívüli olkkek elárúsítása** most hétfőn, kedden és szerdán a *Párisi Nagy Aruház* női ruhaszövet és ruha-kellékek osztályában következnek. Lásd a hirdetését. E olkkek feltűnő olcsóságuk dacára distingváltak és a legjobb közönségnek ajánlhatók.

(x) **Királyfi és Társa** elismert előzékeny bankház szerencsésnapját, mely a mailapunkban megjelent, t. olvasóink figyelmébe ajánljuk. Problája meg mindenki szerencsésjét és válasza ki a születése, vagy névnapja mellett jelzett számot és rendelje meg azt az osztálysorsjegyet e közkezdelt szerencsés bankháznál. (Andrássy-ut 60.)

A hus ára.

— *Jelenet.* —

Egy komfortábilis fő: Mi újság, kolléga?
A másik: Haj, haj! Sok a fuvar.
Az egyik: A gazdám meg egyre panaszkodik, hogy kevés.

A másik: Ilyen az élet. Ami nekünk sok, az nekik kevés. A zabbal is így vagyunk. Nekem mindig kevés a gazdánknak mindig sok.

Az egyik: Öregem, újságot mondd.

A másik: Micsodát?

Az egyik: Egy pasasér a kocsiban felejtett egy újságot. Elolvastam.

A másik: Mi volt benne?

Az egyik: Az, hogy a mészárosok felemelik a hus árát.

A másik: Mit érdekel ez bennünket? Amíg a zab ára föl meggy mig nyugodtan alhatunk.

Az egyik: Nem ugy. Ha a marhabus ára fölfel megy, a közönség mindig velünk feyegyetezőzik.

A másik: Velünk?

Az egyik: Velünk bizony. Minden mészáros-ötletnek lóhus a vége.

A másik: Nini, erre nem is gondoltam.

Az egyik: Bizony. A publikum azzal fenyegetőzik, hogy lóhúst fog enni. A mészárosok azzal fenyegetőznek, hogy lóhúst fognak árulni. Inter duos ligitantes minket visznek a vágóhidra.

A másik: Es nem lehet ez ellen tenni?

Az egyik: De nem ám.

A másik: Rettenetes. Az ember egész életében kinlódik s még halála után sincs nyugta. Egy gondolat bant engemet, a vágóhídon halni meg.

Az egyik: Oh . . . a régi jó idők . . . mikor még flakkrolt voltam, mindig arról álmodoztunk párámmal, hogy ha valaha virsli lesz belőlünk, ott is egy pár leszünk. De most . . .

A másik: Most?

Az egyik: Most mint magányos szafaládó fogok elmúlni e földről . . . és oh . . . milyen módon!

A másik (könyveze): Püj, micsoda pálya!

A kocsis: Gyü te! Gyü!

(*Közbe vág. A gebe elköcög.*)

Speranza.

Amióta hallok, látok,
Eszem, alszom, létezem,
Es a napnak ragyogását,
Mosolygását élvezem,
Amióta látom, hogy vész
Es hogy nő levél a íán,
Sohsem fájt a szívem úgy még,
Mint ahogy ma délután!

Oh Speranza! Oh Speranza!
Kérem, ez egy ló neve.
Futott ó már számtalanszor
S mindég utolsó leve.
Utolsó volt oh Speranza,
Mind a mai szép napig,
Amig ma egy handikapben
Hogy-hogy nem? lett harmadik . . .

Csak egy ember tett rá helyre,
Huszontöt his koronát . . .
Es remegve, izgatottan
Bámult a korlátlan át . . .
Oh Speranza! Oh Speranza! . . .
Nem jellejtük e napot . . .
Az az ember a pénzére
Egy kerek ezrest kapott!

Nem koronát, hanem pengót . . .
Oh sírtak az emberek!
Agg családapák könnyeztek,
A szívük most is remeg.
Elájultak egynehányan,
S tudja az ég mért? . . . nekem
Te jársz mindég az eszembe
Ösmeretlen idegen!

Mért nem voltam a helyedbe,
Jaj! mért nem én voltam az,
Kinek zsebe zord talabó
Felvirult e szép tavasz . . .
Oh Speranza, oh Speranza!
Huszontegyes programszám,
Ezért fájt, mint soha eddig
A szívem ma délután!

FŐVÁROS

(*) **A fővárosi közlekedés tarifareformja.** A *Vasúti és Házózási Clubban* ma *Csillag* Benő fővárosi bizottsági tag hosszabb felolvasást tartott, amelyben a közúti vasutakon megállapított tarifák leszállítása mellett érvel. Fejtételeiseinek és azok végös konkuziójának azonban csak étemer jelentőséget lehet tulajdonítani, mert maga *Csillag* Benő is csak az esetben tartja kivihetőnek e tarifareformot, ha a közlekedési vállalatokkal fenálló szerződéseket a vállalatok javára módosítanak és az engedélyezési időt meghosszabbítanak. Es éppen ez a pont az, amelyen *Csillag* Benő tervének megvalósítása legyözhetőlen akadályokba ütközik. Különbben is azt a felolvasónak is ell ismernie, hogy a budapesti közlekedés a fejlettség oly magas fokán áll, amelyet kétes értékű tervekkel megbolygatni nem lehet, még kevésbé szabad a kísérletezésnek kitenni azt a biztos alapot, amely számot vet a nagyközönség érdekeivel is. Es *Csillag* Benő terve még akkor sem volna megvalósítható, ha az engedélyezési idő lejártával a város kezelésébe menne át a közúti közlekedés ügye, mert Bécs, München és más nagyvárosok példája is mutatja, hogy a közúti közlekedés tarifája az óhajtott csökkenés helyett mindenütt emelkedett, ahol a város maga kezeli a közúti vasutakat.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **A Vígyszínházban** kedden kerül színre *Szigeti József* régi bohózata, a *Csokon szerzett vőlegény*, *Fedák Sári* vendégszereplésével. *Kun László* szép előlődi nótákat illesztett a darabba, amelyet tarkítani fog még egy román és két angol dal is (Szászai és Cseli és Zulu Lulu). Beillesztették a darabba az amerikai *Cake walk*-táncot is, amelyet *Fedák Sári* fog előadni. Lesz egy komikus táncos harmas is, amelyet *Hegedűs, Nikó* Lina és *Szerémi* ad elő és amely nagyon hatásosnak ígérkezik.

** **Hírek a Nemzeti Színházról.** A Nemzeti Színház ho nap, vasárnap két régi műsordarabbal ünnepli *Mátyás király* emlékét; déután *Balog István* népszínművét *Mátyás diákok*, este pedig *Szigeti Ede* *Mátyás király* lesz című történelmi színművet adják elő, *Jókai Mór* prólogjával. Ezt az előadást hétfőn megismétlik. Csütörtökön új betanulással kerül színre *Daudet* Alfonz drámája. A *lértérvő küzdelem*, amelyben először játszószék szerepeiket: *Császár* (Paul Astier), *Ivánfi* (Caussade) *R. Maróthy Margit* (Esther), *Paulayné* (Roscaeneur marquise); *Mária Antónia* hercegnő szerepét *Jászai Mari*, *Vaillant* postásztét *Ujházi Chemineaut Gyenes*, *Adriant* Horváth. *Lartigueot* Dészó, a *tábornagyot* *Heivel* Laura, *Lydiét* *Török Irma*, *Britigny herceget* *Egressy*, a grófnét *Meszlényi Adrienne* játszza. — A legközelebbi eredeti udonság *Berczik* *Arpádnak Kurucok Párisban* című három felvonásos vígjátéka lesz, mely teljesen új kiállítással kerül színre.

** **Idősb Abrányi Kornél** ünneplése. Idősb *Abrányi* 15-ikén lesz a nyolcvanadik születésnapja, amelynek megünneplésére az előkészületek már a befejezésükhöz közelednek. Az ősz mester ezen a napon fogadja nagyszámú tisztelőit, szerető hitvese társaságában, aki hosszú életen át osztotta meg vele az élet örömeit és bajait; ott lesznek gyermekei és unokái is. Számos küldöttség jelenik meg a mesternél: a m. kir. Opera, a Zeneakadémia, a Nemzeti Zenede, a Budai Zeneakadémia, a Zenekedvelők Egyesülete, a Budai Zenekör, *Siposs Antal*- és *Somogyi Mór* konzervatórumai s több magánzeneiskola s a *Petőfi-társaság* stb. A szép ünnep a jövő szerdán délelőtt 1/2 12 órakor lesz a *Margitsziget* felső vendéglőjének disztermében, amelyre az alkalomra az uradalmi felügyelőség virágokkal és délszaki növényekkel fog földszíteni. Az erre az alkalomra érkező kocsik végén a kis vendéglőig mehetnek és a szigetén egyézt a hidról gyalog érkezők a *Margitszigeti* lóvasutat használhatják.

A párisi színházak főpróbái. A párisi színházak főpróbái kérdésében, a francia színpadi szerzők egyesülete a napokban ülést tartott, amelyre meghívták a színházak igazgatóit is. Ezen az ülésen olyképpen rendezték a kérdést, hogy ezután minden főpróbára a darab szerzője és a színház igazgatója is szász-szász jegyet kap, amelylyel szabadon rendelkeznek. Az ülésen a párisi színeligazgatók közül egyedül Sarah Bernhardt nem volt jelen, aki most Kopenhágában vendégszerepel; a színpadi szerzők közül Edmond Rostand és Saint-Saëns hiányoztak.

Magyar Színház. A Magyar Színház énekes bohósága, A sötét kamra, állandóan telt házakat vonz, az igazgatóság a jövő hétre is minden este ezt a darabot tűzte műsorra, amely szombatn már huszonötödik előadását éri meg. Bendiner Nándor két betéje mellett hétélfőt kezdődőleg egy híres angol kupléval, a Honolulul Luhalul bővült A sötét kamra. Ezt a pompás színművet a négy angol leány fogja karkiszárral énekelni, táncát pedig Nellie Perry adja elő. A szemlélyzet teljesen elkészült a két legközelebbi ünnepséggel: a Második hasaság és a Balkézről című francia bohóságokkal.

Filharmoniai hangversenyek. A filharmoniai társaság 22-én nyitja meg az idei évadát és ezzel belép fennállásának ötvenedik évébe. Tekintettel hazánk kulturális életének e fontos mozzanatára, a választmány a filharmoniai hangversenyek rendezését kibővítette és arra is törekedett, hogy azok műsorát művészi jelentőség tekintetében is magasabb színvonalra emelje. Az eredeti műsort Kerner István karagya kezdeményezése folytán némileg meg kellett változtatni, e változtatások következtében még egy ünnepi hangversenyt és egy Liszt-estélyt fognak rendezni, azonkívül még két újabb magyar színművet vettek fel a műsorba. A tíz bérletes hangverseny befejezése után, jövő május havában rendezi a három napra terjedő Országos jubiláris zene-ünnepet. A tíz bérletes hangversenyt az idén is a szokásos szerzőknek tartják meg a fővárosi Vigadóban, melyet a fővárosi legutóbbi közgyűlésen díjtalanul engedett át a filharmonikusoknak. Az első hangversenyt éppen Liszt Ferenc születésnapjának évfordulójára esvén, erre való tekintetből Liszt-est lesz a következő műsorral:

1. „Les Preludes“; 2. Zongora verseny a durbán; 3. „Faust“ szimfónia, mely nagyszabású művet 1885-ban adtak elő először Erkel Sándor vezetésével. A zongoraversenyt Szendy Árpád tanár fogja előadni, a Faust-szimfónia énekesrészletét pedig Broulik Ferenc operanékes és a Budai Dalárda.

Az általános bérletet, mely iránt nagy az érdeklődés, szombaton, 18-án este lejezik be Méry B. zeneműkereskedésében (Andrássy-ut. 12.)

Hírek a Népszínházról. Faragó Jenő és Barna Izsó operetteje, a Casanova tölti be a Népszínház egész jövő heti műsorát, Blaha Lujának a népszínműciklus keretében tartott csütörtöki busnelőadását kivéve; e napon tartanak pihenőt a Casanova főszereplői, kik étükön Kury Klárával, egymásután nyolc estén játszanak. A darab minden előadására nyolc váltható jegy a Népszínház: két pénztárán kívül Szántó M. (Keeskeneti-utca 14.) és Weisz A. (Károly-körút 26.) dohánytözsdeiben. — Blaha Lujza léleplűlt influenzájából s a jövő héten háromszor játszik; holnap, vasárnap délután a Nani című szerepét, csütörtökön Gécsy István pályanyertes népszínművében, A gymesti vadárnyagban Magdolnát és jövő vasárnap délután pedig Abonyi Lajos Delyár kendőjében Buzi Zsófi szerepét játszza.

Előadások a Kisfaludy-Színházban. Noha Ó-Budán eddigelő éppen nem jartak sikerrel a vidéki színeligazgatók próbálgatásai, mégis egyremásra érkeznek a székesfehérvári tanácsához a Kisfaludy-Színházban való előadások tartására vonatkozó ajánlatok. A nyárón Monori Sándor ohajította a színházat megkapni s most Körösi Gyula vidéki színeligazgató kérte ugyanezt. A tanács egyelőre függőben hagyta a kérelmet elintézését s az elhatározását attól teszi függővé, hogy a Kisfaludy-Színház a közbiztonság szempontjából megfelelő-e, vagy sem. Hogy ez megállapítható legyen, utasította az illetőtséget, hogy a színház épületét alaposan vizsgálja meg a mérnöki hivatal közbenjöttőve.

A Városligeti Színházban holnap, vasárnap két előadás lesz íéihelyarák mellett. Az első délután fél 4 órakor lesz, amikor A zsidó honvéd, Lukácsy Sándor népszínműve kerül előadásra. Este hét órakor Az arany ember adják Föld Irén vendégfelléptével.

Grünfeld-Bürger holnap, vasárnap délután négyes ez ideig hangversenysorozataihoz az első sorok már elkelték. Mivel az előjegyzett bérletjegyek közül még néhányat nem váltottak ki, figyelemzik a bérletet, hogy helyeiket legkésőbb e hó 19-ig váltás ki, mert október 20-án már megszűnik a bérlet. Az első hangverseny október 26-án lesz a Royal-teremben d. u. 4½ órakor.

Legújabb zeneművek kaphatók Szilágyi Béla könyv- és zeneműkereskedésében. Budapest, Károly-körút 26. — Operák és operettek zongorára szöveg nélkül: Wagner Tristan és Isolde 9.60 K., Bojgő hollandi 7.20 K., Tannhäuser 9.60 K., Verdi Aida 9.60 K., Aharosbál 3.— K., Troubadour 3.60 K., A tévedt nő 4.80 K., Offenbach Hoffmann meséi 10.— K., Bizet Carmen benyomott szöveggel csak zongorára 7.20 K., Strauss A böregér 5.40, A cigánybáró 5.40 K., San-Toy 5.40 K., Geisha Görög rabszolga. Cirkuszélet, Szerencse csillaga, Kis Aranyos egyenként 6.— K., Florodora, Kis szökevény, Postás fiú, New-York szépe egyenként 7.— korona. Az édes lányka két füzet 6

korona. Az izé potpourri 3-60 korona. — Luna asszony potpourri 3.— K. Rózsabimbó és a méh, magyar szöveggel 2-16 K. Legkedveltebb kuplék: Hab'n Sie nicht den kleinen Cohn geseh'n, magyar szöveggel 1-80. Der kleine Cohn ist dal magyar szöveggel 1-44 K. Meine Lilly (a Lotti ezredeseiből) 1-80 K. A gölya dal ugyanaból magyar szöveggel 8 K. Zsuzsi kuplé 2 K. Madama Sans-Gêne 1-80 K. Drah'n ma um 1-80 K. Luna walzer 2-40 K. Az izé operetteből, az édes lánykából, a vihákókból a Walzer egyenként 2-40 K. Huber 101 magyar népdal cigányos modorban 3.— K. Bloch 101 magyar népdal hegedőre 3.— K. Legújabb tánc és dal-album cimbalomra Allaga Gézától 3-60 K.

Casanova,

a szerencsés szerelem legendás és irigylet hőse, hódító ifjúságának tején se álmódott annyi szívvel, amennyit az este ragyogó színpadi köntösből rabjává tett. Kedves és nyíltan öröm nekünk megmondani mindjárt előjáróban, hogy az operett, amely ma a színpadok izgalmas készülődése és a színház tapsot kereső munkája után a lámpák elé került, nagy, meleg, komoly és hangos sikert aratott. A szerzők: egy ifjú író, Faragó Jenő és egy sokat tapasztalt, derék, kiválóan rokonszenves, lélekre is, úgy látszik, meleg szerelést muzsikós, Barna Izsó. Tetszett a nagy nyugalma, amint esti hét órakor nekiült a dirigálásnak, szép, új kötésű könyv elé, mintha semmi különösebb köze nem volna a dologhoz. Persze, figyelmzett ember, aki hozzászokott, mint kelljen a mások nevezítésének láttán, takargatni szépen a magát. A szöveg írója, Faragó Jenő olyan librettistává nőtt ma, akinek a darabjait inmentul olvasatlan fogják szerepeltetni és akinek kilincseltek feketére fogdossák fehér kezű zeneszerzők, hogy ók legyenek, akik zenés mezbe öltöztetik, amit megálmodott. Ez éppen a nagy áldása a színpadi sikernek: emésztő, fogyasztó, lázas, halálos nyughatalanság után rövid pár óra alatt hihetetlen ár fizet mámoros e ragadatlásokban. Gyakran egy eleven pálya kerekedik ki egy ilyen széles és nagy mozgásokkal teli estből. Ha a szó nem volna csunya és disztelen, azt mondanám, hogy karrier.

A szerzők megbocsátják, de kell valamit mondani a darabjukról is. Ez a darab szövegében ügyes, pompásan szőtt, érdekes, jól csomózott, jó idegekkel készült munka. A zenéje meleg, üde, lendületes, ötleter és szerencsés a kinalázók helyzetek gyönyörű színezésében. Két ember, aki egymást egy színpadi siker kiközédsében megtalálta: — kell-e ennél nagyobb szerencse. Oh, kell bizony. Kell egy tehetség, aki darabot szárnyas magasságba tud vinni — a zenéből, a szívből, a tudásból és a művészi hitelelőből kiényesíteni, ahol a tonala vékonyul, felelmeni, ahol sző, zene és szituáció a közönség kedvéhez tud lérközni, megragadni és bizton és egészen és feltétlenül érvényesíteni. A szerzőknek és a színháznak megvolt ez a nagy kedvezése is.

Az első szín a pokol tornáca, persze az operett enyhe formájában. Bár sok lógó szenvedély, de semmi tűz. Egy kedves, meleg és szecesszióba is hajló szalou, háttérben egy igen otthonos fülkével, amely ha nem volna körbeütöt, talán nem is volna pokol. A sátn és a felesége csatáznak szép, modern ruhákban, szép, modern tempóban. Ah! a pénznek vesznek össze, amely, úgy tetszik, már a pokolban sincs. De jelentik egyszerre az új jövevényt: a törődött, vedlett, öreg Casanovát. Lakomára nem telik, csak tea van a tiszteletrő, de ez azután lényes társaságban. A meghívottak: csupa pokolba jutott történelmi nagyság. Jön Casanova tiszteletrő hajongással. Megrohanják vallatják. De a görnyedt lovag is megőri hódításainak egyik nagy titkát, a diszkreiciót. Még a pokolban sem emlékszik semmire. A sátn parancsára azonban felvonulnak lenge ruhás és csókos emlékei, körülényelgik, dalolnak neki is, vele is. Tagadásával a sátn a kinematográfot állítja szembe, amely kandi tanuja volt Casanova nagy éjszakáinak és ígértekel megakott napjainak. Ami képet a gép magába gyűjtött, abból való a darab. Az első Marion, Venecia farsangi éjszakájának gyönyörű gyermeke. A másik XV-ik Lajos Pompadourja, az illatos, szerelmes, édes versailles udvar. A harmadik a szépséges Lia, az elaggott, hanyatló, utolsó lángját szító Casanova árnyékában. És végezetül újra a pokolba fordul a szín. Mindez tarka, változatos. A színpad lényes, a Pompadour-jelenésben egyszerűen pazar. Minden segít a siker szerencsés kialakulásának. Tempós, élénk csoportjátékok, gyönyörű színházok, parázs táncok, a rendező gondja, a színház bőkezűsége: jó rendben az egész gépezet.

A darab, az előadás, a színpad és a siker középpontján sugárzó gazdaságban láttuk ez estén is Kury Klára kisasszonyt, a négyes női szerep ábrázolóját, a

hálánál is, amelylyel a szerzőket adósaivá tette, nagyobb és mélyrehatóbb a közönség elragadtatása, amely nagyszerű tudással, mesés invencióval és az egymást kergető stílusok minden titkának ismeretével megépített ábrázolásának volt a jutalma. Nem egy szerep ez, hanem négy. Hordozója a darabnak, ébrentartója az érdeklődésnek és átiógója egy széles, nagy skálának. A sátn felesége kissé parvenű, évődő, költőldöz természetű asszony, aki ah! divatárusorsóbb emelkedett a sátn hitvesének magasságáig. Hát kíváncsi, bájos, hangos, de hasznos és mindvégig kívánatos és szeretetreméltó. A venecoi szőke Marionnak csodás hangjai vannak és virágos színei. Csupa kacagó öröm, kedvtől túlradó életfelfogás. Magát a derűt lehetne róla mintázni. Hosszan viharzott e képen a taps a kisasszonynak egy énekszáma után, amely a dalos beszéd perlekeiője. Minden szó, hang, mozdulat biztos, befejezett és egész. A szűk venecoi utóan a megállapított sablón könnyen kinalhatott volna a kisasszonynak valami köztudatba formált olasz leányalakot. De a maga útját követő művésznő itt is inkább teremtésre vállalkozott és meseteri, a színjátszás tökéletessége, a lényos bájnák is gyönyörű hajtása, amit produkált. Feladatának legnehezebb része most következett. Csipkés, szerelemmel, titokzatsággal, féltőnyvel, csábítással, hódítással és hódolással, turlanggal és asszonyisággal, rizsorrall és illattal teli dolog: XV-ik Lajos parkjában játszani Poisson Johanna Antóniát, Pompadour markizt, akiről Hausset asszony jegyzetiel csodákat. Ez asszonnyal egész életében két úri variátlanság esett. Egyik a születésnapja, december 29-ike, ami gorombaság, mert nem szabad ilyen szabás asszonynak olyan napon születni, hogy harmadnapra már életének második évébe érjon. A másik a Casanova nyegle tartása, amelylyel urává lett. És e tartásnak közönséi a darabban, hogy ködfátylon kezeztől látnia engedték, a selyem-brokát és csipkecsoda mint omik le a szépséges Pompadour vállairól, hogy szintisztán mutassa e históriai csábító asszony teremtett alakját magát. Az ötvenedik előadásán ott lesznek mind, akik e diszkreiciót és mégis hódító-incentáit jelenést ma elmélyedt esőndben élethették. Kury Klára kisasszony játéka különben e felvonásban messze túlnó azokon a jelzőkön, amelyeket az operett leguralakóbb nagyságainak is adni szokás. Szép és művészigleg komponált beszédjét az ifjú pástorról és a vén királyról senki úgy elmondani nem tudja és a publikum is nagy hódolattal volt e ritka örömet. E beszédből megvilágosodott ez alak jellege. Azé a tüneményes, talán nem is rossz, csak történelmi csábításra teremt asszony, aki a gyönyörűn agyonfűrésztől Lajost a hétéves háboruba, 4000 millió livre adósságba kergette és fogalom lett, amely késő évszázadnak üzeni meg híret. Casanovával való játéka mesteri. Egész tartása búbajos és megcsodálni való. Ezt a partit is eljátszhatja a kisasszony, a világ bármely színpadján magyarul és megérti. Párisban is. Es Előindában is, amelyet Lajos király éppen Pompadour miatt vesztett el. Sajnálta-e vajjon? Aligha! Gyönyörű volt a kisasszony alakítása az utolsó képen is. Megragadó hangjai voltak a szépséges Lianak, akire reménytelen vágyakozván, Casanova megtörtik. A közönség nagy és méltó ünneplése jutalmazta a kisasszonyt eszosszat, megszámálhatatlan sok kihívásban, szóes, nagy tapsokban és virágokban.

A címszerep ábrázolója, Nyárai, a Népszínház új tagja intelligens, tanulékony, lelkismeretes színész. Rokonszenves taps köszöntője belépésekor és játéka is a törődött Casanova jelenéseiben volt a legjobb. Ilyenek és hódítóinak, szellemesnek és győzedelmesnek már kevésbé való. Más feladatok foglalkoztatták korábban, úgy látszik. De a dolgát tisztességgel végezte. Ha nem is elsőrendű jellemzés, még bizvást megmaradhat jó komikusnak. És az is. Mérséklete, buzgósága és gyakorlatossága ma is feltűnt. Pár szép, meleg hangja is van. Kovács ma a Napoleon gyilkosnak komoly maszkjával és egy itas venecoi bakter jellemzetes eljátszásával tűnt fel. Holnapra talán több kedve lesz. A darab nagy sikere-buzdítani fogja, Csak játszószék bátran, érdemes. Ezt ajánlhatjuk bizvást Szirmaiának is, aki gondot esik XV-ik Lajos kiszínezésére fordított. E király illatos párnák közt él. De valóban hülye a megszólamlásig. Igen kedves és ügyes Baskó. Balet, kórus legjobb rendben. Diszlet, általában a színpad elatása lényes. Szerzők ünneplése folytonos és meleg. A hódok gyönyörű. A siker teljes. Várható előadások száma gyors egymásutánban ötven.

MŰVÉSZET

□ Szent Gellért szobra. A király által ajándékozott új szobor egyike a Szent Gellért szobra. Jankovics szobrász műve, már készen áll az új hid fel-

járójával szemben a hegyoldalon. Elvégezték a szobor környékének rendezését is, s most szedik szét a feljárnál alkalmazott építési gerendákat. A szobornak nem lesz leleplezési ünnepe, s egész csöndben minden ünnepi aktus mellőzésével adják át a jövő hét valamely napján a fővárosnak.

□ **Krisztus temetése.** *Feszty* Árpád harmas-képe a magyar képzőművészetnek leghatalmasabb alkotásai közé tartozik. Ehhez hasonló alkotást nem termelt az utóbbi évek magyar művésze, ezt elismerte a külföldi (firenzei, berlini, drezdai) és a hazai sajtó. Munkáсы híres Trilógiaja óta Budapestben nem láttunk még olyan festményt, amely munkában, tudásban, művészi érzésben és az alkotás erejében a Feszty-féle hármasképpel mérkőzhetne. Mi ezáltal különben nem az eredeti festményvel, hanem annak reprodukciójával kívánunk foglalkozni. *Feszty* Árpád mesterművének mása most jelent meg kétféle kiadásban: heliogravureban és színes fénynyomatban. Maga a művész ellenőrizte a reprodukciók hűségét. Ugy a rajz, mint a színezés az ő utmutatása szerint készült s csak az általa megbízott és helyeselt műlapok kerülnek forgalomba. Ezek a reprodukciók bizonyítják legjobban, hogy mennyire haladt a sokszorosítási művészet. Ez a színes fénynyomat a képsokszorosítás legtekélyesebb módja. A reprodukciót nézve, látjuk magát az óriási triptychont, ott állunk a fenséges kép előtt, látjuk Feszty jeruzsálemi egét, a cselekvő színekkel terhelt, a ruhák ezer szinét; minden ég és világit. Bárna mondhatjuk, hogy ez a reprodukció minden árnyalatban hű mása az eredetinek. A keretet magyar műiparosok készíteték hozzá, az iparművészet elismert mesterének, *Horti* Pálnak tervezetét után. A *Könyves Kálmán* magyar műkiadó-társaság dícséretes munkát végzett, hogy ezt a nagyszabású képet kiadta, még pedig ilyen páradalul szép kivitelben. A harmas kép ára a *Horti Pál* által tervezett gyönyörű keretben vidékre bérmentes szállítással 180 korona és 7 koronás havi részletre is megrendelhető a kiadónál. A *Könyves Kálmán* ilyen művészi reprodukciók terjesztésével kulturális missziót teljesít. Kiszorítja a Németországból behurcolt olajnyomatokat és terjeszti a művészetet az izlést és magyarságot. A magyar intelligencia bizonyára észre fogja venni ezt a becsületet igyekvet és támogatni fogja a *Könyves Kálmán* hazafias működésében azaz, hogy előnyben részesíti a külföldről importált műlapokkal szemben és ügyelmét a magyar művészet mesterművei felé fogja irányítani.

Nyiltér.

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA
Ezen új eredeti gyógymód rendkívül sikerrel lesz alkalmazva kórházy, anémia, aszthma, aszthma, vérszegénység, vér- és bőrbajoknál. Híres védelem nélkületes és ellenjavas ellen. 14 év óta ki lett próbára és most érte az új megújult és új megújult. Minden bajok teljes megszűntetésére elég egy tégely.
E gyógymód megalkotójának az egyedül képviselőjének
Dr. KOVACS J. egyet. orvosnak (Hemopata) rendelésiintézte van
Budapest, V. ker., Váci-körút 18. szám alatt.
Rendelés naponta 9-11-ig és 3-6-ig. Újzött levélre válaszol.
Betegnek intézetben kívül is kezel. — Nehéz betegnek legbiztosabb gyógymóda.

Fájdalmas kímés és kellemetlen, ha teste bárhol viszket vagy sűrűn vagy bőrkéreges vagy kipallott és kisebesedett. Minden bajok teljes megszűntetésére elég egy tégely
Erényi-féle „Ichtio-Salicyl“-t venni.
Ára 3 korona utánállással.
Kapható és szétküldi **Dianna-gyógyszertár,** Budapest, Károly-körút 6. sz. (Dob-utca szögletén)

Szenzációs végrendelet.
A nagyapó halálakor a hozzátartozók mohó kíváncsisággal törtek fel a pecsétes végrendelet. Képzelték azonban a meglepetés, mikor a vagyoni rendelkezés helyett a következő intézkedést olvasták az örökösök: „A sors engem néhez megpróbáltatásokra kárhoztatott; több éven át szenvedtem különféle betegségeken; kórházyom ideje alatt a testkipállás, bőrvizkettség kintzint, majd sűrű, bőrhámítás bőrperepedés, idült sebek, ótvár teték kellemetlenné életemet. Végre megtaláltam az igazi gyógyszert, mely valamennyi elősorolt bőrbajomtól gyökeresen megszabadított. Kívánon és rendelem hozzátartozóimnak, hogy hasonló bajoknál csakis az **Erényi-féle Ichtio-Salicyl-t** használják, mely a **Dianna-gyógyszertárban, Budapest, Károly-körút 5. szám** alatt kapható 3 koronáért nagy tégegyenként.” A szer ártalmatlan összeröztételi és szagtalan; máz az is nagy előnye a gyógyító erején kívül. (Megrendelések fordulj postául szállítatnak.)

Lakosztályok központi fűtéssel a **ROYAL-szállóban** a téli hónapokra olcsón bérbeadnak.
Elsőrangú étkező.
Művészek és nemzetközi vendégek látogatójakk. Párisból szerződöttet fűszakács.
Exquisit különlegességek. Naponta hangverseny.
A gyomor- és bél betegségeket a **Szent Anna malátacakes** gyógyítja. Ezen legújabb és legújabbban emésztő tevékenység gyarapítja az egészséges erőt, megújítja a belek elgyöngyölt, elősegíti a lábakozás megújulását. Kapható minden nagyobb üzletben és nagy dobozokban 1 ft 25 kérés, kis dobozokban 50 kérés. Fővárt. Hoffmann Józsefnél, Budapest, B. Bethőry-utca 8.

A gyémántfekete Brammer-posztót,
drúhdzammak eme elismert különlegességét én hozom forgalomba.
Szép fekete színe, mely a levegő, víz és vasalás befolyásának ellentétben képes, valamint kifogástalan finom minősége végett a helyközönység nemcsak Budapestben, hanem mint azt a nagymennyiségű megrendelések bizonyítják Európá összes empóriumain csakhamar megkezdte.
Mivelhogy utánzatok készülnek, kénytelen vagyok a nagyrészeitől helyközönységét ezen az úton figyelmeztetni, hogy csak a törv. bejegyzett 6184. számú védőjeggyel ellátott
Brammer-posztó,
a valódi gyémánt, amely védőjegy minden három méteren észrevehető.
Ez alkalommal egyáltalán börtöködem a mélyen tisztelt helyek érdeklődését arra is fölhitni, hogy célegemmel sikerült Párisban a díjat mértékadó forrásánál — a **Vigogne Boutone, Cochran genre tailleur, Bouclicé Astracan, Ecoissais blout et vort** cikkkel — a legerősebb színekben — megismerem.
E kelmék: **Worth, Paquin, Doucet, Redfern** elsőrendű szalonjának — az idén — a legújabbak, legkedveltebb modelljei.
Ezen különlegességi cikkek és valóban kizárólagos udonságok megtekintésére a nagyra becsült helyközönységét tisztelettel meghívom.
Brammer Ödön
Budapest, Bécsi-utca 4.

TÉLI-FÜRDŐKÚRA.
Természetes forrómeleg kénforrások, iszapfürdők, iszapborogatások,
Zuhany-masszage. Vizsgyógyintézet, villany-fényfürdők stb. Olcsó és gondos ellátás. Géz, kásvány, ideg-bőrbaik és téli fürdőkúra felül ismerős prospectust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budán.

THE MUTUAL
new-yorki életbiztosító-társaság.
A társaság vagyona:
1898. dec. 31-én 1,437,913,603 frank
1899. „ 31-én 1,563,961,000 „
1900. „ 31-én 1,687,840,168 „
1901. „ 31-én 1,828,181,200 „
Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, IV., Károly-körút 26.
(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TUDOMÁNY, IRODALOM
□ Az a vörösszakalú zsidó... *Hory* Béla a kolozsmegyeri árvászek élönke, jeles irófamilia tagja, egy kötet elbeszélést rendez sajtó alá. Az elbeszélések közül adtuk mutatónak tegnapi tárcánkban *Az a vörösszakalú zsidó* című megkapó és hangulatos rajzot.
□ **Uj Idők.** Igazságos Mátyás királyt dicsőíti az Uj Idők e heli száma. A magyar történet e nagy alakjának méltatását *Bródy* Sándor írta meg, ugyanakkor pedig *Malonyay* Dezső ismerteti szülővárosát, Kolozsvárt, régi és mai modern alakjában. *Herzeg* Ferenc folytatja „András és Andor” című regényét,

Lyka Károly ismerteti a hét művészi eseményeit. *Tábori* Róbert elbeszélést írt és *Ambrozos* Dezső költeményt. A képek közül kívánok a pompás fölvelekek *Kemecey* és *Malonyay* darabjáról, az Orvosszövetségkiallításból vett sikerült reprodukciók és a hét aktuális eseményt tárgyaló rajzok. Megérdemli ez a szám hogy mutatóba kerjük azok, akik meg akarnak ismerkedni az Uj Időkkel. Előzetemi lehet bármikor a kiadóhivatalnál, Aradssy-ut 10. sz. alatt.
□ **A rehoistadtú hercegről.** A Magyar Tudományos Akadémia II. osztálya október 13-án, hétfőn délután 5 órakor ülést tart, melynek tárgya: *Wertheimer* Ede felolvasása a rehoistadtú herceg politikai állásáról.

VIDÉK

— (Vizsály a temesmegyei szabadelvűpártban). *Temesvárról* táviratozzák a félhivatalos *Bud. Tud.* nak: Nagy izgalom közt nyílt meg Temesmegye mai özi közgyűlése, amelyhez *Lendl* Adolfi és *Gorove* László közgyűlési képviselők híveiket össztetborozták, míg ők maguk, nem lévén tagjai a megyei bizottságnak, a karzaton foglaltak helyet. *Molnár* Viktor főispánt *Gáll* József főrendiházi tag vezetésével küldöttség hozta a zsufolásig megtelt terembe, ahol peroeikig tartó éljenléssel és tapssal üdvözölték.
Az ülés kezdetén *Hollósy* Gyula volt főszolgabíró kifogásolta azt a módot, amellyel *Joannovich* Sándor főjegyző a teremlepelésnél a megjelentek jogosultságát ellenőrizte. *Joannovich* azt felelte, hogy kötelessége volt az illetéketlen egyneknek a karzatra utasítani. *Molnár* főispán kijelentte, hogy a teremben csak bizottsági tagoknak és a sajtó képviselőinek van helyük. Alig intéződött el ezen incidens, *Gorove* másik főkörtöse, *Pépa* buziasí esperes kért szót közgazgatási ügyben, de a főispán az ügyrendre hivatkozva, nem adta meg a szót. *Pépa* addig ellenkezett, míg a főispán rendreutalította és a szót megvonásával fenyegette. Ekkor *Pépa* leült mondván:
— Csak az erőszaknak engedek.
Következett a napirend: a megyei költségvetés, valamint a gazdasági egyesület szükségletének előirányzata, amelyhez egyenként felszálalék pótadót a törvény értelmében névszerinti szavazással kellett megszavazni. *Gorove* hívei itt is próbáltak obstruálni. *Igy* *Hollósy* Gyula a megyei hivatalos lapot kritizálta, amiért *Lendl* és *Gorove* nyilatkozatát nem közölte; *Donáth* móriföldi körvörös a falusi nép szegénységét és az adóbehajtási kegyetlenségeket esztelte. Végül a költségvetés 150 szavál 25 ellen, a gazdasági szükségletet 113 szavál 18 ellen a közgyűlés elogadta.

Ezután általános mozgás közt ráért a közgyűlés *Sztura* Szilárd tiszteletbeli főjegyzés ismert felelbebeszérése, amely miatt a belügyminiszter rendeltette a megye szigorú vizsgálatot jogtanosított: *Dr. Niamessny* Mihály tiszteletbeli főjegyzés nagy figyelem közt alapos előadásban ismertette a vizsgálatot, amely kiderítette, hogy oly visszáz gyakorlatról van szó, amely az 1877-iki gyántörvény előtti időkből származik. A jelenlegi árvászek egyetlen tagját sem érinthetik, a tisztakar becsületét legkisebb folt sem érinti; mivel pedig a felhozott vádak alaptalan-sága esetén azok terjesztői ellen a miniszter elrendelte a megtorló intézkedéseket, az alsópán a vizsgálat befejeztével kérdést intézett *Dr. Szturához*, aki a kezelésre vonatkozó néhány kifogását fenntartván, határozatlan kijelentette, hogy sikkasztásra soha sem gondolt; különösen a jelenlegi tisztakar becsületét és korrektségét ismeri el minden kétségen felül állónak. Ez alapon az állandó választmány javasolja, hogy a vizsgálat eredményét a közgyűlés vegye tudomásul, *Dr. Sztura* ellen pedig loális nyilatkozata után a megtorló lépéseket tekintsen el.
Szavak Imre országgyűlési képviselő kiegészíti a jelentést, szóba hozván a Sztura felelbebeszése kapcsán megjelent sajtócikket, amelyek a megye jó hírnevét vagy rosszkaratú előrevetése vagy szenzációhajszát miatt pelengere tetek, kiüntélelapok ellen vagy husz törvényeséknél kelene sajtópereket indítani, de ezeknek sikere kétséges és a nemzetiségileg exponált megvét éveikig állandóan izgalomban tartana. Azért indítványozza, hogy a megjelent közlemények rágalomnak jelentendők ki, a méltatlan meg-huroolt tisztikarnak és főispánnak elismerés és bizalom szavaztassék. Rövid vita után, miután az ellenlék névszerinti szavazást kért, a közgyűlés a bizalmi nyilatkozatot nagy lelkesedéssel, közt 131 szavál 13 ellen határozatá emelte, egyuttal kimondotta, hogy a vizsgálati jegyzőkönyvet a mai határozattal kinyomtatja és a községeknek megküldi, a belügyminiszternek pedig kimerítő jelentést tesz. A közgyűlést hétfőn folytatják.

SPORT

□ **A Duke of York Stakes.** Az angol öszi handicapok egyikét, a 2000 méter távolságu és ugyanannyi fonttal dotált *Duke of York Stakes* ma délután a favoritok egyike, *Mr. Robinson* 4 éves *Dundonaldja* nyerte meg 50 kióval *Padlock II* előtt. A győztes lovasa *Watts* volt. Három hosszal hátrább lett harmadik *O'Donovan* *Rossa*, negyedik *Snowberry* *Fuioit* még: *Santoy*, *Volodyowsky*, *Sonatura*, *The* *Solicitor*, *Lord* *Carbine*, *Pekin*, *O'Donoghue*, *Game* *Hen*, *Bellivor* *Tor*. Fogadások: 11: 2, 9: 1, 33: 1.

* **Őszi lövésznek.** A meglepetések ma is folytatódtak, sőt oly hallatlan árnyakat értek el, hogy *Speranza*, a kétővekes handicapjének harmadik helyezettje 25 koronára 2060 koronát fizetett. A részletes eredmény a következő:

I. **Nyertesnek versenye.** Díj 8000 korona távolság 2000 méter. M. C. Wood **Jim Morganja** (Van Dusen) első, Herzog M. Suaveja második. Azután Kranach és Kilienc. Totalizátor 10:36. Helyrefoadások: I. 50:78, II. 60:104.

II. **Eiadóverseny.** Díj 2000 korona. Távolság 1400 méter. Dr. Fischl Oszkár **Ponyvássyja** (Fries) első, mr. Paul Becsvágya második, Jankovich Besán Gy. Györgylovagja harmadik, azután: Attila, Irroy, Quitt, Sardou. Totalizátor: 10:129. Helyrefoadások: I. 50:172, II. 50:80, III. 50:96.

III. **Totalizátor-handicap.** Díj 20000 korona. Távolság 2600 méter. Gróf Károlyi I. **Count Nikl-je** (Russel) első, Gróf Forgách I. Pázmán-ja második, Báró Uchtritz Zsigmond Darling-je harmadik. Azután: High Leicestershire, Ka' Gall, Cserhádi, Parapuie, Barberine, Detre, Blokade, Cavatina, Verita, Escamillo, Medikus és Luxardo. Totalizátor: 10:107. Helyrefoadások: I. 50:134, II. 50:130, III. 50:112.

IV. **Kétővekes handicapja.** Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Thassy A. **Fygyelemje** (Gray) első, Krausz L. Viribus unities második, gróf Arco Zimberg Speranzája harmadik. Azután: Bou soir, Agnes, Gaudibunda, Orbián, Ducrot, Majoranna, Bonanza, Faullichsen, Sanyi, Gomb, Boer, Caserta, Pro gaiety, Tannhäuser, Lehel, Cohibri és Pikáns. Totalizátor: 10:148. Helyrefoadások: I. 50:190, II. 50:158, III. 50:260.

V. **Kétővekes eladóversenye.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Herzog M. **Fortuneja** (Kronich) első, Mravik P. Ikarosa (Gray) második, báró Uchtritz Zs. Gedachta harmadik. Azután: Ró: saleany, Mirage, Testa, Viktória Regia, Paprika Tud, Szemermes, Csárdás. Totalizátor: 10:28. Helyrefoadások: I. 50:100, II. 50:158, III. 50:278.

VI. **Handicap.** Díj 3000 korona. Távolság 1600 méter. Báró Harkányi J. **Babám-ja** (Russel) első, Arsin Flatton főhadnagy Smet Loweja második, gróf Festetich T. Tubereuse harmadik. Azután: Galium, Baratore, Glória, Gestrot, Bordereau, Beata. Totalizátor: 10:24. Helyrefoadások: I. 50:68, II. 50:110, III. 50:90.

Jelöltjeink holnapra:

- I. **Lombur—Gurti.**
- II. **Beregölgy—Aachen.**
- III. **Világos—Csárdás.**
- IV. **Jelissava—Klara.**
- V. **Ormód—Béza.**
- VI. **Madrid—Ornament.**

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Tárgyalás esküdtek nélkül.** *Girch* Henrik jómódu magánzó rossz viszonyban élt a vejével, *Dörfler* Ferenc kereskedővel s az após veje többször a bíróságnál is pörökdedek egymással. Májusban *Dörfler* meg is nyert egy pört apósával szemben, aki a miatt annyira megharagudott, hogy töltött revolverrel ment a lakására és rálőtt. *Dörfler* azonban félreugrott s a golyó a laba furódott. A lövöldöző após szándékos emberölés kísérletével vádolva került az esküdtribóság elé, amely mára tüzte ki a pör tárgyalását. Minthogy azonban az esküdtek közül csak kilencen jelentek meg, a tárgyalást nem lehetett megtartani, mire az ügyész indítványára október 22-ikét tüzték ki újabb tárgyalás napjára.

§§ **Szédelgő zsoékek.** *Lárisban* betek óta folyt a vizsgálat azok ellen az amerikai zsoékek ellen, akik a könyvesekkel összelétszava, a versenyek eredmények megahamisítására szövetkeztek. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a bűnös zsoékek Párisban egy játékbankot is szerveztek, ahol óriási összegekbe játszottak. Több zsoékával együtt *Tod Sloan*, a híres amerikai lovas is letartoztatták, de csakhamar kiderült, hogy *Tod Sloan* maga is áldozata a többieknek. A vizsgálat, mint Párisból táviratozták, most ért véget. Két istállótulajdonost, egy *Kemp* nevű angolt és egy *Bivius* nevű amerikai kiutastottak, mert megalapították, hogy tudtak zsoékek üzemleiről. Azonkívül *Kohn* és *Rose* amerikai könyveseket és *Budd*, *Hassel*, *Solly* és *Gray* amerikai zsoékek szintén kiutastották Franciaország területéről. A vizsgálat azonban még több zsoék ellen tovább folyik.

§§ **A konitzi vérvád terjesztői.** *Berlinből* táviratozta tudósítónk, hogy a törvényszék ma dr. *Böttchert*, a *Staatsbürgerzeitung* szerkesztőjét és dr. *Bruhn* kiadót a konitzi gyilkosság alkalmából bírósági és államügyész hivatalkók, valamint magánügyesek ellen elkövetett sértésekért elítélte, még pedig *Böttchert egy évi, Bruhn* hat évi fogságra. Az ítélet megokolása többek között kifejti, hogy a törvényszék a büntetőtörvénykönyv 185. és 186. szakaszaiba ütköző becsületesítés esetét látta fennforogni. Az enyhítendő 198. szakasz nem volt alkalmazható. Az inkriminált cikkben foglalt állítások bebizonyítása egy esetben sem sikerült. A tárgyalás folyamán begigazolást nyert az a körülmény, hogy az összes hivatalkók legjobb tudásuk szerint iparkodtak a bűntényekre világosságot vetni. A törvény-

szék a tárgyalásból semmiképp sem merítettett alapos gyanut arra nézve, hogy *Lóva* vagy ennek fia tettes vagy bűnrészes lehetett volna a gyilkosságban. A büntetés kiszabásánál a törvényszék tekintetbe vette a cikkeik igazító hatását.

§§ **Gyilkos család.** Az elvetemedett családéleány, aki *Alberti-Irsán* meggyilkolta *Horváth* Kálmán megvénnyoleas honvédszázados, tegnap óta a pestvidéki törvényszék fogszámban van. A leány, *Andó* Julianna ügyében *Aczél* Nándor vizsgálóbíró vezeti a vizsgálatot, aki még ma délután megkezdte a bűnös leány kihallgatását. A kihallgatás után pedig majd kihirdeti előtte a vizsgálati fogságot elrendelő bírói végzést.

TÁVIRATOK

Bécs, október 11. Ma délután minisztertanács volt, amelyen a kormány a folyó ügyeket intézte el, majd pedig a cseh-német egyeztető akció részleteit beszámolt meg. Ehatározta a kormány, hogy az ülésszak elején be fogja terjeszteni a mértékletességről szóló törvényjavaslatot.

Róma, október 11. A pápa gróf Szécsent, az osztrák-magyar nagykövetet kihallgatáson fogadta.

Fiume, október 11. Báró *Spaun* tengernagy ma este 5 órakor a Pelikan yachtot Fiuméba érkezett, hogy a tengerészeti akadémiát megvizsgálja. A Meteor hadihajó — az akadémia iskolahajója — Pólából szintén ideérkezett és ezental itt fog állomásozni.

London, október 11. A külügyi hivatalban ma délben kabinettanás volt, amelyben a kabinetelempésük óta először *Chamberlain* Austin és *Wyndham* is résztvettek. Hír szerint a kabinettanás a közoktatásügyi javaslattal foglalkozott, amely parlamenti körökben jelenleg élnék tanácskozással tárgyat képezi.

Madrid, október 11. La-Lineában a sztrájkolók összelétköztek a katonasággal. Ot munkás meghalt, egy tiszt és hét közkatona megsebesült. A sztrájkolók száma 30.000.

Le Mans, október 11. *Ormeschvillét*, a negyedik haditörvényszékéhez beosztott kormánybiztosot felmentették állásától.

Gladstone szobra.

Glasgow, október 11. Ma leleplezték itt *Gladstone* szobrát. Az ünnepi beszédet *Rosebery* mondotta, aki a nélkül, hogy egyes politikai részletkérdésekre kiterjeszkedett volna, Gladstone életének és működésének jellemzését magasztaló szavakban vázolta.

Közigazgatási táviratok.

Bécs, október 11. Az összes cukoriparomlógárak beléptek a cukor-kartellbe, és csak a nyerscukorgárak ragaszkodnak még feltételeikhez, s ez akadályozza a karell véglegestését. (N. W. T.)

Bécs, október 11. A nagy munkahiányra nézve jellemző, hogy az osztrák vasgyárak egyik legnagyobbika egy év óta 4000 munkást bocsátott el egy másik, szintoly nagy gyár pedig egy héten csak három napig dolgozik. A foglalkozás nélkül szűkülőkűd munkások száma Ausztriában másfél-száz ezer.

Bécs, október 11. (A *Budapesti Napló* telefon-jelentése.) A külföldi gabonafélszék bányadt és kedvezőtlen irányzatúval e lentében az osztrák és a magyar piacokon határozottan kedvező volt az irányzat. Az itteni tőzsében a fogyasztás ugyan télen maradt, de a közvetítő kereskedelem élénk volt. Az ártolyam javulásuk buzában és rozsbán 15—20, zabban 20—25 fillért tettek ki. A termelőeknek tartózkodásuk által sikerült buzában, rozsbán és zabban 70—80 fillérnyi dírgeltet elérni, tengeri pedig egy koronával emelkedett. Még erősebb volt az emelkedés a határidő-tőzsében, de csak ősi határidőkre. Buza őszre 23, roz 23, zab 35 fillérrel emelkedett, buza tavaszra 18, roz 13, tengeri 15 fillérrel javult. Felmondottak 8000 mm. tengerit és 2000 mm. zabot. Zárlatok: buza őszre 7-48, buza tavaszra 7-55, roz őszre 6-77, roz tavaszra 6-81—6-82, zab őszre 6-83, zab tavaszra 6-48—6-49, tengeri szeptember—októberre 6-88—6-89 K. *Liszt* 40 fillérrel drágult, de azért most sűrűbbek voltak a kőtések; korpá üzletellen.

Prága, október 11. A *Länderbank* itteni fiókja az osztrák-magyar bank fiókjaiba ma 270.000 koronányi aranyat szállított be.

Washington, október 11. (A földmívelési hivatal jelentése.) A tengeri átlagos állása 79.6 a zabé 84.5 bushel termést ígér a cseként, a roz 6 17 és az árpaé 29 bushel. A tavaszibuz eredménye a cseként 14.4 bushel. Brown statisztikus a termény eredményét tengerben 2.352.776.000, tavaszibuzában 243.574.000, zabban 983.632.000, rozsbán 23.826.000, árpaiban 135.169.000 bushelre teszi. A zab eredménye a legnagyobb azok közül, amelyeket eddig feljegyeztek.

New-York, október 11. (Termény-társaság.) (Zárlat.) *Gyapok*: New-Yorkban helyben 8,10 és 8,10. (Októberre 8,46 (8,83). Januárra 8,67 (8,74). New-Orleansban helyben 8,10 (8,10). — *Petroleum*: Stand white New-Yorkban 7,20 (7,20). Stand white Philadelphiában

7,15 (7,15). Refined in Cases 8,50 (8,50). Credit Balances at Oil City 117.— (117.—). — *Zsír*: Western steam 10,85 (10,70). Rohe és Brothers 11,15 (11.—) — *Tengeri* irányzata szilárd. — Októberre — (66.—). Decemberre 54,1/2 (54,1/2). — Januárra — (50,1/2). *Buza* irányzata szilárd. — Páros ősi helyben 75,1/2 (75,1/2). Októberre — (—). Dec-re 75,1/2 (75.—). Januárra — (—). Márc-re 75,1/2 (75,1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1,1/2 (1,1/2). — *Kávét*: fair Rio 7. sz. 5,1/2 (5,1/2). — Okt-re 5.— (5.—). Januárra 5,25 (5,30). — *Liszt*: Spring Wheat clears 3,15. (3,10). — *Cukor*: 3.— (3.—). — *On*: 25,15 (25,10). — *Réz*: 11,1/2—11,65 (11,67—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, Október 11. (Termény-társaság.) (Zárlat.)

Buza irányzata szilárd. — Okt-re — (68,1/2). — Dec-re 70,1/2 (—). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Okt-re 57.— (57.—). — *Zsír*: Okt-re 10,35 (10,15). — Januárra 9,20 (9,—). — *Szalonna* short clear 11,67 (11,57). — *Sertészsír*: Okt-re 16,90 (16,50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

K. N. Tavaly jelent meg Londonban a *History of Lace* című könyv, mely a csipke történetéből sok érdekes adatot tartalmaz. A XVIII. században az angol hazafiak nagy bosszúságára francia és belga csipkék voltak divatban Angliában, 1736-ban, a walesi herceg esküvőjén azonban az idegen csipkéket bojkottálták. Amikor az idegen csipkére vámat vetettek ki, nagy arányokban indult meg a csempészes, de az angol vámhivatalnokok könyörtelenül jártak el és a hőlgyek, kik csempésztett csipkével érkeztek meg vasuton, mindig pörül jártak. Amikor a devonshirei herceg holttestét Franciaországból hazahozták, megvizsgálták a koporsót, hogy nincese benne csipke, mert előzőleg már hoztak be Angliába egy koporsót, melyben a halottat drága flandriai csipkével helyettesítették. A csipkegyűjtők közt Gloucester hercegnőnek volt egész Európában a legszebb gyűjteménye. Híresek voltak az angol Honiton-csipkék, melyeknek a gyártását Viktória királynő nagyon előmozdította. Ebből a csipkéből készült Viktória királynő menyegzői csipkedése, mely 24.000 koronába került. Frigyes császárné, Alice hercegnő és a walesi hercegnő esküvi ruhája egészen Honiton-csipkéből készült. A csipkekészítés művészete enterjedt egész Írországnak és az ír csipke Angliában mindig nagy kedveltségnek örvendett. A készítés módjáról szintén ad felvilágosítást ez a könyv, mely megrendelhető bizonyára magyar könyvkereskedésekben is.

Közös. Hogy mennyi a Rothschildok vagyona? Erről ók maguk aligha adnak tiszta képet. Eppen tavaly tette szavá egy osztrák képviselő a Reichsrathban, hogy báró Rothschild évenként milliókat von el a kincstárból általa, hogy sokkal kevesebb vagyont vall be, mint amennyije van. Egy bécsi újság kimutatás is közölt akkor báró Rothschild Albert vagyonáról. A bécsi Rothschild-ház tavalyi mérlege a közlés szerint 11.116.594.672 korona 12 fillér tiszta vagyonnal zárult. Vagyis több mint tizenegyezer millió koronát tesz Rothschild vagyona. Ha 4 százalékos kamatozását vesszük e nagy summának, akkor 440 millió korona a bécsi óeg fejeinek évi jövedelme. Egy napra 1.200.000 korona esik; egy órára 60.000 korona, percenkint 833 korona és másodpercenként 13 korona báró Rothschild Albert jövedelme. A vagyón részletes kimutatása ez: A bankháznak 63.400.000 forint = 124.264.000 korona (ártolyam-érték) májusi járadéka van, 132 millió korona 4 százalékos aranyjáradéka, 128 millió korona osztrák koronajáradéka, 122 millió 4 százalékos magyar aranyjáradéka, 22 millió Érszébent vasuti kölvénye, 121 millió 4 százalékos koronajáradéka, 70 millió februári járadéka, 290 millió korona ezüstjáradéka. Ezenkívül 28.500 darab északi vasutárszvénye s 120.000 darab hitelrészvénye van Rothschildnak. A francia értékpapírok 1231 millió koronával, az angol értékpapírok 2374 millió koronával szerepelnek a mérlegben s az ingatlanok értéke 165 millió koronát tesz. A többi vagyon pedig különféle iparvállalati részvényből áll. A párisi Rothschild-cég ugyanilyen gazdag, a frankfurtinak csak negyedrésze ennyi vagyona van, a londoninak pedig csak két milliárd koronája.

M. B. Tóváros. Vissza kell adni gyöngéd szóval. — **B. G.** A kutaszadót tartozik fizetni, ez üggetten a felelősebből. Az iskola beszüntését aligha mondják ki, ha a többség mellette foglalt állást. Legfeljebb újabb közgyűlési határozatra lesz szükség. — **Kardos.** A Magyar Kivitelés és Csomagszállítási részvénytársaság (Mérleg-utca 11.) mindennemű külföldi lapot szállít. A kéreztet újságra vonatkozólag is ad felvilágosítást ha hozzá fordul.

MESE

A szántó ember meg a farkas.

Egyszer volt egy ember, annak volt két erős ökre meg egy kis ekeje. Mint afféle gazdaember, kiment a két ökrével szántani. Szántogat, szántogat, addig szántogatott, míg utóljára jól megéhezett.

Volt ott a földje végében egy almafa, az alá leült és evett. Hát amint javában eszik, ki jön oda hozzá? Egy sovány farkas. Azt mondja neki:

— Mit csinálsz, te szegény ember?

— Szántogatok.

— Hát a két ökröd mért olyan kövér?

— Ó, azt mondja, azelőtt olyan soványak voltak, hogy csak úgy zörgött a csont rajtuk, de amióta folhasítottam a szájukat, egyszerre meghiztak.

— No te szegény ember, hasítsd föl hamar az én szántót is, hadd hizzam meg én is; hanem azt megmondom, hogy ha holnapig meg nem gyógyulok, megszerezlek tégedet ökröstül, mindeztül.

Megijedt a szegény ember, mikor ezt hallotta. Bánta, minék hazudott olyan nagyot, hanem aztán csak kapta a kését, fölhasította vele a farkas száját becseületel.

Ordított a farkas és még egyszer megfenyegette, hogy ha holnap itt nem lesz, vége az életének.

Megy a szegény ember haza a két ökrével, bemegy a szobába és nagyokat fohászkodik. Kérdi tőle a felesége:

— Mi baja van keednek, hogy akkorákat fohászkodik?

— Hogyne fohászkodnám, mikor ez meg ez történt velem?

Azt mondja a felesége:

— Kisebb gondod is nagyobb legyen ennél. Ha te félsz kimenni, majd kimegyek én.

— Hogyan mennél ki, mikor asszony vagy?

— Bizd csak rám. Add ide a ruhádat, majd abba öltözöm, aztán azt hiszi a bolond farkas, hogy te vagy.

Jól van, fölöltöztött az asszony, kiment szántani. Szántogat, szántogat, egyszerre csak jött a farkas.

— No itt vagy, szegény ember?

— Itt biz én.

— Ha itt vagy, majd lesz neked. Nem győgyült be a számad, most csak feküdj le, majd én vágom föl a tiedet.

Hanem csunya volt a szegény ember felesége. Akkor pállott szája volt, hogy a pállottsága egész a füléig ért. Hanem ez még nem volt elég. Mikor hazuról elment, fogott egy kis téglaport, aztán végig bekente vele a kését a szája szélétől a füléig. Olyan volt, mintha csupa vér lett volna.

Előveszi a farkas a kését, odamegy vele a szegény asszonyhoz, föl akarja vele a száját vágni. Megijedt a farkas.

— Jaj, azt mondja, iszen teneked még nagyobb sebed van, mint nekem.

Othagyott mindent, elszaladt forrasztófüért. Szaladt, szaladt, összetalálkozik a róka komájával.

— Hej, szaladok forrasztó füért. Ott fekszik egy szegény ember, csunya nagy sebje van a száján, menj oda, róka koma, legyezd a farkaddal, hogy a legyek be ne csipjék.

Jól van, odament a róka koma. Legyezgeti a farkával, legyezgeti. Hát amint legyezgeti, egyszerre csak nagyot tüsszent a szegény asszony, mert hát éppen náthás volt.

Megijedt a róka, elugrott onnan, de aztán szépen visszament, megint legyezgette.

Legyezgeti, legyezgeti, megint eltüsszenti magát a szegény asszony.

De ennek már a fele se tréfa. Ugy megijedt a róka, hogy azt se tudta, merre szaladjon.

Azt hitte, hogy minden bokorban egy vadász van, azok lönek utána.

Szalad, szalad, hát amint szalad, hozza ám a farkas a forrasztó füvet. Azt mondja a rókának:

— Hová szaladsz, róka koma?

— Hej, szaladj te is, farkas pajtás, vissza ne menj, mert ahol az a vén ember fekszik, ott két vadász is lött rá.

Megijedt a farkas is, aztán együtt szaladtak és ha meg nem álltak, még most is szaladnak.

A szegény asszony pedig nagyot nevetett és hazament a két ökrrel.

KÜLÖNFÉLEK

Vihar előtt.

Csak sejtem, érzem, mint tengerhajós

Távol jelekből a gyilkos vibart —

Csak sejtem, érzem, hogy már nem szeretsz,

Hogy édes álom soká úgy se tart.

Csak sejtem, érzem, tudni nem merem,

De nékem ez már halálsejtem.

Ily nyomorútlan csak a gyáva fél,

S a gyavaságtól csak úgy reszketek!

Elhallgatnám most is e vallomást,

De hallgat-e lábában a beteg? ...

Csaló vagy, édes anygom,

Csaló, mint tengerek felett az ég,

Mely napsgárral játszadoz

S a halvégetet rejtegeti még.

REGÉNY
Bánék, Andrásék.

Irtá: Gyarmathy Zsigáné.

(12)

— Nagy és dicső ut — tette utána az öreg pap, amint leomló palástjával kibontakozott hívei közül — de nem folytathatta, mert a gazda asztalhoz való ülésre szólította vendégeit. Végig ülték a fal melletti padokat, úgy amint szokás, csak a kis Kata határozott kívánságára abban történt változtatás, hogy mellé, balfelől, nem a nyoszólányokat ültették, hanem Márta grófnőt, s a mellé Gyurit.

Mig bekerültek volna a virágos cseréptálak, melyekben a csigás-leves fog párolgni, megkezdődött a pálinkával való kinalgatózás. A gróf ivott keveset; de már másodsor nem hajlandó ismét azt cselekedni; a kinalgató felette szives akar lenni s váltig erősíti, hogy nincs az a rakott székér, melyre még néhány szál széna ne férne; az atyafiságból egy gajdos sógor oda kiáltott:

— Sohse erőszakold a dolgot, Pali! Iszen nem kell az ökröknek fütynölni, hogy igyék, ha térdig áll a vízben!

A jól ismert közmondásra hasonlóval felelt a gróf:

— Marci! Ha neked tiszta vized volna, tüstént abbahagynád a pálinkát és csupán bort innál!

Márta mosolygott, magát jól érző gyermek mosolyával, de Gyurit nem fogta ajó kedv, szorongása nőttön-nőt: óh bár lennének is tul már ezen a mulatságon! Márta nézett, de min tud ez így mosolyogni?

— Ugy-e, grófnő, szokatlan és nagyon izetlen mindez.

— Szokatlan, de éppen nem izetlen; szere-

teni... Érezte, hogy be kellene fejezni valami módon, de nem tudta kitalálni, mely módon? Talán, ha nem ülne hozzá olyan közel Gyuri... Ez a közelség kizár minden gondolatot; még soha sem ülték így egymás mellett és nem is beszélgettek soha. Mikor tanította, hidegen nézett rá és azután sem lett melegebb tekintete. Sokszor, sokszor gondolt arra a kislány, hogy mily boldogság lenne az, ha Gyuri úgy nézne rá, mint kis Kata... Aztán leányálmai tündérvilágában megjelent egy daliás déleceg alak, aki igazán nagyon hasonlított a mellé ültő ifjúhoz. Csak szép barna szemének a tekintete volt más. Abból a sugárzó barna szempárból édes meleg áradt felé, s attól a melegtől virágok nyíltak minden fán, bokron és olyan szép, jó volt az! Erre a gondolatra aztán elpirult, amit megérezve, gyorsan fordította fejcsékéjét a menyasszony felé.

— Kis Kata! — Aztán elhallgatott, kis Kata pedig kérdőleg tekintett rá.

— Kis Kata, azt akartam kérdezni... azt, hogy ugy-e ismét úgy lesz minden, mind eddig volt, előző gyakran hozzám?

— Nem tudom, Márta grófnő. — És Mártának ugy tetszett, mintha a menyasszony nagyon különösen nézne rá; de hát már ez is, nemcsak a bátyja!

A „feljárók” behozták a virágos tálakat, az elsőt letették a menyasszony elé és különös kivételképpen tányért is adtak hozzá, pléhkanalakal, de csak a paptól kezdve Gyuririg; a többi fakanállal egy-egy közös tálból hörpölgötte, látott hozzá és Gyuri immár nem tudott gyönyörködni a véreiben. Eddig, ha így látta őket egy tömegben, a fajszeretet melege lángolt szívében és felkiáltott: nincs ilyen tiszta szép nép, ilyen gyönyörű tájváiselet, nincs több ezen a világon! És ujjongott örömben, hogy ennek az élet-erős, szép fajnak a hajtása. És most miért nem tud gyönyörködni? Mely különös lelkiállapot ez? Hiszen csak nem szégyenli a származását? „Ej, bolond gondolat! Olyan neveléses nem fog lenni soha; ha eddig fiatalos észszel felül tudott

De árva lantosokra, ránk
Hamis mosolyt hiába vet a nap:
Nekünk mindent megszűnnek a
Hangulatok, e vihamadarak!

Szávay Gyula.

— Stuart Mária a vérpadon. Schiller az ő híres drámájában pontos leírását adja a vérpadra induló skót királyasszony külsejének. Az ő utasítása szerint fehér, ünnepi ruhában, nyakán apró golyók-ból fűzött láncan függő Agnus Dei, övéből olvasó lóg le, kezében feszület, fején diadém. A színházakban mindenütt ilyen ruházatban szerepel az utolsó felvonásban Stuart Mária. Egy német író most ki-sűti, hogy Schiller utasításai nem hitelesek s idezi egy szemtanu leírását, aki jelen volt 1888. február 8-án a kivégzésen s apróra megfigyelte a királyné ruházatát. A kép, amelyet Stuart Mária-ról fest, nem éppen hízogó a szépségéről híres nőre nézve. Ezt írja: Magas termetű, izmos alaku, kerek vállu nő volt; arca telt és elhízott, tokája volt s zeme mogyoró alaku; alhája gesztenyebarna. Fején csipke-fejkötőt viselt, nyaka körül golyókból összefűzött lánc-on egy Agnus Dei és egy aranyfeszület lógott. Kezében csontból íragott és fára erősített feszületet tartott, övéből több olvasó lógott le; huzara ráfeszít-tett csipkegallérija hajhálójaig ért fel; dereka felete selyemlűzöbe volt szorítva, hosszú bő ujjaival a föld-et söpörte. Az alakzatokkal ékes felete selyemövön alul a piros selyem szoknya kezdődött, amelyet kar-maszinveres sáv szegelt be. A királynén fehér alsó-kabát volt, harisnyája kékszinű volt ezüstös díszít-sel, kettős talpu cipellője felete spanyol bőrből ké-szült. Látnivaló, hogy Schiller leírása inkább képzeletbeli volt, mint a valóságnak megfelelő.

— Egy asszony a osatában. A sipka-szorosi ünnepeken résztvevő többek közt egy Marcova Ivanka nevű ruiai születésű nő is. Marcova Ivanka 1877-ben férjruhában belépett a bolgár légióba és résztvevő a Sipka-szoros megívásában, ezen a réven szerepelt most az ünnepeken is, mint veteránus. A háboru után egy falujabeli paraszt-gazdához ment feleségül. Mikor azonban kiűrt a szerb-bolgár háboru, cserben hagyta urát, megint belépett a bolgár hadseregbe és résztvevő a sziv-nicai dicső ütközetben, amelyben Sándor fejedelem önkreverte Milán szerb királyt. Ivanka férje végre is ráunt feleségének katonás hajlandóságaira és elvált tőle; Ivanka azóta mindig férjruhában jár. Arcának körvonalai kellemesek, csak az arcvonások durvultak el és keményedtek meg nagyon, arcőre pedig egészen ráncos. A falujabeliek kegyeletos tisztelettel veszik körül a hőst, akinek egybűit is nagy a becsülete, amerre csak megfordul az országban.

emelkedni az üres lelkek szivbeli sivárságán, akik álszeméremmel takargatják alantos születésüket, most csak nem fog maga is ebbe a nevelésesen kicsinyeskedő helyzetbe jutni? Szó sincs arról! Erzi, hogy éppen ugy fel fogja említeni ezentul is, mint eddig, hogy gyermekkorában szántott az édes apjával és tud kévált is kötni; a huga pedig legjobb arató a faluban.

Egyszer egy fényes estélyen véletlenségből meghallotta, amit egyik magnásasszony mondott néhány magnásasszonynak:

— Figyeljétek csak meg, hogy az új minisz-ter, ki tudvalevőleg éppen nem uri származásu, pár hét mulva szörnyű öklökölő familia lesz és egy fog a gyermekkoráról megemlékezni — különösen holmi zsurnaliszták előtt — mintha legalább egy kis herceg lett volna... óh, a parvenük mulatságos alakok...

No, az igaz, még nem vagyok miniszter, — gondolta György jókedvűen — de tőlem ilyesmit sohasem hallottatok és tüstént megátjtátok, hogy nem is fogtok hallani.

Leste az alkalmat, melyben feltűnés nélkül hivatkozassék származására és az alkalom gyorsan jött. Eppen ez idő tájt történt, hogy egy fiatal hercegnő vérméregzésben meghalt; rózsaszín selyemharisnyája okozta a vérméregzését. György egyéni értékének biztonságában, egyszerű nyugodtsággal kezdte:

— Egyszer én is megijedtem, hogy a hūgom vérméregzést kap (a magnásasszony futó pillantást váltott a másikkal, ami annyit tett: mindjárt jó a kis hercegnő esete. György mosolyogva fogta fel a pillantást, várt is valami ilyenre.) Még egészen purzsa leánya volt az én kedves hūgom, csak akkor tanulta az aratást s első nagy igyekezetében sarlóval több kárt tett az újján, mint a buzában: ugyanis mélyen bevágta a hüvelykujját és ekkor, a falusi parasztlányok rendes szokása szerint, hajlonójával gön-gyöltette a vágást; hajlonója zöld volt, s ez engem nagyon megrémített, rögtön! abbahagy-

dig 6.55 kor-t fizettek 3 óra. Nyiri származékok iránt a kereslet szintén jó, kinalat azonban szorvanosan van. Debreczen-Nyiregyháza paritásában 5.80-6.- k.-ig jegyzünk. Szerb rozsából egy tétel 6.20 k-ért kell e 3 óra helyben elválnia.

Arpa (takarmány- és hántolási oelokra) ugyanakkor kellemes irányzatú. Hízalók éppugy mint gyárosok és szeszegétek jó érdeklődést tanusítottak és teljes mult heti árakat fizettek. Minőség szerint 5.80-5.85 k.-ig fizettek helyben, illetve Kóhányán. Erdélyes szemű árúrt néháy fillérrel ezen felül is fizettek. Malátá- és sörárpákra a hangulat szintén kellemesebb. A belöldi fogyasztás és az export részére történtek némi eladások erőteljes. Világosszínű árpában éppugy, mint enyhe, sárgaszínű áruban is és felvidéki közepminőségű árúrt 6.40-6.60 k.-t jobb és finom minőségéért 7.50 k.-ig, jó tisztavideki árpákért 5.75-6.25 k.-ig fizettek állomásokon átvéve.

Zab egyenben van kinalva és a hozatalok is csökkenek. A kereslet ennek ellenében ugyan szinten csak mérsékelt volt, de az árak szilárd irányzatban jöltarottak. Szin és tisztaság szerint 5.60-6.10 koronáig fizetnek helyben. — A forgalom ca 8000 métermássa.

Tengeri a vidékre való elszállítási céljaira éppugy, mint Kóhányra részére jó érdeklődéssel találkoztak, míg a kinalát gyenge maradt és a készletek fogytán vannak. Irányzata így tehát állandóan szilárd volt és az árak ca 30 fillérrel emelkedtek, helyben kocsira téve 6.20-6.25 koronáig jegyzünk.

Olajmagvak: Káposztarepce (késztaru) mérsékelt ten volt forgalomban és 9.75-10.30 korona között jegyzte. Határidő káposztarepce 1903. augusztusra 11.80-11.90 koronát jegyzett. Lenmagért 13.—13.50 koronát, vadrepceért 5.—5.50 koronát, gomborkáért 9.50-10.— koronát fizetnek helyben.

Hévelyesek: Babban a kereslet e héten igen élénk volt, a forgalom is jobb és az árak emelkedtek volt. Trieurözött apróbab Gyöngyös-Félegyházán 10.—, gúmbölyű Baja-Mohács-Zombor 9.—, Vácson 8.25, barnább Kálcsán 6.50, N.-Károly 6.30 korona. Kendermag 9.75-10.— korona helyben.

Vetőmagvak. (Mantiner Odón tudósítása.) Az elmúlt héten a 10érdekklődés a lucernamag felé irányult, mely rohamosan emelkedő árak mellett vásároltatott és 60 koronáig terjedő árt is fizettek érle állomáson. A hét vége felé, a Franciaországból beérkezett tömegesebb ajánlatok következtében, a belöldi mag iránt némi árocsökkenés mutatkozott, mi előrelátólag még tovább is fog terjedni, mivel a Franciaországból utóbbi napokban érkezett minták sokkal jobb minőségűekről tanusodnak, mint a minöket az idény kezdetén érkezett minták mutattak. — Vöröshere mag iránt a helyzet valamennyi termelövidéken egyszerre egészen megváltozott, amennyiben határozottan szilárdabb irányzat lépett előtérbe. Ezen hírtelen megváltozott helyzet azzal indokoltatik, hogy Amerika európai termelői heremag iránt érdeklődik. Hogy mennyiben felel ez meg a valóságának, azt majd a közel jövö tojja igazolni. Fűmagvak irányzata valamilyen gyengébb. Baitacim vilagos minőségben továbbra is keresetik. Oszi vetésre még ösi borsó és ösi búkányo jogyott. Jegyzések nyers-árúrt 50 kilónként Budapes ten: Vöröshere mag idei termés 46.—54.— K., kiborhere 18.—20.— K., baitacim 12.—14.— K., muharmag 7.—8.— K., közsínség búkányó 6.— K.

Szesztétel. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A három koronával olosobb szeszárak még mindig vonzósnak és siet is mindenki szükségletének beszerzésével, mert lehetséges, hogy a holnap már magasabb árakat hagyhat. Elkelt finomított szesz nagyban 140-140¹/₂, kicsiben 141-142 koronával, denaturált szesz nagyban 30-30¹/₂ korona, kicsiben 31-32 koronával helyben.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor cég jelentése) Noha a bécsi kontingens jegyzések e hét elején rohamosan estek, mert az új áru már megjelent a piacon, e tény a denaturált szeszre, amely ekontingensből gyártatik, semmiféle beolyással nem birt, annál is inkább, mert a hét derekán a törsdei jegyzések ugyancsak Bécsben újból emelkedtek. A gyárosok inditavára érezik magukat jegyzéseiket fejemelni, mert a nyersanyag ára jelentékenyen megrögdült. Miután a fogyasztás is jó és így a kereslet élénkebb, e cikk irányzata lényegesen szilárdabb. Mai nagybani jegyzések azonnali szállitásra 31.50-32.50, egy éven belül történő átvételre 32.50-33.50 korona pr. 10.000 liter %, ingyen barrolban, készpénzfizetés mellett, engedmény nélkül. Egyes barrok egy koronával drágábbak.

Petroleum. (Hesz Izidor és Társa jelentése a Budapesti Napló részére.) Az üzlet menete a zordabb idő beálltával igen élénk. Az árak szilárdak. — Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 45.— korona. Orosz 3 csillagos petroleum 39.— korona. Biztonsági 2 csillagos petroleum 37.— kor. Elsőrendű Standard petroleum 35.50 kor. Benzín — korona. Amerikai esztárolaj, ottani finomítás 60.— korona. Amerikai esztárolaj, belöldi finomítás 52.— korona. Az árak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett 20% gúngysúl, az iteni vasut-hoz szállitva értendők. Kékgálío L. vasmentes 54.— korona. Zöldgálío 8.— korona, carbolinmű L.17.— korona, carbolinmű L.15.— korona, Bacu gépolaj (orosz) 46.— korona. Oliva gépolaj L. 74.— korona, Oliva gépolaj L. 64.— korona, Tovothe gépkendős 60.— korona.

Ipar és kereskedelem.

Az israelta ünnepp miatt ma sem az értéktözsden, sem a gabonátözsden nem volt forgalom. Hollandi Elétbiztosító Részvénytársaság Budapes ten. Folyó év szeptember hóban benyújtott 238 ajánlat 2.254.160.42 K. tőke és járadékról, melyből eltitasított 53 ajánlat 575.800 K. tőke és járadékról, tehát elfogadottat 185 biztosítás 1.708.360.42 K. tőke és járadékról. 1902. szeptember hó 80-ikán az álag

volt: 80.094 kötvény 248.528.196.78 K. tőke és járadékról.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapes ten 37.50 korona pénzben. 35.— korona áruban. — Vágóvígyi állomásokon 35.60 korona pénzben. 36.— korona áruban. — Kassa-oderbergi állomásokon 34.50 korona pénzben. 35.— korona áruban. — Bécsben a szeszben nem volt forgalom.

Sertésizomvásár. (A székeslövárosi sertés-vásár és közvágóhid intézöége.) Október 11-én. Főhajtás: Zsirsértés, ugy mint öreg I. rendű 850 kilogramm — darab, II. rendű 250-350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — darab, közép 220-300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldö — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Husserlés ugy mint: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 140-300 kilogramm — darab, süldö — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajtás összege 19 darab. Elözö napi maradvány 28 darab, összesen 47 darab. Eladottat 41 darab. Maradvány 6 darab. A vásár irányzata lanyha. — Következő árak jegyzettek: Zsirsértés: Öreg I. rendű 850 kilogramm felül — fillérig, II. rendű 250-350 kilogramm 84-92 fillérig, kanló — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 95-103 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 91-96 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 83-94 fillérig, süldö — fillérig, malac — fillérig. Husserlés: Nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140-300 kilogramm — fillérig, süldö — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként éölsúlyban.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsden kedvező irányzat uralkodott, bár gyöngye volt a forgalom.

A déli tőzsdén a kedvező irányzat tartott. Zárathor változatlan az irányzat.

Bécs, október 11. (Magyar értéktözsde híradása) 4¹/₂-os aranyjárdék 120.20. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 161.—. Magyar vasuti kölcsön ezüsten 161.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar jászálitöke- és pénzváltóbank —. Rimanurányi vasműrészvény 442.—. Magyar koronajárdék 97.80, 4¹/₂-os Magyar földheremag. kötvény 97.95. Magyar hitelbank részvény 724.—. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegy 204.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény —. Magyar keresk. bank —. Magyar cukoripar —.

Bécs, október 11. (Osztrák értéktözsde híradása) 4¹/₂-os papírjárdék 100.75, 4¹/₂-os osztr. aranyjárdék 120.50, 1890-os sorsjegy 150.75. Osztrák hitelsorsjegy 428.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankgyűléslet 455.50. Osztrák-magyar bank 1590. Déli vasut 77.25. Dunagőznávjásít részvény 920.—. Dohányrészvény 324.—. Császár és királyi arany 11.35. Német bankváltók 117.—. 4¹/₂-os ezüst járadék 100.65. Osztrák koronajárdék 100.05. 1894-iki sorsjegy 250.—. Osztrák hitelintézeti részvény 638.—. Unionbank 538.—. Osztrák Ländersbank 356.50. Osztrák-magyar államvasut 716.50. Elbavölgyi vasut 465.—. Alpezi bányarészvény 371.50. 20 frank arany. 48.65. Londoni váltóór 239.40. Bécsi Tramway Lít B. —. Bécsi tramway Lít A. —. Lipót kohó —. Az irányzat esendes.

Bécs, október 11. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelsorsjegy 488.25. Magyar hitelsorsjegy 725.—. Angol-Osztrák bank 274.—. Bécs bankgyűléslet 456.—. Union bank 539.—. Ländersbank 395.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 716.75. Déli vasut 78.—. Elbavölgyi vasut 465.50. Rimanurányi vasut részvény —. Dohányrészvény 325.—. Eszakmagyar vasut 492.50. Alpezi bányarészvény 373.—. Májsai járadék 100.75. Magyar korona járadék 97.80. Török sorsjegyek 114.50. Német birodalmi mársa 117.03-117.07. Napoleon'or 1904.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, október 11. (Tözsdei tudósítás.) Az israelta ünnepp következtében a tőzsde ma gyöngyön volt látogatva. Ezért a forgalom rendkívül csekély részvételt mutatott fel és a spekulációs értékek egy része bankokban és vasutakban első jegyzés nélkül maradt. Bányáértékek nem voltak egysegek, de mindenesetre szilárdak. Allampapirk nyugodtak, vasutak vételekde híján voltak. Később a forgalom legtöbb ágában teljes esendőség állott be. Magánészámítolási kamatláb 2¹/₂%.

Berlin, október 11. (Zárlati) 4¹/₂-os papírjárdék —. 4¹/₂-os osztrák aranyjárdék 102.90. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 98.50. Osztrák-magyar államvasut 154.30. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóór 81.35. Magyar vasut beruházási kölcsön —. Alpezi bányarészvény —. Disconto-Commandit 187.60. Altalános villamosági Edison 167.80. Geisenkirchen 174.75. Laura-kohó 203.25. 4¹/₂-os ezüstjárdék 101.—. 4¹/₂-os magyar aranyjárdék 101.60. Osztrák hitelsorsjegy 216.50. Déli vasut 20.50. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216.35. 4¹/₂-os új orosz kölcsön 97.26. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 103.40. Magyar hitelbank —. Dynamit Trusit 167.10. Harpeni 170.75. Az irányzat esendes.

Berlin, október 11. (A Budapesti Napló tudósítójának híradása.) Lásit forgalom. 4¹/₂-os magyar aranyjárdék 101.60. Magyar koronajárdék 98.50. Osztrák hitelsorsjegy 216.50. Osztrák-magyar államvasut 154.75. Déli vasut 20.50. Eszakmagyar vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy kúspósz —. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo) Lombard —.

Páris, október 11. (Zárlati) Osztrák-magyar államvasut —. 4¹/₂-os osztrák aranyjárdék 102.60. Osztrák Ländersbank —. 3¹/₂-os francia járadék 99.95. Ottománbank 691.—. 3¹/₂-os francia járadék 101.17. Alpezi bányarészvény —. Déli vasut —. 4¹/₂-os magyar aranyjárdék 102.52. Párisi bankrészvény 10.65 Olasz járadék 102.90. Francia förtészth. járadék —. Osztrák földhitelintézeti részvény —. Török dohányrészvény 361.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, október 11. (Zárlati) 4¹/₂-os papírjárdék 101.15. 4¹/₂-os osztrák aranyjárdék 102.95. Magyar koronajárdék 98.55. Osztrák-magyar bank 114.60. Déli vasut 20.50. Elbavölgyi vasut 118.—. Londoni váltóór 204.45. Bécsi bankgyűléslet 115.50. Villamos részvény 125.—. 3¹/₂-os magyar aranykölcön 88.20. 4¹/₂-os ezüstjárdék 101.—. 4¹/₂-os magyar aranyjárdék 101.60. Osztrák hitelsorsjegy

216.30. Osztrák-magyar államvasut 154.—. Eszakmagyar vasut 115.—. Bécsi váltóór 853.83. Párisi váltóór 812.83. Union bank —. Alpezi bányarészvény 187.—. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, október 11. (Zárlati) 4¹/₂-os ezüstjárdék 100.80. 1890. sorsjegy 152.25. Déli vasut 20.25. 4¹/₂-os osztrák aranyjárdék 103.25. Osztrák hitelsorsjegy 216.20. Osztrák-magyar államvasut 154.—. Olasz járadék 103.10. 4¹/₂-os magyar aranyjárdék 101.25. Az irányzat esendes.

Sternberg Armin és Testvére es. és kir. udv hangszergyár központi főtörszárban Kerepesi ut 36. cimbalom, bogodók, fuvalók a minden más hangszer jutárszen áruban szereshető be. Különb zongoratornok a Kossuth Lajos-utóában (a Károly-kört sarkán), hol zongorák és pianók kedvező üzletési feltételek mellett is kaphatók.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zölkölcöns Részvénytársaság. Beüzített részvénytoke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bonke Gyula. Központ: VI. Andrássy-ú. 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjáték fölöarúsi helye: IV., Ferenciek-tere 4. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-kört 18.; IV., Ferenciek-tere 4. (Irányi-utca sarak; VII., Király-utca 57.; VIII., Jözs-f-kört 2.; VIII., Üllői-út 6. sz.

Elsö Leánykiházásitási Egylet m. sz. Leány- és fibizistöl-intézet, Budapest, VI. Teré-kört 40-42. (az intézet saját palotájában). Az intézet vagyona 1901. december 31-én 7.874.355.14 korona. Eddig kibizistöl biztositott tőke több mint 6,856,647.84 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb díjazatok mellett 1000 koroná töl korlátlan összegig biztosítotak.

Napirend.

Naplár: Vasárnap, október 12. — Római katolikus: Magyarok Nagy-Asszonya. — Protestáns: Miksa. — Görög-orosz: (szeptember 29.) Kiriak. — Zsidó: Ischri 11. — Nap ké: 6 órakor. — Nyugszik: 5 órakor. — hold ké: 2 óra 35 perckor délután. — Nygyszik éjtel után 23 perckor.

A miniszterek nem fogadnak. Árvoseti Múzeum. Asványtar, nyitva van délelött 9 órától délután 1 óráig.

Országos képtár az Akadémiaiban délelött 9-1 óráig. Országos Iparművészeti Múzeum és a vele kapcsolatos Angol kiállítás délelött 10-től délután 5 óráig.

Természrajzi gyűjtemények muzeuma (Múzeum-kört 4. sz.) nyitva délelött 10-12-ig.

Az Orvosszövetség képaláltása a városigeli Múcsarnokban délelött 9 órától délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona és azután délután 6 óig, belépődíj 40 fillér.

Németi Szalon állandó kiállitása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 8 órától este 6-ig.

Teknologiai Iparműzeum. Nyitva délelött 9-12 óráig Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 1 óráig.

A földtani intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva d. e. 10-1-gig. Belépődíj ma nincs.

Közeledési Múzeum a Városigelen nyitva d. e. 9-től 12 óráig.

Egyleti könyvtár nyitva délelött 9 órától 12-gig d. u. 3-4-gig.

Iparművészeti muzeum és iskola könyvtára délelött 10 órától 12-gig.

Mentőegységlet helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Alakerti a Városigeten nyitva egész nap, Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvtára, tudaköz osztálya és keleti mintatár: V. kerület Váci-kört 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelött 9-től órától 12-gig és délután 3 óráól 6-ig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemörténelmi gyűjtemény, továbbá a ház-mári kiállitás (melyben az üzletvezetési arisztokráciát is szerközt) a városigeli part eszarmokban nyitva: délelött 9 órától 12 óráig és délután 3 óráól 6-ig. A külöldi kirendeltségek központi üzletvezetöesége Magyar Kereskedelmi részvénytársaság V. Váci-kört 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, október 11.

Kelet-Európát magas levegönyomás boritja nyugati és északi Európát pedig alacsony nyomás.

Európa időjárásában nincs lényeges változás. Nálunk az idő enyke, boros és az orszög nyugati felében esett itt-ott kevés eső.

Kilátás: Változóknak, enyhe idő várható, az orszög nyugati felében sok helyütt esővel.

Vizállás.

Table with columns for location (Ork. Okt. 11. 10. m. órák), water level (m. órák), and various locations like Dan, Duna, Schrding, Passau, Linz, Blau, Pörsdorf, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orosva, Magyarbányás, Zala, Zrinyi, Szarvas, Sárköz, Győr, Pécs, Zákány, Baros, Eszék, M. Szentlőrinc, Záhony, Székely, Szatmár, Krasznai, Latoros, Homonai, Ung.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Vasárnap, 1902. október hó 12-én.
Az álarcos bál.
Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzette Verdi. Szövegét olaszból fordította Böhm Gusztáv.

Személyek:
Richard Prevost Samuel Kornay
René Beck Tom Szendrői
Amália Kaczor Silvano Hegedűs
Ulrika Bartolucci Főbíró Dalmoki
Oscar Szojor Szolga Jubász

Kedzete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szombat, 1902. október hó 12-én.
Délután 2 1/2 óraker mérsékelt helyárrakkal:
Mátyás diák.
Történeti népszínmű 3 szakaszban. Irta: Balogh István. Zenéjét írta: Egressy B.

Prolog Mátyás király legendája.
Irta: Jókai Mór.
Muzsa: S. Fáy Sz.
Utána:
Mátyás király lesz,
Irta Szigligeti Éde.

Személyek:
Gara László Gyenes Szilágyi E. Jászai M.
Alexandria neje Szacsvainé Mátyás fia Mihályfi
Anna Hegyesi M. Szilágyi Mihály Szacsvai
Mária) lányai Maróti Ujlaki Miklós Gál

Kedzete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.
Vasárnap, 1902. október hó 12-én.
Délután 3 óraker mérsékelt helyárrakkal:
A polgármester ur.
Bóhózat 3 felvonásban. Irta Szentháton és Kadelburg. Fordította Zempléni P. Gyula.

A három grácia.
Bóhózat 3 felvonásban. Irta: Héros és Milou. Fordította Rajna Ferenc.

Személyek:
Grandbois Balassa Pápaouen Vendrei
Clotilde Gazi M. Eugène Tapolezai
Plantin Góth Paturo Szertényi
Génovio Pécci Criquette Hegedűs
Sam Davids Hegedűs Hippolyta Tanay
Helena Haraasht Cabassou Gyöző

Kedzete 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI ORFEUM
Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.
Ma két előadás.
Délután 4 óraker
családi előadás
mérsékelt helyárral
Paul Martinetti
Fukuchimas
és a többi művész föléptével.
Este nagy előadás
Az előadás 8 óraker kezdődik.
A téliertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenye.

Vigyázz! Saroküzlet!
Rondkívül olcsó
porcellán étkező-készlet,
komplett 6 személyre, duan aranyozott és remek festésű

Étkező-készlet	5.95	Teakészlet, finom	3.70
Étkező, modern	7.25	Teakészlet, rokokó	4.70
Étkező, rokokó	8.50	Kávékészlet	3.50
Étkező, renezánsz 1050		Kávékészlet, rokokó	4.75
		Mokka, platauval	4.50
		Mosdó szervíz	4.75
		Vésőt íveg-szervíz	7.50

Étkező 12 személyre 25, 30 és 35 frt.
Ortner Rezső és Társa
porcellán fest.-gyár raktára
Teréz-körút 32. sz., saroküzlet.
Videki rendezésnél kérjük a vasútállomást.

A hölgyközönség figyelmébe!
Az Erzsébet-tér 18. szám alatt lévő
selyemáru-nagykereskedésben
bluzok és ruháknak való selyemszövetek most a nagyban előrusításon kívül kicsinyben is adának ol, úgy, hogy a tisztelt hölgyközönségnek alkalma nyílik selyemszövet-szükségletét a gócsból engros árakon fedni.

Ne vegyen senki hangszerét,
míg
REMÉNYI MIHÁLY
a m. kir. zenekadémiája és cs. és kir. katonai zenekarok szállítója legújabb képes árjegyzékét át nem olvassa, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestre!

VI. kerület, Király-utca 44. szám.
Kivitel nagyban és kicsinyben.

ALAPÍTTATOTT 1850.
SEMLER J.
posztókereskedése, cs. és magy. kir. udv. szállító
BUDAPEST,
Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sarkán
ajánlja a legszebb újdonságokat az őszi és téli idényre. Különlegesség: Eredeti angol Homespun és Himalaya-szövetek, a legújabb változatokban férfiak és nők kosztümöknek, valamint a legelőcsébb felöltő-szövetek és valódi angol uri- és női-plaidék.
Minták kívánatra ingyen, bérmentve lesznek küldve.

Pontos és legjobb ÓRÁK
5 évi jótállás mellett.
Egyházi szent edények, keresztelő kannák, ékszeresek, evőeszközök részletfizetésre is.
Javitásokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. — Árjegyzék 2000 rajsszal ingyen és bérmentve.
POLGÁR KÁLMÁN
műrész
Budapest, Erzsébet-körút 29. szám.

Török A. és Társa
Török A. és Társa
Török A. és Társa
Török A. és Társa
Török A. és Társa
Török A. és Társa
Török A. és Társa
Török A. és Társa
Török A. és Társa
Török A. és Társa

Magyarország legnagyobb [osztályors-jezy-főelárnsítól.
azért kedveltek, mert vevőiket a legjobban szolgálták ki, a nyerevényeket azonnal kiféztették és vevőikkel szemben a legelőcsényebbek.

már sok, sok millió korona nyere-ményt ízetett ki nagyrabcsült vevőinek.

a jó kiszolgálásért számos köszönő-és hálaanyagokkal rendelkezik.

elvből minden értesítést az igazságnak megfelelően bocsájta a nyilvánosság elé. Igaztalan vagy burkolt adatok teljesen ki vannak zárva.

elvből a legmesszebbben titoktartást biztosítják és sem a vevők sem a nyerek nevét nem árulják el, sem nyilvánosan, sem magánaton harmadik személyllyel szemben.

közvetítők nélkül küldik szét az eredeti sorsjegyeket. Elnélfogva vevőknek minden lehető előnyt nyújthat.

központja: Teréz-körút 46/c., a nyugoti pályaudvar közelében. (Telefon: 24—27.)

fiókjai Váci-körút 4., a Deák-tér közelében. (Telefon 11—58.); Muzeum-körút 11., a múzeumtemmel szemben. (Telefon 20—67.); Erzsébet-körút 54., a Royal-szállóval szemben. (Telefon 674.)

minél előbb közvetlen bizalomteljes megrendelést kérnek az I. osztály huzásához és pedig lehetőleg azonnal, azonban legkésőbb f. é. október 18-ig.

Török A. és Társa
Az I. osztályú sorsjegyek árai:
1/8 sorsjegy 1.50 kor.
1/4 " 3.—
1/2 " 6.—
1 " 12.—
Megrendelés utánvétel vagy postautalványon.

Török A. és Társa
bankháza Budapesten,
legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.
Osztálysorsjáték - osztályok:
Központ: VI., Teréz-körút 46/C.
Fiókok: V. Váci-körút 4.
Muzeum-körút 11.
Erzsébet-körút 54.

42386. szám.
Földhaszonbérleti hirdetés.
A magyar vallásalap tulajdonát képező s Barsvármegyében Uj-Lóth község határában fekvő birtok 1903. évi október hó 1-től 1915. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évi időtartamra az alulírott, miniszterium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33. szám)
1902. évi november hó 5-én délelőtt 12 óraker tartandó zártajánlatu nyilvános verseny útján fog haszonbérbe adatni.
A mária-családi birtok 840^{oss}/1200 hold.
A bérelni szándékozók a fent kelt határnapon azzal hivatnak meg, hogy egykoronás bélyeggel ellátott és a kellő bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt írásos zártajánlataikat borítékba az alulírt miniszterium segédhivatalának főigazgatóságánál legfeljebb a versenyárgyalási nap délelőtti 10 óráig nyújtsák be.
Az ajánlatokban a bérelni szándékoltt bérghasznáért egészben felajánlott évi haszonbér számokkal és betűkkel kír-andó és kijelentendő azokban egyszerűsind, hogy ajánlattevő a versenyárgyalási- és bérleti-feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti. Az ajánlatok borítéka felső részére feljegyzendő az, hogy az ajánlat mely bérghasznágra vonatkozik.
Bánatpénzül a bérelni szándékoltt gazdaság minden holdja után 2, azaz kettő korona vagy készpénzben, vagy biztosíték-képen értékpapirokban, avagy pedig a Pesti Hazai Első Takarékpénztár betéti könyvecskéjében bármelyik közalapítványi, vagy állami (adóhivatali) pénztárnál teendő le és az arról szóló nyugta csatolandó az ajánlatához.
Elkésve érkezett, vagy kellőleg ki nem állított, távirati, avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint utóajánlatok figye-lembe vétetni nem fognak.
Oly egyének, kik gyámhatalom, vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén akik az úradalommal szemben hátralekös tartozásban vannak, vagy bármilyen cimen perben állanak, a versenyből ki vannak zárva.
A részletes versenyárgyalási és haszonbérleti feltételek a miniszterium segédhivatalainak főigazgatóságánál és a közalapítványi gazdasági ker. főtitéségnél Vágsellyén a hivatalos órák alatt tekinthetők meg.
Budapesten, 1902. október havában.
A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operabáz	Nemzeti színház	Vígyszínház	Népszínház	Magyar színház
Hétfő	Nincs előadás	Mátyás király lesz	A három grácia	Casanova	A sötét kamra
Kedd	Fauszt	A föld	A csókon szer-zett völegény	Casanova	Sötét kamra
Szerda	Nincs előadás	A nők barátja	A csókon szer-zett völegény	Casanova	A sötét kamra
Csütörtök	A hugonották	A létört való küzdelem	A csókon szer-zett völegény	A gymesi vad-virág	A sötét kamra
Péntek	A denevér	A létört való küzdelem	A csókon szer-zett völegény	Casanova	Sötét kamra
Szombat	Don Juan	A zalameai bíró	A csókon szer-zett völegény	Casanova	Sötét kamra
d. n. Vasárnap este	A bolygó hollandi	"Romeo és Julia A föld	A három grácia A csókon szer-zett völegény	A betyár kendője Casanova	Lotti ezredesei A sötét kamra

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. október hó 12-én.
Délután 1/3 órakor mérsékelt helyekkel:

Náni.

Eredeti népszimű dalokkal, 3 felvonásban. Irta:
Follinusz Aurél.
Személyek:
Kreuzer Michel Németh Bódi Ujvári
Náni Blaha L. Szilárd Péter Szabó
Szepli Kovács Róza Kápolnai
Molnárné Siposné Lupi bácsi Horváth
Józsi Sidor Sándor Szirmai

Casanova.

Regényes nagy operetta 3 felvonásban, előjátékkal.
Irta Faragó Jenő. Zenéjét szerző Barna Izó.

Személyek:

Casanova	Nyárai	Marina	Vizvári E.
A sátán	Heloise	Joe	Raskó
Putruccio	Szirmai	Pietro	Harmath I.
XIV. Lajos	Barbarine	Stella	Dóry M.
Mozes	Clementina	Tonia	Szerdahelyi
A sátán felesége	Rendőrön.	Natán	Delli
Marion	Küry	Utcai táncosnő	Kápolnail.
Pompador	Kovács		
Lia			
Napoleon			
Bakter			
Roton			
Pero			

Kezdete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. október hó 12-én.
Délután 3 órakor mérsékelt helyekkel:

A sötét kamra.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Magyar színrő alkalmaszta Heltai Jenő.

Személyek:

Adolph	Boross	Mangetonó	Sz'klainé
Simone	Szelestey	Celeste	Béres M.
Tomy	Ráthonyi	Maud	Kornai
Manuela	Sziklai Sz.	Lona	Nellie Perry
Consuelo	Mátrai	A völégény	Iványi
Bridoine	Giróth	Menyasszony	Hidvéginé

Ugyanaz.

Kezdete 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. október hó 12-én.
Délután 4 órakor mérsékelt helyekkel.

Amerika.

Este:

Angol élet.
Irta Ráth István.
Kezdete 7 1/2 óraker.

VAROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. október hó 12-én.
Délután 1/4 órakor félhelyekkel:

A zsidó hönvéd.

Este:

Az aranyember.
Eredeti dráma 5 felvonásban, előjátékkal, 7 képből.
Irta Jókai Mór.
Kezdete 7 óraker.

Az Országos Női Gyorsíró-Egyesület

gyorsírási és gépirrási szakiskolájának írásmunka-osztálya
(COPYING OFFICE)

Jutányos áron készít bármely írógépen mindennemű írásmunkát és sokszorosítást.

Magyar és német gyorsírásban

és az összes használatban levő írógépeken: Remington-Standard, (Rem.) Fay-Sho, Underwood, ost. New Century Calligraph, Smith-Premier, Grandall, Frister et Sosman, Jöel Hammond, Empire alapos oktatás. Bővebb tevélységist ad:

Kaiser Gizella elnök Budapest, Kazinczy-u. 3. I. em.

Budapest egyetlen porcellángyára.

Üzletem teljes átváltoztatása miatt az összes raktáron lévő porcellán- és majolika dísz- és használati tárgyakat

rendkívül lezállított árkán árusítom el. Kitűnő alkalom kitűnő minőségű árut igen olcsón vásárolni.

FISCHER EMIL

cs. és kir. udvari szállító
Budapest, IV., Bécsi-utca 3. szám.

Budapest egyetlen porcellángyára.

Zongoraterem és gyár

elősmert fölötté szolíd.

Dehmal Károly
BUDAPEST,
IV., Károly-kört 20.

Csakis szolid külföldi gyártmányú zongorák, pianók és harmonikumok raktára. Javítások és hangolások. Leikismeretes szakszertű kivétel.

10 évi jótállás. Legolesőbb kölcsöndíj.

Táncitanítás!

Ziegler József
táncitanintézete, Andrassy-ut 25. szám
(feljárati Balszínház-utca 1. sz. alatt)

Növendékek
Egész csoportoknak rendelkezésére bocsájtom termelmeit. Bővebb tevélységistál személyesen szolgálok.
Gyermekcsoport november hó 2-án kezdődik.

DREHER ANTAL

cs. és kir. udvari és kamaraszállító
kőbányai sörfőzdeje ajánlja
duplamalátát kősörét
majolika korsókban.

Ezen sör, mely kiváló maláta-kivonatánál fogva legjobban ajánlható, gyors közkeveltségre talált a t. közönségnél. A duplamalátás kőbányai sörfőzdejében (Telefon 55-34. sz.) kaphatók. Kisebb mennyiségben a duplamalátás kősör minden nagyobb fűszer- és csemegekereskedésben egy mint kávéházakban is kapható.

Ekszernél

ezebb, ha egy nő szép finom arcbróval és fehérruizokkal dicsekedhetik és hogy ezt elérje, használjon „Fortuna” orómet, egy tégely ára 1 korona, és „Fortuna” szappant”. I dró ára 80 fillér.
Kapható: Schubert Arnold, „FORTUNA” gyöngyüzletében Budapest, VII., Caengery- és Dob-utca sarok.

Leitersdorfer D. és Fia

elsőrangú férfiszabók

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 6. szám.

Saját műhelyünkben készült divatosan szabva, elegáns kivitelben, készen nagy választékban.

Chesterfield Felöltők
20 frittól 40 frittig.

RAGLAN
18 frittól 40 frittig.

Téli kabátok
minden kivitelben
20 frittól 50 frittig.

Sacco-öltözetek
18 frittól 30 frittig.

Jaquet vagy Smoking-öltözetek
22 frittól 40 frittig.

Városi bundák.
Ujj! Ujj! Ujj! Gianne, Pészma, Hód, Mókus beléssel 50 frittól 100 frittig.

Külön osztály méretutáni rendelésekre angol és skót szövettel különlegességek.

Elismert művészies szabás. Jutányos árak. Nagy szövetraktár.

Méterenkinti eladás.

VEGYE MEG 2 KRAJCARÉRT gyermeke részére a **MESEMONDÓT.**

Szerkeszti: Gara Akos.
Ez ma a legjobban szerkesztett és legolesőbb képes gyermekújság.

Kapható: minden tőzsdében és lapelárusítónál.

Húzás november 2-án!

Olasz vörös-kereszt sorsjegy.

Fényeremény: 30.000 líra. — Kapható 24 havi részletfizetésre. Havibételet 1 dróba 2 kor. 06 fill. Már az első részlet el 35 fillér postadíj ellenében kiadom a sorsjegy sorozat és számát tartalmazó részletit: azonnali játékgéppel.

FLEISSIG SANDOR BANKHÁZA BUDAPEST, Erzsébet-kört 2.

Butor

csak jó minőségű. Halosza. kredenc, asztal, divány, asztal, szék, íróasztal, könyvespolc, uti fotel, ottoman, szalonberendezés, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón, eladás nagyban és kisajlyban. Vidékre gondosan csomagolva, biztosítva. Csak VI. Teréz-kört 40. szám Steinberger Maad butoriparánál.

Felhívás!

Mielőtt a földbírtokos birtokaira törlesztéses kölcsönt felvesz vagy régi kölcsönt konvertál, ugy a jutányos kamat, gyors és szakavatott lebonyolítás, valamint a lehető legmagasabb kölcsönösszeg elérésre tekintetében érdeke, hogy alatti bankkegget, ajánlatteire szölitse fel. Cim: Frankl Adolf banküzlete Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (Eötvösudvar) sajtó ház. Interurban-telefon szám 25-40.

Látogassa meg az Angol királyt Budapesten!

VI., Károly-kört 16. alatt
Klein és Schwarz férfiszabók.

Ne takarékoskodjék az idővel, hanem mielőtt Ön az őszi- és téli-ruha szükségletét beszerozn, tekintse meg a főváros legnagyobb férfi-, flu- és gyermekruha-áruházát, ahol Ön a következő legolesőbb árak mellett fedezheti ruhaszükségletét:

Férfi-osztály:
Férfi-raglán 13 frt, férfi-felöltő 12 frt, Angol gyapjuszövet-öltöny 7 frt.

Flu-osztály:
Flu-raglán 9 frt, flu-felöltő 8 frt, iskola-öltöny 7 frt.

Gyermek-osztály:
Gyermek-raglán 7 frt, gyermek-felöltő 6 frt, sport-öltöny 4 frt 50 kr.

Párisi kiállítás: Arany érem:

FERNOLENDT

cipő-fénymaz, a világ legjobb fénymáza, gyorsan mélyefekete fényt ad és a bőr tartósságát fenntartja.
Alapított 1882-ben. Gyári raktár: Bécs, Schulerstrasse 21, Kapható mindenütt.

Értesítés!

A cs. és kir. 12. hadtest intendáncsága a katonai ellátó-raktárak részére Nagy-Szeben, Gyulafehérvár és Kolozsvárra, összesen vesz

2890 q. rozstot és 3820 q. zabot.

Az ajánlatok erre 1902. évi október 14-én d. e. 10 óráig adandók fenti hadtest intendáncságaához.

Figyelmeztetnek ajánlkozók e lapnak ez évi szeptember 25. 263-ik számában megjelent hirdetményére, melyben az egyes részletekre hivatkozás van.

A cs. és kir. 12. hadtest intendáncsága.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, Kerepesi-ut 38. szám.

Csak e héten:

HÉTFŐN KEDDEN SZERDÁN

a női ruha-szövet és ruha-kellékek osztályában:

- Tennis-flanell**, remek mintákban, kitűnően mosható, méterje **15 kr.**
- Barchet**, sötét és világos színekben, kitűnően mosható, méterje **18 kr.**
- Női-posztó**, igen tartós minőség, fekete, tegetthof, bordó, barna és szürke színekben, méterje **25 kr.**
- Cheviot**, kiváló és jó minőség, téli ruhákra rendkívül alkalmas, fekete, tegetthof, bordó, barna és szürke színekben, méterje **38 kr.**
- Angol costum-posztó**, remek, világos és sötét színekben, szélessége 120 cm. még nem létezett árban méterje **48 kr.**
- Angol Sybelin**, legujabb costum-szövet, szürke, barna, sötétkék és bordó színekben, 120 cm. széles méterje **75 kr.**
- Mosó bluze-bársony**, remek virágos, csikos és pettyes mintákban, méterje **70 kr.**
- Foulard-szatín**, kitűnő minőségű, ruha aljbélés minden színben, méterje **10 kr.**
- Moirée-szatín**, elegáns és tartós ruhaaljbélés minden színben, méterje **15 kr.**
- Derékbelés**, angol twill, igen tartós minőség, minden színben, méterje **20 kr.**

A fentebbi cikkekre vonatkozó vidéki megrendelések csak akkor intézhetők el, ha az illót rendelvény legkésőbb szordáig hozzánk beérkezik.

Nagy mintagyűjtemény őszi divat-szövetekből, flanell- és barket-kelmékből. Nagy képes árjegyzék az összes árucikkekről **ingyen és bérmentve.**

Gyümölcs-, főzelék és husconservákat,

aszalt főzéléket ajánl a legjobb minőségben az "Első Kecskeméti Conservgyár"

Kecskeméten.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Férfiak ingyen kapnak

egy legujabb találmányú gyógyszer, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki eziránt ir, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvvel postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezeket mentett meg, kik fiatalok kihágások miatt nemi betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E célből elhatározta az intézet, mindenkinek egy esomag gyógyszer felvilágosító könyvvel együtt ingyen küldeni. E házisszerrel a baj odahaza gyógyítható és mindenki, a ki fiatalok kihágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen gyógyszerközvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szűkségelnek, és csodálatosan gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a "State Medical Institut"-nak alanti címen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonukat nem hagyhatják el. A próbaküldemény biztossítja, hogy mily könnyen lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki írhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki a szerkező mellett egy gyógyszerfelvilágosító küldetik felvilágosító könyvvel együtt. Irjon azonban. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanítja. A levelek következőleg címzendék: State Medical Institute, 9, Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesen érkezik.

A csoda görcső

amelyből a csikagó világhírhíressé több mint két és fél millió darabot adtak el, jelenleg nálam kapható **csak 2 Kor. 40 fillért** feltétlenül be kell fordítani 200 kor-ért bérmentve, utánvéttel 40 fillérrel több. Ezen csodagyógyszer előnye, hogy körülbelül 1000-szer gyorsabb és porzomok, tovább szemmel észrevehetően állatokká a görösövön nézve mintegy csorogó bogár nagyságúak. Nélkülözhetetlen a növény- és állatvilágnak és rég-óhajtott háztartási eszközök az élelmiszerek megvizsgálására, vajjon hamisítottnak-e és a buszeművek megvizsgálására, hogy trichinamintások-e. A vízben lévő infuzóriumok, a melyek pusztául nem láthatók, a görösövön át vígan uszákni látnak. A görösövöz egy nagytöltő legyőse rövidítők számára van mellékelve, amelynek segítségével a legkisebb iratok is elolvashatók. Jobb göröső 2500 szoros □ nagytöltő több tárgyval és tárgyival díjazás szerényben csak 5 k. — Utasítás mellékeltek. Széküdi Schüller J. Bécs., II., Kurzbaugasse 4.

Legalkalmasabb alkalmi ajándék. Gramophonok, lemezek.

DÓCZI MÓR czipész

Budapest, Kerepesi-ut 10.

nyjoman átalakított és nagyobított üzlethelyisége paratlan a maga nemében. Seholy jobb, olcsóbb, elegánsabb és tartósabb cipőt nem kaphat, mint fenti jöhrnévű cégnél.

Férfi:

- Derby, borjúbőr angol bakancs 3.50
- Borjúbőr v. vixes, fűzős 3.20, cugos 3.-
- Elegáns francia sverő-cipők 4.50
- Fárga bagaria fűzős vagy cugos 3.20
- Amerikai borjúbőr-cipők 3.-
- Lakk vagy box angol bakancs 4.50
- Szalón- vagy orosz-lakk-cipők 4.-

Női:

- Zerge, fűzős vagy cugos 3.-, gombos 3.30
- Amerikai box, fűzős, gombos vagy cugos 3.50
- Seyro, fűzős, gombos vagy cugos 4.-
- Séfines bagaria-bőr-cipők 3.-
- Szalón v. orosz-lakk 3.40
- Lakk, kivágott 1.00, korosztályos 2.-
- Gyermek-cipők 1 frt. Pár- vagy leány-cipők 2 frt.

Képes nagy árjegyzék, csomagolás és szállítólevél ingyen. — 10 frón felüli rendelések bérmentve küldetnek. — Vidéki rendelések pontosan és lelkiismeretesen eszéköröztetnek. — Nem megfogható árut követéssel kísérőlek.

Az üzlet nagyobbitása miatt az összes nyári cipők előállításai aron, vagyis 20 százalékkal a rendes áron alul kaphatók.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon bizony győzteltes óráig eszéköröztetnek, 20 éves kórúak és magán-gyakorlati tapasztalatainak fogva legjobban ajánlhatók.

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvos-tanár

gyógyít férfiaknak és nőeknek foglalkozást szavat nélkül mindennemű bármily régi kórúak

Nemi betegségek

ugymint **hugycsőfolyást, hólyag- és vizeletbajokat, bujakörös sebeket, syphilit, onfortorásból eredő idegbajokat, a legmakacsabb bérbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(Impotentia)

megelőző biztos eredményt nyújt gyorsan a legujabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e. Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig, külön váróterem. Külön be- és kijárás. Levelekre rögtön válasz.

Heimféle MEIDINGER KÁLYHÁK

A feltaláló DR. MEIDINGER TANÁR ÁLTAL kizárólagosul gyártva.

CS. IS. KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

HEIM H

"Hestia" kályhák

HEIM féle folytonos- és szabályozható szellős kályhák TOBB MINT 65.000 HASZNALATBAN.

Utánzóktól MEIDINGER-OFEN utalással az itt óva intünk H. HEIM álló védjegyre

Folytonos, kandallók KÖZPONTI FÜTÉSEK MINDEN RENDSZERBEN, MINDEN TÜZELŐ ANYAGNAK FÜSTMENTES TÜZÉSESEL. EGY KANDALLÓ TOBB HEVISEGÉRT FÜGGETLENÜL BEFÜTHET. Szellőztetési berendezések, MINDENMŰ SZÁRÍTÓ BERENDEZÉSEK. NÖVÉNYHÁZI FÜTÉSEK. Legjobb referenciák. — Prospektusok és költségvetések ingyen és bérmentve.

BUDAPEST, THONETUDVAR EREDETIEN KAPHATÓ BECS. OBER-DÖBLING. CSAK IS GIYARDUNKBAN BECS. I. KOHLMARKT 7. VAGY FIOKJAINKRAK. PRÁGA, HYBERNERG. Z.

METEOR RECORD

phonograph (beszélő gépek) a legjobbak, legolcsóbbak és legterjedtebbek, kaphatók: Deutsch Gábornál Bpest, Erzsébet-tér 7. Kíméletlen árjegyzék bérmentve. Előnyös fizetés feltétel.

BUTOROK

úgy készpénzért, mint részletfizetésre a leggyorsabbtól a leginomabb kivitelű legintányosabban Ehrentreu és Fuchs testvéreknel, BUDAPEST, VI., Teréz-körút 8. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítottott 1846. Munkásállomány 1200.

Nadrági vasipar-társaság.

Eredeti MEIDINGER-kályhák

Lemezköponyeg-kályhák Öntöttvas-kályhák Takaréktűzhelyek és Cserépkályhák

A m. kir. állományúak szerződötelt szállítójá. Ajánlja dus kályharaktárát. Első minőségű HAZAI GIYARTMÁNY.

Gyári raktár és képviseletőség:

ZWILLINGER MANÓ

BUDAPESTEN, VI., Andrassy-ut 46. sz. (Domenet Gyár-utca).

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

John Fowler & Co.,

Kelenföld

ajánlják legujabb és legtekéletesebb szerkezetű

Gözeke-készleteiket

sekélyszántásra, mélyszántásra és kombinált szántásra egyidejűleges altalajporhanyítással

Legnagyobb munkateljesítmény.

Legkedvezőbb feltételek.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP... PAP... PAP...

1 szembőlható vastag 8 ft. 10.-
kiváló matracok 10.-
ronge paplan 1.80
selyem prima 2.80
szalmir paplan 2.80
asztin 2.80
alvas szalmir 4.80
selyem alvas paplan 4.80
fodros selyem áll. papl. 12.50
1 jó váston paplan lepedő 3.-
1 ággy 1.80
1 fannál ággyakról pokróc 2.50
1 gyapjú 2.50
1 jó lepkörös 1.60
1 téli pokróc 4.80
1 szép fali szőnyeg 7.50

1 asztal sodrony ággytelő 4.-
1 rongyruhá matrac 4.50
1 ágyúrné 1.50
1 lepedő 1.20
1 alvók köper függöny 1.50
1 asztal 1.50
1 gyapjú 4.50
1 ággy 4.50
1 ággy 1.50
1 ággy 1.50
1 ággy 1.50
1 ággy 1.50
1 ággy 1.50
1 ággy 1.50

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitosára gyártos, szőnyeg, függöny, vashatár stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Árjegyzék kinyitására ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszéköröztetnek, nem letező árú kivételűleg, vagy a pénz visszatétel.

Köszöntő-könyv.

Írták: Lankel Henrik és Roboz Andor.

Ára köve minde borítékkal 1 korona 40 fillér.

Tartalmán verses köszöntőket gyermekek részére, mindenféle alkalmakra, szülőkhöz nagyműködés, mindenféle rokonság, barátokhoz, ismerősök, tanítóhoz stb.

Kapható a kiadó-társulatnál Budapest, VII., Kerepesi-ut 16. szám, és minden könyvkereskedésben.

A véletlenül talunk már számtalan embert tett szerencsésé. Ajánljuk tehát, hogy alábbi szerencse-naptárból születés-
v. névnapja mellett jelzett számjellel előbb postaltalvánnyal megrendelje.

SZERENCSE-NAPTÁR.

Ezen szerencse-naptárban foglalt osztályorsjegyek csakis
Királyfi és Társa
bankházánál kaphatók
Budapest, VI., Andrássy-ut 60

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 16967	1 92841	1 42704	1 106587	1 78905	1 32918	1 81858	1 107504	1 48326	1 52482	1 106531	1 32935
2 92808	2 78947	2 106566	2 81874	2 32911	2 106523	2 106572	2 32902	2 32932	2 32916	2 48331	2 16974
3 32933	3 106598	3 52465	3 40063	3 52297	3 48331	3 102570	3 10995	3 106574	3 106526	3 16951	3 106542
4 102455	4 102474	4 48330	4 16961	4 80183	4 102454	4 106582	4 52469	4 102460	4 81877	4 32905	4 52456
5 40074	5 107524	5 32105	5 102461	5 106507	5 106509	5 92849	5 92847	5 52487	5 52955	5 106569	5 78940
6 81898	6 32907	6 16990	6 42701	6 102459	6 106507	6 81886	6 106512	6 16980	6 106588	6 92840	6 102461
7 107503	7 16951	7 78903	7 106570	7 102459	7 106509	7 23305	7 32920	7 102473	7 107505	7 16967	7 52479
8 106506	8 48326	8 106570	8 106581	8 52479	8 106594	8 18993	8 18993	8 48330	8 32938	8 52474	8 16965
9 42708	9 106586	9 106589	9 107510	9 92824	9 52478	9 107503	9 106577	9 92846	9 106533	9 25387	9 92824
10 78900	10 52456	10 32944	10 55602	10 18974	10 18974	10 55611	10 106528	10 32911	10 25383	10 106566	10 32902
11 48331	11 25395	11 102456	11 32903	11 106557	11 106543	11 42741	11 80193	11 81874	11 40072	11 32944	11 106556
12 102475	12 52583	12 107504	12 92846	12 32932	12 32905	12 52485	12 16983	12 16983	12 16992	12 78903	12 52476
13 52474	13 106517	13 16969	13 106563	13 78947	13 40074	13 106573	13 32927	13 16982	13 84521	13 42725	13 106593
14 55611	14 40057	14 92847	14 25387	14 81854	14 81854	14 106514	14 42708	14 52527	14 42746	14 106541	14 92808
15 25388	15 16995	15 52476	15 52477	15 102482	15 106565	15 32935	15 25390	15 81864	15 78905	15 92802	15 16973
16 16998	16 55608	16 106530	16 16976	16 52482	16 52498	16 16966	16 106564	16 52479	16 106585	16 106529	16 102458
17 92850	17 84521	17 102457	17 106510	17 106559	17 16990	17 55283	17 78903	17 106547	17 106537	17 102470	17 32932
18 106554	18 52478	18 92840	18 55295	18 42733	18 84530	18 106524	18 81898	18 102475	18 32938	18 106553	18 106598
19 102466	19 42719	19 25390	19 32927	19 52465	19 106519	19 55613	19 106590	19 106596	19 16995	19 32918	19 106800
20 107519	20 32936	20 106506	20 84509	20 32938	20 92808	20 84545	20 84524	20 92824	20 55618	20 92850	20 52469
21 32950	21 106521	21 40072	21 81858	21 55618	21 102466	21 92840	21 107510	21 40063	21 84509	21 42701	21 16983
22 52498	22 81854	22 16962	22 92802	22 16967	22 106515	22 102457	22 16974	22 84515	22 92841	22 52498	22 32922
23 16983	23 16973	23 42746	23 78905	23 81864	23 32944	23 106518	23 55608	23 32933	23 106591	23 16993	23 106575
24 106600	24 106593	24 106580	24 106530	24 106533	24 52474	24 52478	24 106540	24 106584	24 107513	24 78947	24 106512
25 55257	25 81886	25 32918	25 16980	25 107507	25 106520	25 106560	25 42704	25 42719	25 16969	25 106545	25 48326
26 80193	26 52485	26 55613	26 107505	26 16966	26 78940	26 102474	26 32907	26 106595	26 92849	26 48330	26 106526
27 42741	27 102454	27 81877	27 32946	27 42725	27 102455	27 106524	27 55297	27 52477	27 102462	27 32911	27 107507
28 92849	28 106504	28 106534	28 52487	28 106568	28 106537	28 40054	28 107519	28 16976	28 106583	28 52465	28 52487
29 106575	29 32920	29 102473	29 106576	29 32935	29 107513	29 16961	29 106551	29 55602	29 106544	29 107506	29 106543
30 84545	30 84530	30 84530	30 84515	30 84524	30 16951	30 52456	30 106578	30 106525	30 52485	30 106600	30 92846
31 32902	31 52469	31 52469	31 84524	31 84524	31 16951	31 32950	31 92802	31 92802	31 32903	31 32936	31 32936

Körünk azonnali megrendelést mert ezen számok hamar elkelnek.
Első húzás már nov. 20. és 21-én. A 6 húzás alatt 110.000 sorsjegy közül 55.000 nyerc összesen 13 millió 459.000 koronát.

Arak az I. osztályra: 1 egész sorsj. 12 kor., 1 fél sorsj. 6 kor., 1 negyed sorsj. 3 kor., 1 nyolcad sorsj. 1 kor. 50 fillér.
KIRÁLYFI és TÁRSA BANKHÁZA a m. kir. szabad. osztálysorsjáték főelárútló-helye
Budapest, VI., Andrássy-ut 60. szám.

NAGY BUTOR-ELADÁS.

A jelenlegi üzleti pangás folytán a legjobb minőségű asztalos és kárpitozott butoraimat 20% árengedménnyel adom el. Nagy választék: bőrdíj, háló, szalon, valamint egyes butorokban egyszerű és a legfinomabb kivitelben

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos — butor-telepe, —
BUDAPEST, V., ker. Erzsébet-tér 18. szám, I. emelet.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Vízmentes
eső-köpenyek
eredeti angol gyapjú dupla-szövetből gummi betéttel, valamint gummi-köpenyek minden nemben uraknak, nőknek és gyermekeknek.

Minták, árak és méretek a postafordulattal

Paget & Co.
Bécs, I. Riemergasse 13.

Helyeny vagy időit
bujakór bántalmak
egy görvéllyör, bőrbajok, rouma, (izzag, feledyek stb.) és a romlott vértől származó egyéb bajoknak, mint migréne, fejfájás, reumatizmus azaz és zsege ronyadásai, dagasztások, enostosis, toletetlenség és mindenféle szerzett vagy örököl bujakór bántalmak esetében, a legmeggrösztebb a minden gyógykezelt dacára betegekből biztos és gyökeros gyógyulást nyújtanak.

Dr. Ollivier vértisztító piskotái
melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül igen kellesen gyöszyer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szer mely számos kiltintetésben is részessül.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.- kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 10.- kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Főraktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.

Diplôme d'honneur avec insigne et medaille d'or

Anna Csillag

Kitüntetve: Diszoklevéllel. Diszkereszttel és Párisban aranyéremmel.

Exposition Internationale d'Hygiene Paris 1902.

Én Csillag Anna

a 185 ctm. hosszú óriási loreleyhajammal, ezt önmagam által feltalált hajkenőcsöm 14 hónapig használata után kaptam. Ez mint a legjobb szer a haj ápolására, a haj növevényének előmozdítására a fejbőr erősítésére olismertetett, elősegíti uraknál az erőteljes telt szakmóvást és már rövid ideig használata után úgy a hajnak mint a szakálnak természetes fényt és tömörséget kölcsönöz és megemeli őket az időelőtti öszüléstől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.

Postal szétküldése naponta az ár előre való beküldése vagy utánvét mellett az egész világba a gyár-ból, hová min- en megbízás küldendő.

CSILLAG ANNA
Bécs, I., Seilergasse 5.
Berlin, Friedrichstr. 56.

ÉN ZT
SORSJEGYEKRE
ÉRTÉKPÁPIROKRA
(visszafelezhető tetszőleges szerinti kisebb részekre bontva) hány mely összegzet igen olcsón ad

Kováry Armin
bank- és váltó-találkozó ügyvezetője
IV. k. Ferenciek-tere 9
Gróf Uzráky-palota.

NÉHÁNY SZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és a ki fiatalokor könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legelső ideje, hogy ezen szörnyű állapot megszünjék. Kell lenni valakinek, a ki a fiataloságot a nemi életről jóakarattal, őszintén és behatón felvilágosítsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajait báran, tartozkodás nélkül és bizalommal elmondhatják. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpasnaszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a nemi életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és a ki az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszüntül a titkos betegségek létezése.

Ilyenmagasztos hivatásu és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos híró intézete (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint a nő) nemi életéről felvilágosítást, a hol a beteg vére és testnedvei megtisztulnak, idegei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a koranyagoktól, a lelki kijnjai megszűnnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegben biztos és teljes eredményt hozó és egyedülálló. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az 6 specialis gyögmóddjával még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakór osobeit, hgyes-és, hólyag-, ideg- és hátrgerine-bajokat, az ún. fertőzés és szifilisz utóbjait, magmóglást, elgyengült férfior (impotenciát), aranyeret, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit és a női nemi vártóterem és külön kijnarat van. Ha valaki bármely oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak leveleire kimerítő, titoktartó választ (a levelekre csak válaszleveletet kell mellőkelni). A gyógykezelt befejezése után a leveleket elégetik, vagy kivanatára mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges specialis gyögzerekről is gondoskodik. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtt 10 órától délután 6 óráig (vasárnap déli 12 óráig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

A KI Kossuth korát
alaposan ismeri akarja, azt a kort, amelyben Kossuth léngszelleme a hazát irányította, rendezte meg

1. **Gracza György**
Az 1848-49-iki magyar szabadságharc története
ezt műve munkáját, a mely a szabadságharc legkimerítőbb forrásainakja. Ára 30 díszkötésben, színes több illusztrációval 70 korona.

2. **Varga Ottó**
Az Aradi Vértanúk Albuma
három martir megható emlékműve, számos illusztrációval, quart alakú díszkötésben. Ára 15 korona. Mind a két munka külön-külön vagy együtt is megrendelhető csekély havi részletfizetéssel. A kiadást **Lampel R. (Wollauer F. és Fial)** és kir. udv. könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám.

